

MTAALA (SYLLABUS) YA FIQHI KWA WAISLAMU WAPYA .

منهج القرآن والسنة بفهم سلف الصالح
MANHAJ YA QURANI NA SUNNAH KWA
UFAHAMU WA SALAF WALIOTANGULIA

1-IMANI

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

Kwa Jina la Allaah Ar-Rahmaan, Mwenye kurehemu.

Namuomba Allaah Mkarimu, Rabb wa ‘Arshi Adhimu, Akuhifadhi duniani na Aakhirah, na Akujaalie mwenye baraka popote ulipo, na Akujaalie miongoni mwa wale; anapopewa hushukuru, na anapotaribiwa mitihani husubiri, na anapotenda dhambi huomba maghfirah, kwani mambo hayo matatu ni funguo za furaha.

Fahamu, Akuongoze Allaah katika utiifu Wake, kwamba Haniyfiyyah (Kuelemea katika Dini ya haki na kujiepusha na dini potofu) ni Dini ya Ibraahiym, umwabudu Allaah Pekee, ukiwa ni mwenye kumtakasia Dini Yake.

kama Anavyosema Ta’aalaa:

وَمَا خَلَقْتُ الْجِنَّ وَالْإِنْسَ إِلَّا لِيَعْبُدُونِ (٥٦)

((Na Sikuumba majini na wanadamu isipokuwa waniabudu))[2]

Basi utakapojua kwamba Allaah Amekuumba kwa ajili ya kumwabudu Yeye, basi jua kwamba: ‘Ibaadah haiitwi ‘ibaadah isipokuwa pamoja na Tawhiyd (kumpwekesha Allaah), kama ambavyo Swalaah haiitwi Swalaah isipokuwa pamoja na twahaarah.

Hivyo basi itakapoingia shirki katika ‘ibaadah inaharibika kama najsi inavyoingia katika twaaharah (inaitengua).

Na utakapojua kwamba shirki inapochanganyika na ‘ibaadah inaiharibu na inaporomosha ‘amali, na mtendaji huwa ni miongoni mwa watakaodumu motoni, hapo utajua kwamba jambo muhimu kabisa kwako (la kuwajibika) ni utambuzi wa hilo, huenda Allaah Akuepushe katika utando wa utata huu.

Navyo ni kumshirikisha Allaah ambayo Allaah Ta’aalaa Anasema:

إِنَّ اللَّهَ لَا يَغْفِرُ أَنْ يُشْرَكَ بِهِ وَيَغْفِرُ مَا دُونَ ذَلِكَ لِمَنْ يَشَاءُ ۚ وَمَنْ يُشْرِكْ بِاللَّهِ فَقَدْ افْتَرَىٰ إِثْمًا عَظِيمًا (٤٨)

((Hakika Allaah Haghufuri kushirikishwa; lakini Anaghufuria yasiyokuwa hayo kwa Amtakae))[3]

Kwa Jina la Allaah Ar-Rahmaan, Mwenye kurehemu.

Fahamu, Allaah Akurehemu, kwamba ni wajibu wetu kujua mas-alah manne:

Suala la kwanza: Elimu:

Nayo ni elimu ya kumjua Allaah, na elimu ya kumjua Nabi Wake (صلى الله عليه وآله وسلم) na elimu ya kuijua Dini ya Kiislamu kwa dalili.

Suala la pili: Kuifanyia kazi.

Suala la tatu: Kuilingania.

Suala la nne: Kuwa na subira katika maudhi yatakayopatikana ndani yake.

Na dalili ni kauli Yake Ta'aalaa:

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
وَالْعَصْرِ (١) إِنَّ الْإِنْسَانَ لَفِي خُسْرٍ (٢) إِلَّا الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا
الصَّالِحَاتِ وَتَوَاصَوْا بِالْحَقِّ وَتَوَاصَوْا بِالصَّبْرِ (٣)

Kwa Jina la Allaah, Ar-Rahmaan, Mwenye kurehemu.

((Naapa kwa Al-'Aswr (zama). Hakika mwana wa Aadam bila shaka yumo katika khasara. Isipokuwa wale walioamini na wakatenda mema na wakausiana haki na wakausiana subira)) [2]

Na dalili ni kauli Yake Ta'aalaa:

فَاعْلَمْ أَنَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَاسْتَغْفِرْ لِذَنْبِكَ

((Basi jua kwamba laa ilaaha illa-Allaah, hapana muabudiwa wa haki ila Allaah na omba maghfirah kwa dhambi zako.))[3]

Akaanza kwa elimu kwanza kabla ya kauli na ‘amali.

Fahamu Allaah Akurehemu, kwamba ni wajibu kwa kila Muislamu mwanamume na Muislamu mwanamke, kujifunza mas-alah haya matatu na kuyafanyia kazi:

La kwanza: Kwamba Allaah Ametuumba, na Anaturuzuku, na Hakutuacha bure bali Ametutumia Rasuli. Basi atakayemtii ataingia Jannah, na atakayemuasi ataingia motoni.

Na dalili ni kauli Yake Ta’aalaa:

إِنَّا أَرْسَلْنَا إِلَيْكُمْ رَسُولًا شَاهِدًا عَلَيْكُمْ كَمَا أَرْسَلْنَا إِلَىٰ فِرْعَوْنَ رَسُولًا (١٥) فَعَصَىٰ فِرْعَوْنُ الرَّسُولَ فَأَخَذْنَاهُ أَخْذًا وَبِيلًا (١٦)

((Hakika Sisi Tumekutumieni Rasuli awe shahidi juu yenu, kama Tulivyotuma Rasuli kwa Fir’awn. Lakini Fir’awn alimuasi huyo Rasuli, Tukamshika kwa maangamizi makali mno))[4]

La pili: Kwamba Allaah Haridhii kushirikishwa pamoja Naye yeyote yule katika ‘ibaadah Yake, ikiwa ni Malaika aliyekurubishwa, wala Nabiy aliyetumwa kuwa Rasuli.

Na dalili ni kauli Yake Ta’aalaa:

وَأَنَّ الْمَسَاجِدَ لِلَّهِ فَلَا تَدْعُوا مَعَ اللَّهِ أَحَدًا (١٨)

((Na kwamba Misikiti ni kwa ajili ya Allaah, basi msiombe yeyote pamoja na Allaah))[5]

La Tatu: Kwamba Atakayemtii Rasuli, na Akampwekesha Allaah, haijuzu kwake kufanya urafiki na ushirikiano na yule anayempinga Allaah na Rasuli Wake hata akiwa ni jamaa wa karibu.

Na dalili ni kauli Yake Ta'aalaa:

لَا تَجِدُ قَوْمًا يُؤْمِنُونَ بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ يُوَادُّونَ مَنْ حَادَّ اللَّهَ
وَرَسُولَهُ وَلَوْ كَانُوا آبَاءَهُمْ أَوْ أَبْنَاءَهُمْ أَوْ إِخْوَانَهُمْ أَوْ عَشِيرَتَهُمْ
أُولَئِكَ كَتَبَ فِي قُلُوبِهِمُ الْإِيمَانَ وَأَيَّدَهُم بِرُوحٍ مِّنْهُ وَيَدْخُلُهُمْ جَنَّاتٌ
تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ خَالِدِينَ فِيهَا رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُمْ وَرَضُوا
عَنْهُ أُولَئِكَ حِزْبُ اللَّهِ أَلَا إِنَّ حِزْبَ اللَّهِ هُمُ الْمُفْلِحُونَ (٢٢)

((Hutokuta watu wanaomuamini Allaah na Siku ya Mwisho kuwa wanafanya urafiki na kuwapenda ambaye anapinzana na Allaah na Rasuli Wake, japo wakiwa ni baba zao, au watoto wao, au ndugu zao, au jamaa zao. Hao (Allaah) Amewaandikia katika nyoyo zao iymaan, na Akawatia nguvu kwa Ruwh (Wahyi) kutoka Kwake, na Atawaingiza Jannaat zipitazo chini yake mito ni wenye kudumu humo. Allaah Ameridhika nao, nao wameridhika Naye. Hao ndio kundi la Allaah. Tanabahi! Hakika kundi la Allaah ndio lenye kufaulu))[6]

Fahamu, Allaah Akuongoze katika utiifu Wake, kwamba *al-Hanifiyyah* (kuelemea Dini ya haki na kujiepusha na dini potofu) ni Dini ya Ibraahiym. Umwabudu Allaah Pekee ukimtakasia Dini Yake, na kwa hilo Allaah Amewaamrisha watu wote, na Amewaumba kwa sababu hiyo.

Kama Anavyosema Ta'aalaa:

وَمَا خَلَقْتُ الْجِنَّ وَالْإِنْسَ إِلَّا لِيَعْبُدُونِ (٥٦)

((Na Sikuumba majini na wanadamu isipokuwa waniabudu))[7]

Na maana ya ((waniabudu)) ni: Wanipwekeshe. Na jambo kuu kabisa Aloamrisha Allaah ni At-Tawhiyd ambayo ni: Kumpwekesha Allaah katika ‘ibaadah. Na jambo kuu kabisa Alokataza ni shirki, ambayo ni: kumuomba mwengine pamoja Naye.

Na dalili ni kauli Yake Ta’aalaa:

وَاعْبُدُوا اللَّهَ وَلَا تُشْرِكُوا بِهِ شَيْئًا

((Na mwabuduni Allaah na wala msimshirikishe na chochote))[8]

Basi utakapoulizwa: “Nini Al-Uswuwul ath-Thalaathah (misingi mitatu) ambayo mwana wa Adam anawajibika kuifahamu?”

Sema: “Mja kumjua Rabb wake, na Dini yake, na Nabiy wake (صلى الله عليه وآله وسلم) Muhammad

Msingi Wa Kwanza: Kumjua Rabb:

Basi utakapoulizwa: “Nani Rabb wako?”

Sema: “Rabb wangu ni Allaah Aliyenilea na Aliyewalea walimwengu wote kwa neema Zake. Naye Ndiye Ninayemwabudu, na sina mwengine ninayemwabudu.

Na dalili ni kauli Yake Ta’aalaa:

الْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ (٢)

((AlhamduliLLaah Himidi Anastahiki Allaah Rabb wa walimwengu))[9]

Na kila kitu kisichokuwa Allaah, ni kilichoumbwa nami ni mmojawapo katika kilichoumbwa.

Basi utakapoulizwa: “Umemjuaje Rabb wako?”

Sema: “Kutokana na Aayaat (ishara) Zake na Alivyoviumba. Na miongoni mwa Aayaat Zake ni: Usiku, mchana, jua, mwezi. Na miongoni mwa Alivyoviumba ni mbingu saba na ardhi saba, na kila kilichokuwemo ndani yake na baina yake”

Na dalili ni kauli Yake Ta’aalaa:

وَمِنْ آيَاتِهِ اللَّيْلُ وَالنَّهَارُ وَالشَّمْسُ وَالْقَمَرُ ۚ لَا تَسْجُدُوا لِلشَّمْسِ وَلَا لِلْقَمَرِ وَاسْجُدُوا لِلَّهِ الَّذِي خَلَقَهُنَّ إِن كُنتُمْ إِيَّاهُ تَعْبُدُونَ (٣٧)

((Na katika Aayaat (ishara, dalili) Zake, ni usiku na mchana, na jua na mwezi. Msisujudie jua wala mwezi; bali msujudieni Allaah Ambaye Aliyeviumba ikiwa Yeye Pekee mnawambudu))[10]

Na kauli Yake Ta’aalaa:

إِنَّ رَبَّكُمُ اللَّهُ الَّذِي خَلَقَ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضَ فِي سِتَّةِ أَيَّامٍ ثُمَّ اسْتَوَىٰ عَلَى الْعَرْشِ يُغْشِي اللَّيْلَ النَّهَارَ يَطْلُبُهُ حَثِيثًا وَالشَّمْسُ وَالْقَمَرُ وَالنُّجُومُ مُسَخَّرَاتٌ بِأَمْرِهِ ۗ أَلَا لَهُ الْخَلْقُ وَالْأَمْرُ ۗ تَبَارَكَ اللَّهُ رَبُّ الْعَالَمِينَ (٥٤)

((Hakika Rabb wenu ni Allaah Ambaye Ameumba mbingu na ardhi katika siku sita, kisha Istawaa juu ya ‘Arshi;[11] Anafunika usiku kwa mchana, unaufuatia upesi upesi na (Ameumba) jua na mwezi na nyota (vyote) vimetiishwa kwa amri Yake. Tanabahi! Ni Vyake Pekee uumbaji na amri. Tabaaraka Allaah, Amebarikika Allaah Rabb wa walimwengu))[12]

Na Rabb Ndiye Mwenye kuabudiwa

:Na dalili ni kauli Yake Ta'aalaa

يَا أَيُّهَا النَّاسُ اعْبُدُوا رَبَّكُمُ الَّذِي خَلَقَكُمْ وَالَّذِينَ مِنْ قَبْلِكُمْ لَعَلَّكُمْ
تَتَّقُونَ (٢١) الَّذِي جَعَلَ لَكُمْ الْأَرْضَ فِرَاشًا وَالسَّمَاءَ بِنَاءً وَأَنْزَلَ
مِنَ السَّمَاءِ مَاءً فَأَخْرَجَ بِهِ مِنَ الثَّمَرَاتِ رِزْقًا لَكُمْ فَلَا تَجْعَلُوا لِلَّهِ
أَنْدَادًا وَأَنْتُمْ تَعْلَمُونَ (٢٢)

((Enyi watu! Mwabuduni Rabb wenu Ambaye Amekuumbeni na wale wa kabla yenu mpate kuwa na taqwa. Ambaye Amewafanyieni ardhi kuwa ni tandiko na mbingu kuwa ni paa, na Akateremsha kutoka mbinguni maji, Akawatolea kwayo matunda kuwa ni riziki zenu. Basi msimfanyie Allaah waliolingana naye na hali ya kuwa nyinyi mnajua))[13]

Ibn Kathiyr (رحمه الله) amesema: “Muumbaji wa vitu hivi Ndiye Anayestahiki kuabudiwa. Na aina za ‘ibaadah ambazo Allaah Ameziamrisha ni mfano: *Al-Islaam* (Uislamu), *Al-Iymaan* (Imani), *Al-Ihsaan* (Ihsani). Miongoni mwazo ni: *Ad-Du’aa* (du’aa), *Al-Khawf* (khofu ya kuogopa mtu au adhabu au kitu), *Ar-Rajaa* (kutarajai), *At-Tawakkul* (kutawakali kwa Allaah), *Ar-Raghbah* (shauku, utashi na matumaini ya jambo la kupendwa), *Ar-Rahbah* (tisho au kuogopa), *Al-Khushuu’* (unyenyekavu), *Al-Khashyah* (khofu kutokana na utukufu wa Allaah nayo inahusiana na elimu), *At-Taqwa* (uchaji), *Al-Inaabah* (kurejea kutubu na utiifu), *Al-Isti’aanah* (kuomba msaada wa mambo ya kidunia au ya Aakhirah), *Al-Isti’aadhah* (kuomba kinga), *Al-Istighaathah* (kuomba msaada, kuokolewa, au kufarijiwa jambo au haja wakati wa shida au kuokolewa), *Adh-Dhab-hu* (kuchinja), *An-Nadhru* (kuweka nadhiri), na mengineyo ya aina za ‘ibaadah ambazo Allaah Ameziamrisha. Zote ziwe kwa ajili ya Allaah Ta’aalaa.

:

Na dalili ni kauli Yake:

وَأَنَّ الْمَسَاجِدَ لِلَّهِ فَلَا تَدْعُوا مَعَ اللَّهِ أَحَدًا (١٨)

((Na kwamba Misikiti ni kwa ajili ya Allaah, basi msiombe yeyote pamoja na Allaah))[14]

Basi atakayeelekeza chochote katika hizo ('ibaadah) kwa asiye kuwa Allaah, basi yeye ni mshirikina, kafiri.

Na dalili ni kauli Yake Ta'aalaa:

وَمَنْ يَدْعُ مَعَ اللَّهِ إِلَهًا آخَرَ لَا بُرْهَانَ لَهُ بِهِ فَإِنَّمَا حِسَابُهُ عِنْدَ رَبِّهِ إِنَّهُ لَا يُفْلِحُ الْكَافِرُونَ (١١٧)

((Na yeyote yule anayeomba du'aa (au kuabudu) pamoja na Allaah mungu mwengine hana ushahidi wa wazi wa hilo; basi hakika hesabu yake iko kwa Rabb wake. Hakika hawafaulu makafiri))[15]

وَفِي الْحَدِيثِ: ((الدُّعَاءُ مَخِ الْعِبَادَةِ))

Na katika Hadiyth: ((*Du'aa ni ubongo wa 'Ibaadah*))

[Hadiyth hii ni dhaifu. Ameipokea At-Tirmidhiy - Taz Al-Mishkaat (2331). Lakini ipo Hadiyth kama hiyo ambayo ni sahihi isemayo ((*Du'aa ni 'Ibaadah*)) Taz. Swahiyh Al-Jaami' Asw-Swaghiyr (3407)]

Na dalili ni kauli Yake Ta'aalaa:

وَقَالَ رَبُّكُمْ ادْعُونِي أَسْتَجِبْ لَكُمْ ۚ إِنَّ الَّذِينَ يَسْتَكْبِرُونَ عَنْ عِبَادَتِي سَيَدْخُلُونَ جَهَنَّمَ دَاخِرِينَ (٦٠)

((Na Rabb wenu Amesema: “Niombeni, Nitakuitikieni. Hakika wale wanaotakabari katika kuniabudu wataingika Jahanam wadhalilike))
[16]

Na dalili ya *Al-Khawf* (kukhofu) ni kauli Yake Ta’aalaa:

فَلَا تَخَافُوهُمْ وَخَافُونَ إِن كُنْتُمْ مُؤْمِنِينَ (١٧٥)

((Basi msiwakhofu, na nikhofuni Mimi mkiwa ni Waumini))[17]

Na dalili ya *Ar-Rajaa* (kutaraji) ni kauli Yake Ta’aalaa:

فَمَنْ كَانَ يَرْجُوا لِقَاءَ رَبِّهِ فَلْيَعْمَلْ عَمَلًا صَالِحًا وَلَا يُشْرِكْ بِعِبَادَةِ رَبِّهِ أَحَدًا (١١٠)

((Hivyo anayetaraji kukutana na Rabb wake, basi na atende ‘amali njema na wala asishirikishe yeyote katika ‘ibaadah za Rabb wake’))
[18]

Na dalili ya *At-Tawakkul* (kutawakali, kutegemea) kauli Yake Ta’aalaa:

وَعَلَى اللَّهِ فَتَوَكَّلُوا إِن كُنْتُمْ مُؤْمِنِينَ (٢٣)

((Na kwa Allaah Pekee tawakalini ikiwa nyinyi ni Waumini))[19]

Na kauli Yake:

وَمَنْ يَتَوَكَّلْ عَلَى اللَّهِ فَهُوَ حَسْبُهُ ۚ

((Na yeyote anayetawakali kwa Allaah, basi Yeye Humtosheleza))
[20]

Na dalili ya *Ar-Raghbah* (shauku, utashi na matumaini ya jambo la kupendwa) na *Ar-Rahbah* (tisho au kuogopa) na *Al-Khushuu'* (unyenyekevu) ni kauli Yake Ta'aalaa:

إِنَّهُمْ كَانُوا يُسَارِعُونَ فِي الْخَيْرَاتِ وَيَدْعُونَنَا رَغَبًا وَرَهَبًا وَكَانُوا لَنَا خَاشِعِينَ (٩٠)

((Hakika wao walikuwa wakikimbilia katika mambo ya kheri, na wakituomba kwa raghba na khofu, na walikuwa wenye kutunyenyekoa))[21]

Na dalili ya *Al-Khashyah* (khofu kutokana na utukufu wa Allaah nayo inahusiana na elimu), ni kauli Yake Ta'aalaa:

فَلَا تَخْشَوْهُمْ وَاخْشَوْنِي

((Basi msiwaogope bali Niogopeni))[22]

Na dalili ya *Al-Inaabah* (kurejea kutubu na utiifu) ni kauli Yake:

وَأَنِيبُوا إِلَىٰ رَبِّكُمْ وَأَسْلِمُوا لَهُ

((Na rudini kila mara kutubu kwa Rabb wenu na jisalimisheni Kwake))[23]

Na dalili ya *Al-Isti'aanah* (kuomba msaada wa mambo ya kidunia au ya Aakhirah) ni kauli Yake Ta'aalaa:

إِيَّاكَ نَعْبُدُ وَإِيَّاكَ نَسْتَعِينُ (٥)

((Wewe Pekee tunakuabudu na Wewe Pekee tunakuomba msaada))
[24]

وَفِي الْحَدِيثِ: ((...وَإِذَا اسْتَعَنْتَ فَاسْتَعِنْ بِاللَّهِ))

Na katika Hadiyth: ((Ukitaka kuomba msaada, basi mwombe Allaah))[25]

Na dalili ya *Al-Isti'aadhah* (kuomba kinga) ni kauli Yake Ta'aalaa:

قُلْ أَعُوذُ بِرَبِّ الْفَلَقِ (١) وَ قُلْ أَعُوذُ بِرَبِّ النَّاسِ (١)

((Sema: “Najikinga na Rabb wa mapambazuko”))[26]na ((Sema: “Najikinga na Rabb wa watu”))[27]

Na dalili ya *Al-Istighaathah* (kuomba msaada, kuokolewa, au kufarijiwa jambo au haja wakati wa shida au kuokolewa), ni kauli Yake Ta'aalaa:

إِذْ تَسْتَغِيثُونَ رَبَّكُمْ فَاسْتَجَبَ لَكُمْ

((Na (kumbukeni) pale mlipomuomba ukovu Rabb wenu Naye Akakuitikieni)))[28]

Na dalili ya *Adh-Dhab-h* (kuchinja) kauli Yake Ta'aalaa:

قُلْ إِنَّ صَلَاتِي وَنُسُكِي وَمَحْيَايَ وَمَمَاتِي لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ
(١٦٢) لَا شَرِيكَ لَهُ ۚ وَبِذَلِكَ أُمِرْتُ وَأَنَا أَوَّلُ الْمُسْلِمِينَ (١٦٣)

((Sema: “Hakika Swalaah yangu, na kuchinja kafara na ‘ibaadah zangu na uhai wangu na kufa kwangu ni kwa ajili ya Allaah Pekee

Rabb wa walimwengu. Hana mshirika, na kwa hayo ndio nimeamrisha, nami ni Muislamu wa kwanza)) [29]

وَمِنَ السُّنَّةِ: ((لَعَنَ اللَّهُ مَنْ ذَبَحَ لِغَيْرِ اللَّهِ))

Na katika Sunnah: ((Allaah Amemlaani aliyechinja kwa ajili ya asiyekuwa Allaah)).[30]

Na dalili ya An-Nadhr (nadhiri) kauli Yake Ta'aalaa:

يُوفُونَ بِالنَّذْرِ وَيَخَافُونَ يَوْمًا كَانَ شَرُّهُ مُسْتَطِيرًا (٧)

((Ambao) Wanatimiza nadhiri na wanaiogopa siku ambayo shari yake ni yenye kuenea kwa upana))[31]

Msingi Wa Pili: Kuijua Dini Ya Kiislamu Kwa Dalili

Nayo ni kujisalimisha kwa Allaah kwa Tawhiyd, na kunyenyekea katika utiifu, na kujiweka mbali na shirki pamoja na watu wake (wa shirki), nao (huo Msingi wa pili) umegawanyika katika daraja tatu; Uislamu, Iymaan, Ihsaan. Na kila daraja ina nguzo.

Daraja Ya Kwanza: Uislamu

فَأَرْكَانُ الْإِسْلَامِ خَمْسَةٌ:

((شَهَادَةُ أَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَأَنَّ مُحَمَّدًا رَسُولُ اللَّهِ، وَإِقَامُ الصَّلَاةِ، وَإِيتَاءُ الزَّكَاةِ، وَصَوْمُ رَمَضَانَ، وَحَجُّ بَيْتِ اللَّهِ الْحَرَامِ))

Na nguzo za Kiislamu ni tano:

((Kushuhudia kwa kukiri kwa moyo na kutamka kwamba laa ilaaha illa-Allaah - hakuna Muabudiwa wa haki isipokuwa Allaah, na kwamba Muhammad ni Rasuli wa Allaah, na kusimamisha Swalaah, na kutoa Zakaah, na kufunga Swawm Ramadhwaan, na kuhiji Nyumba Tukufu ya Allaah))[32]

Na dalili ya Shahada ni kauli Yake Ta'aalaa:

شَهِدَ اللَّهُ أَنَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ وَالْمَلَائِكَةُ وَأُولُو الْعِلْمِ قَائِمًا بِالْقِسْطِ
لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ (١٨)

((Allaah Ameshuhudia kwamba hapana Muabudiwa wa haki ila Yeye; na Malaika, na wenye elimu (wameshuhudia kwamba Allaah) ni Mwenye kusimamisha (uumbaji Wake) kwa uadilifu. Hapana Muabudiwa wa haki ila Yeye Mwenye enzi ya nguvu Asiyeshindika, Mwenye hikmah wa yote))[33]

Na maana yake ni: Hakuna Muabudiwa wa haki ila Allaah Pekee. ((**Laa ilaaha – hakuna muabudiwa wa haki**)) inakanusha kila kinachoabudiwa pasi na Allaah. Ama ((**illa-Allaah – isipokuwa Allaah**)) inathibitisha 'ibaadah zote ni kwa ajili ya Allaah Pekee. Hana mshirika katika 'ibaadah Zake kama Alivyokuwa hana mshirika katika Ufalme Wake.

Na tafsiri inayobainisha wazi (Shahaadah), ni kauli Yake Ta'aalaa:

وَإِذْ قَالَ إِبْرَاهِيمُ لِأَبِيهِ وَقَوْمِهِ إِنَّنِي بَرَاءٌ مِّمَّا تَعْبُدُونَ (٢٦) إِلَّا
الَّذِي فَطَرَنِي فَإِنَّهُ سَيَهْدِينِ (٢٧) وَجَعَلَهَا كَلِمَةً بَاقِيَةً فِي عَقْبِهِ
لَعَلَّهُمْ يَرْجِعُونَ (٢٨)

((Na Ibraahiym alipomwambia baba yake na kaumu yake: “Hakika mimi nimejitoa katika dhima na yale mnayoyaabudu. “Isipokuwa

Ambaye Ameniumba, basi hakika Yeye Ataniongoza.” Na akalifanya neno (la ilaaha illaa-Allaah) lenye kubakia katika kizazi chake ili wapate kurejea.))[34]

Na kauli Yake Ta’aalaa:

قُلْ يَا أَهْلَ الْكِتَابِ تَعَالَوْا إِلَىٰ كَلِمَةٍ سَوَاءٍ بَيْنَنَا وَبَيْنَكُمْ أَلَّا نَعْبُدَ إِلَّا اللَّهَ وَلَا نُشْرِكَ بِهِ شَيْئًا وَلَا يَتَّخِذَ بَعْضُنَا بَعْضًا أَرْبَابًا مِّن دُونِ اللَّهِ فَإِن تَوَلَّوْا فَقُولُوا اشْهَدُوا بِأَنَّا مُسْلِمُونَ (٦٤)

((Sema: “Enyi Ahlal-Kitaabi! Njooni katika neno lililo sawa baina yetu na baina yenu, kwamba tusiabudu isipokuwa Allaah Pekee, na wala tusimshirikishe na chochote, na wala wasichukue baadhi yetu wengine kuwa waungu badala ya Allaah.” Wakikengeuka; basi semeni: “Shuhudieni kwamba sisi ni Waislaam tunajisalimisha kwa Allaah.”))[35]

Na dalili ya kushuhudia kwamba Muhammad ni Rasuli wa Allaah ni kauli Yake Ta’aalaa:

لَقَدْ جَاءَكُمْ رَسُولٌ مِّنْ أَنفُسِكُمْ عَزِيزٌ عَلَيْهِ مَا عَنِتُّمْ حَرِيصٌ عَلَيْكُمْ بِالْمُؤْمِنِينَ رَءُوفٌ رَّحِيمٌ (١٢٨)

((Kwa yakini amekujieni Rasuli anayetokana na nyinyi wenyewe, yanamtia mashaka (na huzuni) yanayokutaabisheni, anakujalini (muongoke) mwenye huruma kwa Waumini ni mwenye huruma mno, mwenye rahmah))[36]

Na maana ya kushuhudia kwamba Muhammad ni Rasuli wa Allaah, ni kumtii yale aliyoyaamrisha, na kumsadikisha katika aliyoyajulisha, na kujiepusha na ambayo ameyakataza na aliyoyatahadharisha, na kwamba Allaah asiabudiwe isipokuwa kwa kufuata yale yaliyowekewa Shariy’ah.

Na dalili ya Swalaah na Zakaah na tafsiri ya At-Tawhiyd ni kauli Yake Ta'aalaa:

وَمَا أُمِرُوا إِلَّا لِيَعْبُدُوا اللَّهَ مُخْلِصِينَ لَهُ الدِّينَ حُنَفَاءَ وَيُقِيمُوا
الصَّلَاةَ وَيُؤْتُوا الزَّكَاةَ ۚ وَذَلِكَ دِينُ الْقَيِّمَةِ (٥)

((Na hawakuamrisha isipokuwa wamwabudu Allaah wenye kumtakasia Dini, wenye kujiengua na upotofu kuelemea Dini ya haki na wasimamishe Swalaah na watoe Zakaah; na hiyo ndiyo Dini iliyosimama imara.))[37]

Na dalili ya Swiyaam ni kauli Yake Ta'aalaa:

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا كُتِبَ عَلَيْكُمُ الصِّيَامُ كَمَا كُتِبَ عَلَى الَّذِينَ مِنْ
قَبْلِكُمْ لَعَلَّكُمْ تَتَّقُونَ (١٨٣)

((Enyi walioamini! Mmeandikiwa shariy'ah ya kufunga Swiyaam kama ilivyoandikwa kwa walio kabla yenu mpate kuwa na taqwa.))[38]

Na dalili ya Hajj ni kauli Yake Ta'aalaa:

وَلِلَّهِ عَلَى النَّاسِ حُجُّ الْبَيْتِ مَنِ اسْتَطَاعَ إِلَيْهِ سَبِيلًا ۚ وَمَنْ كَفَرَ
فَإِنَّ اللَّهَ غَنِيٌّ عَنِ الْعَالَمِينَ (٩٧)

((Na kwa ajili ya Allaah ni wajibu kwa watu watekeleze Hajj katika Nyumba hiyo kwa mwenye uwezo. Na atakayekufuru, basi hakika Allaah ni Mkwasi kwa walimwengu.))[39]

Daraja Ya Pili: Iymaan

وَهُوَ:

((بِضَعُ وَسَبْعُونَ شُعْبَةً، فَأَعْلَاهَا قَوْلُ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ، وَأَدْنَاهَا
إِمَاطَةُ الْأَذَى عَنِ الطَّرِيقِ، وَالْحَيَاءُ شُعْبَةٌ مِنَ الْإِيمَانِ))

Nayo ni:

((Ina tanzu [matawi] sabiini na kitu. Ya juu yake ni kauli ya “laa
ilaaha illa-Allaah” [hapana Muabudiwa wa haki ila Allaah], na ya
chini yake kabisa ni kuondosha uchafu njiani. Na kuona hayaa ni
utanzu [tawi] katika tanzu za imani))[40]

وَأَرْكَانُهُ سِتَّةٌ كَمَا فِي الْحَدِيثِ:

((أَنْ تُؤْمِنَ بِاللَّهِ، وَمَلَائِكَتِهِ، وَكُتُبِهِ، وَرُسُلِهِ، وَالْيَوْمِ الْآخِرِ،
وَتُؤْمِنَ بِالْقَدَرِ خَيْرِهِ وَشَرِّهِ))

Na nguzo zake ni sita kama katika Hadiyth:

((Ni kumwamini Allaah, na Malaika Wake, na Vitabu Vyake, na
Rasuli Wake na Siku ya Mwisho, na kuamini Al-Qadr [majaaliwa] ya
kheri na shari zake)).[41]

Na dalili ya hizi nguzo sita ni kauli Yake Ta’aalaa:

لَيْسَ الْبِرَّ أَنْ تُوَلُّوا وُجُوهَكُمْ قِبَلَ الْمَشْرِقِ وَالْمَغْرِبِ وَلَكِنَّ الْبِرَّ
مَنْ آمَنَ بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ وَالْمَلَائِكَةِ وَالْكِتَابِ وَالنَّبِيِّينَ

((Si wema (pekee) kuwa mnaelekeza nyuso zenu upande wa
Mashariki na Magharibi lakini wema (khaswa) ni mwenye kuamini
Allaah na Siku ya Mwisho na Malaika na Kitabu na Manabii))[42]

Na dalili ya Al-Qadr (majaaliwa) ni kauli ya Allaah:

إِنَّا كُلَّ شَيْءٍ خَلَقْنَاهُ بِقَدَرٍ (٤٩)

((Hakika sisi Tumekiumba kila kitu kwa makadirio))[43]

Daraja Ya Tatu: Ihsaan

رُكْنٌ وَاحِدٌ كَمَا فِي الْحَدِيثِ: ((أَنْ تَعْبُدَ اللَّهَ كَأَنَّكَ تَرَاهُ، فَإِنْ لَمْ تَكُنْ تَرَاهُ فَإِنَّهُ يَرَاكَ))

Nguzo yake ni moja kama katika Hadiyth: ((Umwabudu Allaah kama kwamba unamuona, na hata kama humuoni, basi Yeye Anakuona))[44]

Na dalili ni kauli Yake Ta'aalaa:

إِنَّ اللَّهَ مَعَ الَّذِينَ اتَّقَوْا وَالَّذِينَ هُمْ مُحْسِنُونَ (١٢٨)

((Hakika Allaah Yu Pamoja na wenye taqwa, na wale ambao wao ni wenye kufanya ihsaan.))[45]

Na kauli Yake Ta'aalaa:

وَتَوَكَّلْ عَلَى الْعَزِيزِ الرَّحِيمِ (٢١٧) الَّذِي يَرَاكَ حِينَ تَقُومُ (٢١٨)
وَتَقْلُبَكَ فِي السَّاجِدِينَ (٢١٩) إِنَّهُ هُوَ السَّمِيعُ الْعَلِيمُ (٢٢٠)

((Na tawakali kwa Mwenye enzi ya nguvu Asiyeshindika, Mwenye kurehemu. Ambaye Anakuona wakati unaposimama. Na mageuko yako katika wenye kusujudu. Hakika Yeye Ndiye Mwenye kusikia yote, Mjuzi wa yote))[46]

Na kauli Yake Ta'aalaa:

وَمَا تَكُونُ فِي شَأْنٍ وَمَا تَتْلُو مِنْهُ مِنْ قُرْآنٍ وَلَا تَعْمَلُونَ مِنْ عَمَلٍ
إِلَّا كُنَّا عَلَيْكُمْ شُهُودًا إِذْ تُفِيضُونَ فِيهِ^ج

((Na hushughuliki katika jambo lolote, na wala husomi humo katika Qur-aan, na wala hamtendi 'amali yoyote isipokuwa Tunakuwa Mashahidi juu yenu mnaposhughulika nayo))[47].

Na dalili katika Sunnah ni Hadiyth mashuhuri ya Jibriyl:

عَنْ عُمَرَ بْنِ الْخَطَّابِ (رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ) قَالَ: بَيْنَمَا نَحْنُ جُلُوسٌ
عِنْدَ النَّبِيِّ (صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ) إِذْ طَلَعَ عَلَيْنَا رَجُلٌ، شَدِيدُ
بَيَاضِ الثِّيَابِ، شَدِيدُ سَوَادِ الشَّعْرِ، لَا يُرَى عَلَيْهِ أَثَرُ السَّفَرِ، وَلَا
يَعْرِفُهُ مِنَّا أَحَدٌ، فَجَلَسَ إِلَى النَّبِيِّ (صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ)
فَأَسْنَدَ رُكْبَتَيْهِ إِلَى رُكْبَتَيْهِ، وَوَضَعَ كَفَّيْهِ عَلَى فَخْذَيْهِ، وَقَالَ: يَا
مُحَمَّدُ أَخْبِرْنِي عَنِ الْإِسْلَامِ فَقَالَ: ((أَنْ تَشْهَدَ أَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَأَنَّ
مُحَمَّدًا رَسُولُ اللَّهِ، وَتُقِيمَ الصَّلَاةَ، وَتُؤْتِيَ الزَّكَاةَ، وَتَصُومَ
رَمَضَانَ، وَتَحُجَّ الْبَيْتَ إِنْ اسْتَطَعْتَ إِلَيْهِ سَبِيلًا)) قَالَ: صَدَقْتَ.
فَعَجَبْنَا لَهُ يَسْأَلُهُ وَيُصَدِّقُهُ. قَالَ: أَخْبِرْنِي عَنِ الْإِيمَانِ. قَالَ: ((أَنْ
تُؤْمِنَ بِاللَّهِ، وَمَلَائِكَتِهِ، وَكُتُبِهِ، وَرُسُلِهِ، وَالْيَوْمِ الْآخِرِ، وَتُؤْمِنَ
بِالْقَدَرِ خَيْرِهِ وَشَرِّهِ)) قَالَ: صَدَقْتَ. قَالَ: أَخْبِرْنِي عَنِ الْإِحْسَانِ.
قَالَ: ((أَنْ تَعْبُدَ اللَّهَ كَأَنَّكَ تَرَاهُ، فَإِنْ لَمْ تَكُنْ تَرَاهُ فَإِنَّهُ يَرَاكَ)) قَالَ:
أَخْبِرْنِي عَنِ السَّاعَةِ. قَالَ: ((مَا الْمَسْئُولُ عَنْهَا بِأَعْلَمَ مِنَ
السَّائِلِ)) قَالَ: فَأَخْبِرْنِي عَنْ أَمَارَاتِهَا. قَالَ: ((أَنْ تَلِدَ الْأُمَةُ رَبَّتَهَا،
وَأَنْ تَرَى الْحُفَاةَ الْعُرَاةَ الْعَالَةَ رِعَاءَ الشَّيْءِ يَتَطَاوَلُونَ فِي
الْبُنْيَانِ)) قَالَ: فَمَضَى، فَلَبِثْنَا مَلِيًّا، فَقَالَ: ((يَا عُمَرُ أَتَدْرُونَ مَنْ
السَّائِلُ؟)) قُلْنَا: اللَّهُ وَرَسُولُهُ أَعْلَمُ، قَالَ: ((هَذَا جِبْرِيلُ أَتَاكُمْ
يُعَلِّمُكُمْ أَمْرَ دِينِكُمْ)).

Imepokelewa kutoka kwa 'Umar (رضي الله عنه) amesema: Siku moja tulikuwa tumekaa na Nabiyy (صلى الله عليه وآله وسلم), hapo alitokea mtu ambaye nguo zake zilikuwa nyeupe pepe na nywele zake zilikuwa nyeusi sana; hakuwa na alama ya machofu ya safari na wala hapakuwa na hata mmoja katika sisi aliyemtambua. Alienda akakaa karibu na Nabiyy (صلى الله عليه وآله وسلم) akaweka magoti yake karibu na magoti yake na akaweka viganja vyake juu ya mapaja yake, kisha akasema; Ee Muhammad! Niambie kuhusu Uislamu. Akasema: ((Ni kushuhudia kwa kukiri na kwa moyo kuwa hakuna Muabudiwa wa haki isipokuwa Allaah, na Muhammad ni Rasuli Wake, kusimamisha Swalaah, kutoa Zakaah, kufunga Swawm Ramadhwaan na kwenda kuhiji [Makkah] ukiweza)) Akasema yule mtu yaani Jibriyl: Umesema kweli. Tulipigwa na mshangao kwa kumuuliza kwake na kumsadikisha. Na akasema tena: Niambie kuhusu Iymaan. Akasema: ((Ni kumwamini Allaah, Malaika Wake, Vitabu Vyake, Rasuli Wake na Siku ya Mwisho, na kuamini Al-Qadr kheri na shari zake)) Akasema: Umesema kweli. Akasema: Hebu nielezee kuhusu Ihsaan. Akasema: ((Ni kumuabudu Allaah kama vile unamuona na hata kama humuoni basi Yeye Anakuona)). Akasema: Niambie kuhusu Qiyaamah. Akajibu: ((Muulizwaji si mjuzi kama asivyo vilevile muulizaji)) Kisha akanwambia: Nijulishe alama zake: Akajibu: ((Kijakazi atazaa bibi yake, na utaona wachunga wenda miguu chini, wenda uchi [wasio na uwezo wa kumiliki hata mavazi], mafukara [wasiokuwa hata na sehemu ya kuishi kwa umaskini] wakishindana kujenga majumba ya fahari.)). Kisha [Jibriyl] akaondoka na nilitulia kidogo [nikitafakari]. Kisha Nabiyy (صلى الله عليه وآله وسلم) akasema: ((Ee 'Umar! Je, mnamjua ni nani yule aliyekuwa akiuliza?)) Nikasema: Allaah na Rasuli Wake wanajua zaidi. Akasema: ((Ni Jibriyl, alikuja kuwafundisha Dini yenu))[48]

Msingi Wa Tatu: Kumjua Nabiyy Wenu Muhammad (صلى الله عليه وآله وسلم)

Naye ni Muhammad bin ‘Abdillaah bin ‘Abdil-Muttwalib bin Haashim. Na Haashim ni kutoka katika (kabila la) la Quraysh. Na Quraysh ni katika Waarabu. Na Waarabu ni kutokana na kizazi cha Ismaa’iyl bin Ibraahiym Al-Khaliyl Swalaah na salamu bora kabisa ziwafikie yeye na Nabi wetu. Naye alikuwa na umri wa miaka sitini na tatu, miongoni mwa miaka hiyo miaka arubaini kabla ya kupewa Unabiy, na miaka ishirini na tatu akiwa katika Unabiy. Akapewa Unabiy kwa: **((Iqraa - Soma))** na akatumwa (kulingania) kwa **((Al-Muddath-thir – mwenye kujigubika))**. Na nchi yake ni Makkah. Allaah Amemtuma kuonya kuhusu shirki na kulingania katika Tawhiyd.

Na dalili ni kauli Yake Ta’aalaa:

يَا أَيُّهَا الْمُدَّثِّرُ (١) قُمْ فَأَنْذِرْ (٢) وَرَبَّكَ فَكَبِّرْ (٣) وَثِيَابَكَ فَطَهِّرْ
(٤) وَالرُّجْزَ فَاهْجُرْ (٥) وَلَا تَمْنُنْ تَسْتَكْثِرُ (٦) وَلِرَبِّكَ فَاصْبِرْ
(٧)

((Ee mwenye kujigubika! Simama na uonye. Na Rabb wako mtukuze. Na nguo zako toharisha. Na najisi (masanamu) epukana nayo. Na wala usifanye fadhila kwa ajili ya kutaraji kukithirishiwa. Na kwa ajili ya Rabb wako subiri))[49]

Amesimamia haya miaka kumi akilingania katika Tawhiyd. Na baada ya miaka kumi, alipandishwa mbinguni (Mi’iraa) na akafaridhishwa Swalaah tano, akaswali Makkah miaka mitatu, na baada ya hapo akaamrisha kuhajiri kwenda Madiynah. Na hijrah ni kuhama kutoka nchi ya shirki kwenda katika nchi ya Kiislamu.

Na hijrah ni fardhi kwa Ummah huu kuhama kutoka katika nchi ya shirki kwenda nchi ya Kiislamu. Nayo itaendelea kubakia hadi itakaposimama Saa (Qiyaamah).

Na dalili ni kauli Yake Ta’aalaa:

إِنَّ الَّذِينَ تَوَفَّاهُمُ الْمَلَائِكَةُ ظَالِمِي أَنْفُسِهِمْ قَالُوا فِيمَ كُنْتُمْ قَالُوا كُنَّا مُسْتَضْعَفِينَ فِي الْأَرْضِ قَالُوا أَلَمْ تَكُنْ أَرْضُ اللَّهِ وَاسِعَةً فَتُهَاجِرُوا فِيهَا فَأُولَئِكَ مَأْوَاهُمْ جَهَنَّمُ وَسَاءَتْ مَصِيرًا (٩٧) إِلَّا الْمُسْتَضْعَفِينَ مِنَ الرِّجَالِ وَالنِّسَاءِ وَالْوِلْدَانِ لَا يَسْتَطِيعُونَ حِيلَةً وَلَا يَهْتَدُونَ سَبِيلًا (٩٨) فَأُولَئِكَ عَسَى اللَّهُ أَنْ يَغْفُو عَنْهُمْ وَكَانَ اللَّهُ عَفْوًا غَفُورًا (٩٩)

((Hakika wale ambao Malaika wamewafisha, hali wamejidhulumu nafsi zao; (Malaika) watawaambia: “Mlikuwa katika hali gani?” Watasema: “Tulikuwa tukikandamizwa katika ardhi.” (Malaika) Watasema: “Je, kwani ardhi ya Allaah haikuwa ya wasaa mkahajiri? Basi hao makazi yao yatakuwa ni Jahannam, na uovu ulioje mahali pa kuishia. Isipokuwa wale waliokandamizwa kati ya wanaume na wanawake na watoto ambao hawakuweza kupata (mpango wa) hila yoyote wala hawawezi kuongoza njia. Basi hao asaa Allaah Akawasamehe. Na Allaah daima ni Mwingi wa kusamehe, Mwingi wa kughufuria))[50]

Na kauli Yake Ta’aalaa:

يَا عِبَادِيَ الَّذِينَ آمَنُوا إِنَّ أَرْضِي وَاسِعَةً فَإِيَّايَ فَاعْبُدُونِ (٥٦)

((“Enyi waja Wangu walioamini! Hakika ardhi Yangu ni pana, basi Mimi Pekee Niabuduni.”))[51]

Amesema Al-Baghaawiy (رحمه الله): “Aayah hii imeteremshwa kwa sababu ya Waislamu waliokuwa Makkah ambao hawakuhajiri. Allaah Amewaita kwa jina la Waumini.

Na dalili ya Hijrah (kuhajiri) katika Sunnah ni kauli yake (صلى الله عليه وآله وسلم):

((Hijrah haikatiki mpaka ikatike tawbah. Na tawbah haikatiki mpaka jua lichomoze kutoka Magharibi))[52]

Baada ya kustakiri Madiynah aliamrisha Shariy'ah za Kiislamu zilobakia kama; Zakaah, Swawm, Hajj, Adhaan, Jihaad, kuamrisha mema na kukataza munkari na mengineyo ya Shariy'ah ya Kiislamu. Amefanya hayo miaka kumi akafariki baada ya hapo, Swalaah na salamu ziwe juu yake. Na Dini yake imebaki. Na hii Dini yake, hakuna kheri isipokuwa kawaelekeza kwayo Ummah, na hakuna shari ila amewatahadharisha nayo. Na kheri aliyowaongoza kwayo ni Tawhiyd na yote Anayoyapenda Allaah na Anayoyaridhia. Na shari ambazo amezitahadharisha ni shirki na yote yanayomchukiza Allaah na Asiyoyaridhia. Allaah Amemtuma kwa watu wote, na Amefaradhisha *Ath-Thaqalayn* (walimwengu wawili); majini na watu kumtii yeye (Nabiy).

Na dalili ni kauli Yake Ta'aalaa:

قُلْ يَا أَيُّهَا النَّاسُ إِنِّي رَسُولُ اللَّهِ إِلَيْكُمْ جَمِيعًا

((Sema (ee Muhammad صلى الله عليه وآله وسلم): “Hakika mimi ni Rasuli wa Allaah kwenu nyinyi nyote.))[53]

Na Allaah Ameikamilisha Dini hii kwa kupitia kwake. Na dalili ni kauli ya Yake Ta'aalaa:

الْيَوْمَ أَكْمَلْتُ لَكُمْ دِينَكُمْ وَأَتِمَمْتُ عَلَيْكُمْ نِعْمَتِي وَرَضِيتُ لَكُمُ الْإِسْلَامَ دِينًا

((Leo Nimekukamilishieni Dini yenu, na Nimekutimizieni neema Yangu, na Nimekuridhieni Uislaam uwe Dini yenu.))[54]

Na dalili ya kifo chake (صلى الله عليه وآله وسلم) ni kauli Yake Ta'aalaa:

إِنَّكَ مَيِّتٌ وَإِنَّهُمْ مَيِّتُونَ (٣٠) ثُمَّ إِنَّكُمْ يَوْمَ الْقِيَامَةِ عِنْدَ رَبِّكُمْ
تَخْتَصِمُونَ (٣١)

((Hakika wewe (ee Muhammad صلى الله عليه وآله وسلم) utakufa nao pia watakufa. Kisha hakika nyinyi Siku ya Qiyaamah mtakhasimiana mbele ya Rabb wenu.))[55]

Na watu watakapokufa watafufuliwa.

Na dalili ni kauli Yake Ta'aalaa:

مِنْهَا خَلَقْنَاكُمْ وَفِيهَا نُعِيدُكُمْ وَمِنْهَا نُخْرِجُكُمْ تَارَةً أُخْرَىٰ (٥٥)

((Kutokana nayo (ardhi) Tumekuumbeni, na humo Tutakurudisheni, na kutoka humo Tutakutoeni mara nyingine))[56]

Na kauli Yake Ta'aalaa:

وَاللَّهُ أَنْبَتَكُمْ مِّنَ الْأَرْضِ نَبَاتًا (١٧) ثُمَّ يُعِيدُكُمْ فِيهَا وَيُخْرِجُكُمْ
إِخْرَاجًا (١٨)

((Na Allaah Amekuanzisheni vizuri katika (udongo wa) ardhi. Kisha Atakurudisheni humo na Atakutoeni tena mtoke (kuwa hai)) [57]

.Na baada ya kufufuliwa watahesabiwa na watalipwa kwa 'amali zao

Na dalil ni kauli Yake Ta'aalaa:

وَلِلَّهِ مَا فِي السَّمَاوَاتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ لِيَجْزِيَ الَّذِينَ أَسَاءُوا بِمَا
عَمِلُوا وَيَجْزِيَ الَّذِينَ أَحْسَنُوا بِالْحُسْنَىٰ (٣١)

((Na ni vya Allaah Pekee vilivyomo mbinguni na vilivyomo ardhini ili Awalipe wale waliofanya uovu kwa yale waliyoyatenda, na Awalipe wale waliofanya mema kwa mema zaidi))[58]

Na anayekadhibisha kufufuliwa amekufuru.

Na dalili ni kauli Yake Ta'aalaa:

زَعَمَ الَّذِينَ كَفَرُوا أَنْ لَّنْ يُبْعَثُوا ۚ قُلْ بَلَىٰ وَرَبِّي لَتُبْعَثَنَّ ثُمَّ لَتُنْبَأَنَّ
بِمَا عَمِلْتُمْ ۚ وَذَٰلِكَ عَلَى اللَّهِ يَسِيرٌ (٧)

((Waliokufuru wamedai kwamba hawatofufuliwa kamwe. Sema: Bali hapana! Naapa kwa Rabb wangu, bila shaka mtafufuliwa, kisha mtajulishwa kwa yale mliyoyatenda, na hayo kwa Allaah ni mepesi.))[59]

Na Allaah Ametuma Rasuli wote wakiwa ni wabashiriaji na waonyaji.

Na dalili ni kauli Yake Ta'aalaa:

رُسُلًا مُّبَشِّرِينَ وَمُنذِرِينَ لِّنَلَّا يَكُونَ لِلنَّاسِ عَلَى اللَّهِ حُجَّةٌ بَعْدَ
الرُّسُلِ ۚ

((Rasuli ni wabashiriajina waonyaji ili pasikuweko kutoka kwa watu hoja yoyote juu ya Allaah baada ya (kuletwa) Rasuli))[60]

Na wa kwanza wao ni Nuwh (عليه السلام) na wa mwisho wao ni Muhammad (صلى الله عليه وآله وسلم) naye ndiye Nabiy wa mwisho.

Na dalili kwamba Nuuh ndio wa mwanzo wao ni kauli Yake Ta'aalaa:

إِنَّا أَوْحَيْنَا إِلَيْكَ كَمَا أَوْحَيْنَا إِلَىٰ نُوحٍ وَالنَّبِيِّينَ مِنْ بَعْدِهِ ۚ

((صلى الله عليه وآله وسلم (Hakika Tumekufunulia Wahy (ee Muhammad kama Tulivyomfunulia Wahy Nuwh na Nabi baada yake))[61]

Na kila Ummah Allaah Ameupelekea Rasuli kuanzia Nuwh hadi kwa Muhammad (صلى الله عليه وآله وسلم). Akiwaamrisha kumwabudu Allaah Pekee, na Akiwakataza kuabudu twaghuti[62]

Na dalili ni kauli Yake Ta'aalaa:

وَلَقَدْ بَعَثْنَا فِي كُلِّ أُمَّةٍ رَسُولًا أَنِ اعْبُدُوا اللَّهَ وَاجْتَنِبُوا الطَّاغُوتَ ۖ

((Na kwa yakini Tulituma katika kila ummah Rasuli (alinganie) kwamba: “Mwabuduni Allaah na jiepusheni na taghuti))[63].

Na Allaah Akafaridhisha kwa waja wote wakanushe twaghuti na kumwamini Allaah (wamwabudu Yeye Pekee).

Ibnul Qayyim (رحمه الله) amesema: “Maana ya twaghuti ni kila anachopindukia mja mipaka yake; ikiwa ni kinachoabudiwa, au kinachofuatwa au kinachotiiwa. Na matwaghuti ni wengi. Wakuu wao ni watano; Ibliys laana za Allaah ziwe juu yake, na anayeabudiwa hali ya kuwa yeye yuko radhi, na anayeita watu wamwabudu yeye, na anayedai kujua elimu ya ghayb (isiyoonekana na kujulikana isipokuwa na Allaah), na anayehukumu yale ambayo Hakuyateremsha Allaah.”

Na dalili ni kauli Yake Ta'aalaa:

لَا إِكْرَاهَ فِي الدِّينِ ۖ قَدْ تَبَيَّنَ الرُّشْدُ مِنَ الْغَيِّ ۚ فَمَنْ يَكْفُرْ بِالطَّاغُوتِ وَيُؤْمِنْ بِاللَّهِ فَقَدْ اسْتَمْسَكَ بِالْعُرْوَةِ الْوُثْقَىٰ لَا انْفِصَامَ لَهَا ۗ وَاللَّهُ سَمِيعٌ عَلِيمٌ (٢٥٦)

((Hapana kulazimisha katika (kuingia) Dini, kwani imekwishabainika kati ya uongofu na upotofu. Basi atakayemkanusha twaaghuwt (miungu ya uongo) na akamwamini Allaah kwa hakika atakuwa ameshikilia imara kishikilio madhubuti kisichovunjika, na Allaah ni Mwenye kusikia yote, Mjuzi wa yote)) [64]

Na hii ndio maana ya *Laa ilaaha illa-Allaah* (hapana Muabudiwa wa haki isipokuwa Allaah).

وَفِي الْحَدِيثِ: ((رَأْسُ الْأَمْرِ الْإِسْلَامُ، وَعَمُودُهُ الصَّلَاةُ، وَذِرْوَةٌ سَنَامِهِ الْجِهَادُ فِي سَبِيلِ اللَّهِ))

Na katika Hadiyth: ((Msingi wa mambo ni Uislamu, na nguzo yake ni Swalaah na kilele cha nundu yake ni kupigana katika njia ya Allaah))/65/

2- SWALA NA TWAHARA

Twahara na Aina za Maji

1-Utwahara kutokana na hadathi (hali ya kutokuwa na udhu na kuwa na janaba)

Hadathi ni kile kinachotokea katika mwili kikamzuia Mwislamu kufanya ibada ambazo zinahitaji utwahara, kama kuswali, kutufu kwenye Alkaba na zinginezo. Na inagawanyika vigawanyo viwili:

Hadathi Ndogo

Ni ile inayopasisha kutawadha kama vile kukojoa, kwenda haja kubwa na vitanguaji udhu vingine. Kujitwahirisha kwake kunakuwa kwa kutawadha. Mwenyezi Mungu U Anasema: {Enyi mlioamini! Mkiinuka kutaka kuswali, osheni nyuso zenu na

mikono yenu mpaka vifundoni, na mpanguse vichwa vyenu na mwashe miguu yenu mpaka vifundoni} (5: 6)

Hadathi Kubwa

Hiyo ni ile inayopasisha kuoga kama vile janaba, hedhi na vinginevyo. Na kujitwahirisha nayo inakuwa kwa kuoga.

Mwenyezi Mungu U Anasema i: {Na mkiwa na janaba, jitwahirisheni} (5: 6)

2. Kujitwahirisha na Najisi:

Nao ni kuiyondoa najisi mwilini na nguoni na sehemu ya kufanya ibada, Na kuondoa najisi ni lazima kwa neno la Mwenyezi Mungu U: {Na nguo zako zitwahirishe} (74: 4)

na neno lake Mtume (s.a.w) [Mmoja wenu akija msikitini na atazame, akiona uchafu au kitu cha kuudhi kwenye viatu vyake basi na avipanguse kisha aswali navyo]

Kutawadha

Udhu ni Kutumia maji kwenye viungo maalumu kwa nia ya kujitwahirisha

Hukumu ya kutawadha

Kutawadha: ima ni lazima na ima inapendekezwa:

a. Ni lazima kutawadha kwa mambo matatu

1. Kuswali

Mwenyezi Mungu U Anasema: {Enyi Mlioamini! Mnapo simama kwa ajili ya swala basi osheni nyuso zenu, na mikono yenu mpaka vifundoni, na mpake vichwa vyenu, na osheni miguu yenu mpaka vifundoni} [5: 6]

2. Kutufu Alkaba:

Kwa kauli yake Mtume ﷺ kumwambia mwanamke aliye katika hedhi: (Usitufu mpaka utwahirike) [Imepokewa na Bukhari].

3. Kushika Msahafu:

Kwa neno lake Mwenyezi Mungu U: {Hawaigusi isipokuwa wale waliotwahiriwa} [56: 79]

b. Kutawadha kunasuniwa katika mambo mengine yasiyokuwa hayo

Kwa neno lake Mtume ﷺ aliposema: (Hajilazimishi na udhu isipokuwa mwenye Imani) [Imepokewa na Ahmad].

Na kunapendekezwa zaidi kutawadha wakati wa kujadidisha udhu kwa kila Swala, kutawadha kwa kumtaja Mwenyezi Mungu na kuomba, wakati wa kusoma Qur'ani, kabla ya kulala, kabla ya kuoga, na kutokana na kumbeba maiti na baada ya kila tukio la kutangua udhu, hata kama hataki kuswali

Namna ya kutawadha

NAMNA YA KUTAWADHA HATUA KWA HATUA.

Hatua ya 1 – weka nia ya kutia udhu.

Hamna matamshi au dua maalum ya udhu Bali nia ni makusudio ya kujitwahirisha. Nia au makusudio Mahali pake ni moyoni.

Hatua ya 2 – Sema Bismillah بسم الله

Hatua ya 3 – Kuosha vitanga viwili vya mkono.(mara tatu)

Anza na upande wa kulia kwanza kwa hatua zako zote na hii ni kwa kila jambo. Osha hadi baina au katikati ya vidole.

Hatua ya 4 – Kusukutua (mara tatu)

Hatua ya 5 – Istinshaaq: (mara tatu)

Hapa ni kuweka maji ndani ya pua na kusafisha

Hatua ya 6 – Kuosha uso (mara tatu)

Kuosha uso (mara tatu) pamoja na kupitisha maji ndani ya ndevu. Na mpaka wa uso kiurefu ni kuanzia mameleo ya nywele za kichwa mpaka chini ya kidevu, na kiupana ni kuanzia sikio mpaka sikio.

Hatua ya 7 – Kuosha mkono kuanzia ncha za vidole mpaka vifundoni (mara tatu)

Kuosha mkono wa kulia kuanzia ncha za vidole mpaka kifundoni (mara tatu), kisha mkono wa kushoto kama hivyo.

Hatua ya 8 – pangusa kichwa mara moja.

Kupangusa kichwa kwa kupukusa mwanzo wa kichwa mpaka kwenye kishogo chake kisha kuurudisha mwanzo wake mara nyingine (mara moja).

Hatua ya 9 – Kupangusa masikio mawili (mara moja)

kupangusa katikati mwa sikio kwa kidole cha shahada, na inje yake kwa kidole cha gumba (mara moja)

Hatua ya 10 – Kuosha miguu hadi kwenye vifundo (mara tatu)

Kuosha mguu wa kulia hadi kwenye vifundo (mara tatu) kisha mguu wa kushoto hivyohivyo.

Hatua ya 11 – Elekea kibra na uombe dua baada ya udhu

أشهد أن لا إله إلا الله، وحده، لا شريك له، وأشهد أن
محمدًا عبده ورسوله.

***“Ash-hadu an la ilaha illal lahu wa ash-hadu anna
Muhammadan ‘abduhu wa rasuluh.”***

اللهم اجعلني من التوابين، واجعلني من المتطهرين.

***“Allahuma j’alnee mina tawabeen waj-‘alnee minal
mutatahireen”***

Kufikia hatua hii hapa itakua udhu wako umekamilika.

Vitanguaji udhu

1. Kila chenye kutoka kwenye mojawapo ya njia mbili, mfano wa mkojo, choo, upepo (kushuta) kwa kauli yake Mtume ﷺ (Mwenyezi Mungu hakubali Swala ya mmoja wenu akitokwa na hadathi mpaka atawadhe) [Imepokewa na Muslim.].
2. kulala usingizi mzito ambao mtu hafahamu chochote. Na hi inaingia hapa, kama kukosa fahamu, na kupotezwa fahamu kikamilifu.
3. Kula nyama ya ngamia, kwa hadithi ya Jabir bin samurah kwamba mtu alimuuliza Mtume ﷺ: (Je, tutawadhe kwa kula nyama za ngamia? Akasema: (Ndio) [Imepokewa na Muslim.].
4. kugusa tupu kwa mkono bila ya kizuizi, kwa hadithi iliyo pokelewa na busra binti swafawan (RA) kuwa alimsikia mtume ﷺ akisema (mwenye kugusa tupu yake na atawadhe) [Imepokewa na Abu Daud.]

KUTAYAMAMU

Mwenyezi Mungu asema: “Na mkiwa wagonjwa au safarini, au mmoja wenu ametoka chooni au mmeingiliana na wanawake, na hamkupata maji, basi tayamamuni mchanga ulio safi.”

Wakati Gani Tunatayammam?

- i. Yanapokosekana maji ya kutosha kwa ajili ya udhu, au kuoga josh la kisharia.
- ii. Tunapohofia kuwa kuyafikia maji kutatusababishia madhara juu ya nafsi, au mke na watoto au mali yenye kufungamana nasi.
- iii. Ikiwa kuyapata maji au kuyatumia kutasababisha tabu na mashaka makubwa, ikiwemo madhila na uvunjifu wa heshima.

iv. Ufinyu wa muda katika kutafuta maji au kuyatumia kwa kiasi kwamba muda wa Swala utatupita.

v. Iwapo maji yatatosheleza tu kuondosha najisi mwilini na kwenye mavazi.²

Tutatayammam Kwa Kutumia Vitu Gani?

i. **Udongo na mchanga.**

ii. **Mawe na miamba.**

iii. **Changarawe, na vinginevyo vinavyoitwa ardhi.**

Vitenguzi Vya Tayammam:

Vitenguzi vya udhu hutumika kama vitenguzi vya tayammam, zaidi ya hapo ni kutoweka kwa udhuru uliyosababisha kufanyika kwa tayammam hiyo.

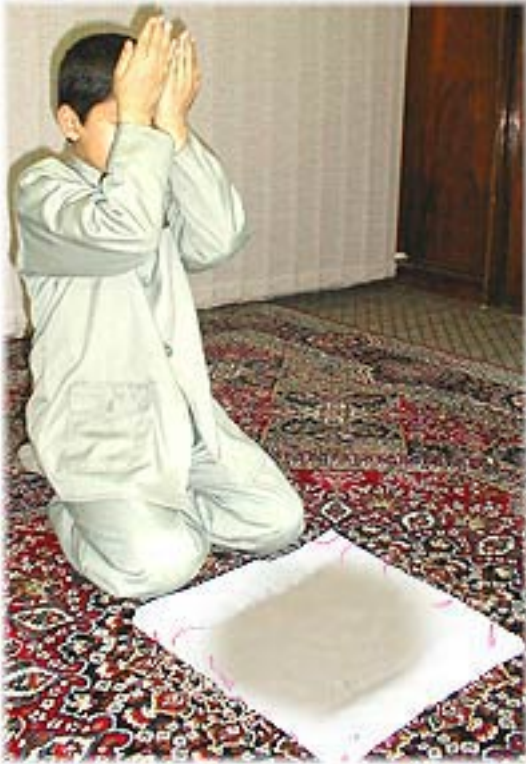
Jinsi Ya Kufanya Tayammam:

Kwanza: Nia, nayo ni kukusudia moyoni kuwa: Ninatayammam badala ya udhu au joshu kwa ajili ya kujikurubisha kwa Mwenyezi Mungu Mtukufu.

Pili: Kupiga mara moja juu ya ardhi kwa vitanga viwili, kama inavyoonekana katika picha

Tatu: Kupaka paji la uso kwa kutumia viganja viwili, kuanzia kwenye maoteo ya nywele mpaka kwenye nyusi pamoja na upande wa juu wa pua, na ni lazima kupaka kuanzia juu kwenda chini, kama inavyoonekana katika picha

Nne: Kupaka juu ya kitanga cha mkono wa kulia kwa kutumia kitanga cha mkono wa kushoto kuanzia kwenye kiwiko mpaka kwenye ncha za vidole, na lazima kupaka kuanzia juu kwenda chini, kama inavyoonekana katika picha

Tano: Kupaka juu ya kitanga cha mkono wa kushoto kwa kutumia kitanga cha mkono wa kulia kuanzia kwenye kiwiko mpaka kwenye ncha za vidole, na lazima kupaka kuanzia juu kwenda chini, kama inavyoonekana katika picha

Mas'ala Mbalimbali Kuhusu Tayammam:

i. Ni wajibu kupiga juu ya ardhi, wala haitoshi kuweka tu mkono juu yake.

ii. Haisihi kutayammam kwa ajili ya faradhi ambayo bado wakati wake haujaingia.

iii. Tukitayammam kwa ajili ya Swala ambayo tayari muda wake umeshaingia na ikawa tayammam yetu haijatenguka wala udhuru uliyotusababisha tutayammam haujatoweka; hali hiyo ikaendelea mpaka ukaingia wakati wa sala nyingine, basi hapo tunaruhusiwa kusali Swala hii ya sasa kwa tayammam hiyo, madamu tu tunajua kuwa udhuru hautotoweka mpaka mwisho wa wakati.

Akitayammam badala ya joshu, kisha akapatwa na hadathi ndogo, basi kwa mujibu wa ihtiyati atatakiwa kutayammam tena upya badala ya joshu kisha achukuwe udhu, kama itawezekana. Kama haiwezekani basi atatayammam mara ya pili badala ya udhu

Hedhi, inayofanana na hedhi na nifasi

Hedhi

Ni damu inayotoka kwenye uzao wa mwanamke katika muda maalumu kama ada yake

Damu ya istihadhah

Maana ya istihadhah

Istihadhah

Ni kutiririka damu kutoka kwenye tupu ya mwanamke ikawa haikomi kabisa au ikatike kwa kipindi kichache.

Tofauti baina ya damu ya hedhi na ya istihadhah

Damu ya istihadhah	Damu ya hedhi
Nyekundu nyepesi	Nyeusi nzito
Haina harufu	Ina harufu mbaya yenye kuchukiza
Inaganda (inashikana)	Haigandi (haishikani)
Inatoka kwenye kishipa cha uzao cha karibu	Inatoka mwisho wa uzao
Damu ya kuashiria kasoro, ugonjwa na uharibikaji	Damu ya afya na ya kawaida
Haina wakati maalumu	Inatoka wakati maalumu

Hali za ailye kwenye istihadhah

Hali ya kwanza: awe na ada inayojulikana ya siku zake za hedhi kabla ya kujiwa na istihadhah:

Huyo atahesabu siku za kadiri ya ada yake kuwa ni hedhi na zinazosalia katika mwezi ni istihadhah, kwa hadithi ya ‘Aishah t kwamba Fatimah binti Abi Hubaish t alisema: (Ewe Mtume wa Mwenyezi Mungu! Mimi sitwahiriki, je niache kuswali? Mtume akamwambia “La, hiko ni kishipa. Lakini acha kuswali kadiri ya siku zako za kuingia hedhini, kisha oga na uswali”) [Imepokewa na Bukhari.].

Hali ya pili: Asiwe na ada inayojulikana, lakini anaweza kupambanua baina ya damu ya hedhi na damu ya istihadhah:

Basi huyu atatumia upambanuzi wake, kwa ilivyothubutu kwamba Fatimah binti Hubaish t alikuwa kwenye damu ya istihadha, Mtume akamwambia: (Ikiwa ni damu ya hedhi, basi hiyo ni damu nyeusi inayojulikana. ikija, acha kuswali, na ikija ile nyingine tawadha na uswali, kwani damu hiyo ni kishipa) [Imepokewa na Abu Daud.].

Hali ya tatu: Asiwe na ada maalumu na asiweze kupambanua:

Basi huyo atatumia ada za wengi wa wanawake, hivyo basi hedhi itakuwa ni siku sita au saba katika kila mwezi, atanzia mwanzo wa kipindi anapoona damu, na siku zilizosalia zitahesabiwa ni istihadha. Hii ni kwa kauli yake Mtume ﷺ kumwambia Hamnah binti Jahsh t: (Basi hesabu kuwa wewe uko hedhini kwa siku sita au siku saba, uhakika unajulikana na Mwenyezi Mungu, mpaka ukiona kuwa umetwahirika na umetakasika, swali kwa masiku ishirini na tatu au masiku ishirini na nne na michana yake, na ufunge, kwani hilo linakutosheleza. Na ufanye hivyo katika kila mwezi, kama wanavyohidhi wanawake na kama wanavyotwahirika wanawake wengine, kulingana na nyakati zao za hedhi na utwahara) [Imepokewa na Abu Daud.]

Hali ya nne: Awe na ada maalumu na aweze kupambanua:

Huyu atazingatia ada na siyo kupambanua, kwa kuwa ada ina udhibiti zaidi kwa mwanamke. Na anaposahau ada yake basi atatumia upambanuzi.

Maelezo

1. Iwapo mwanamke anajua wakati wa hedhi yake, lakini akawa amesahau idadi ya siku zake za hedhi, basi atashika hesabu ya ada ya wengi wa wanawake.
2. Iwapo mwanamke anajua idadi ya siku zake za hedhi, lakini akawa amesahau wakati wa hedhi yake, iwapo ni mwanzo wa mwezi au ni mwisho wake, atahesabu mwanzo wa mwezi idadi ya siku zake za hedhi. Akisema kuwa yamjia mwanzo wa mwezi lakini hawezi kujuwa ni lini wakati wake, atashika hesabu kuanzia mwanzo wa nusu idadi ya siku ilipokuwa hedhi yake ikimjia, kwa kuwa nusu ya mwezi ndio kadiri iliyo karibu zaidi ya kudhibiti wakati wake.

3. Kikipita kipindi cha hedhi, na mwanamke yuko kwenye istihadhah basi ataoga kisha atafunga kitambaa kwenye tupu yake. Na hukumu yake itakuwa ni ile ya twahara, ataswali na atafunga, na haitamdhuru damu itakayomtoka baada ya kutawadha kwa kuwa ana udhuru, na atafanya mojawapo ya mambo matatu katika twahara:

a. Atawadhe kwa kila Swala baada ya wakati kuingia. Hilo ni baada ya kuosha tupu yake na kuifunga kitambaa, kwa kauli ya Mtume ﷺ kumwambia Fatimah binti Hubaish t: **(Kisha tawadha kwa kila Swala na uswali) [Imepokewa na Abu Daud.]**.

b. Aicheleweshe Adhuhuri mpaka kabla ya Alasiri, kisha aoge na aswali Adhuhuri na Alasiri, na atafanya hivi katika Swala nyingine. Hii ni kwa neno lake Mtume ﷺ kumwambia Hamnah binti Jahsh t: **(Na ukiweza kuchelewesha Adhuhuri na kuitanguliza Alasiri, ukaoga na ukakusanya baina ya Swala mbili: Adhuhuri na Alasiri, na ukachelewesha Magharibi na akaianguliza Swala ya Isha, kisha uoge na ukusanye Swala mbili, basi fanya hivyo. Na ukiweza kuoga wakati wa wa swala ya Alfajiri basi fanya hivyo, na ufunge, kama waeza kufunga) [Imepokewa na Abu Daud.]**.

4. Mwanamke akitokwa na damu kwa sababu yoyote ile, kama operesheni, na ikatiririka, basi yeye ni mojawapo wa hali mbili:

a. Ijulikane kuwa hatapata hedhi. Huyu hazipitishwi kwake hukumu za istihadhah, wala haachi kuswali wakati wowote, na ile damu ni ya ugonjwa na kuharibika kwa kitu, na atatawadha kwa kila Swala.

b. Ijulikane kuwa yeye inamkinika kuingia hedhini. Huyu hukumu yake ni ya istihadhah.

5. nafaa kumuingilia mwanamke aliye kwenye istihadhah.kwa kuwa Sheria haikumkataza.

Nifasi

Maana ya Nifasi

Nifasi

Ni damu inayotoka kwenye uzao wa mwanamke kwa sababu ya kuzaa

Muda wa Nifasi

Hakuna mpaka wa uchache wa nifasi. Ama wingi wake kwa kawaida ya wengi ni siku arubaini, isipokuwa akiona utwahara kabla ya hapo, Basi ataoga na aswali.

Ingia katika kiungo kifuatacho upate maelezo zaidi:

Ghuslu - Muda Wa Kutwaharika Na Damu Ya Nifasi

Miongoni mwa hukumu za nifasi

1. Mwanamke akizaa na asione damu- na hii ni hali ya nadra sana- atatawadha na ataswali, na halazimiki kuoga.
2. Damu ikipita siku arubaini, na ikawa ada yake ni kukatika kwa kumalizika siku ya arubaini, au zikadhihiri alama za kukaribia kukatika, atangojea mpaka ikatike. Iwapo damu itaendelea, basi yeye ana istihadhah na itamthibitikia yeye hukumu za istihadhah.
3. Akitwahirika kabla ya siku ya arubaini, kisha damu ikamrudia ndani ya siku arubaini itamlazimu aangalie: .
 - a. Akijua kuwa ni damu ya nifasi, basi ni damu ya nifasi.
 - b. Na akijua kuwa si damu ya nifasi, basi hukumu yake ni kuwa yuko katika twahara.
4. Haithubutu damu kuwa ni ya nifasi isipokuwa akiwa amezaa kitu chenye umbo la binadamu, akiwa amezaa tisha- naye ni mtoto aliyetoka kwenye uzao wa mwanamke kabla ya umbo lake kukamilika- ambalo halijafafanuka kwake umbile la binadamu. Nalo lina hali tatu:
 - a. Iwe ni kabla ya siku arubaini za kwanza (za kushika mimba). Bila ya hivyo, hii itakuwa ni damu iliyoharibika, hivyo basi ataswali na atafunga.
 - b. Iwe ni baada ya siku thamanini. Na hii ni damu ya nifasi.
 - c. Iwe muda wake wa kukaa matumboni ni baina ya siku arubaini na thamanini. Na hii itatazamwa: Iwapo imeonesha alama ya kuwa

ni kiumbe, basi hiyo ni damu ya nifasi. ikitokuwa hivyo, basi ni damu iliyoharibika

Yanayoharamishwa kwa ajili ya hedhi na nifasi

1. Kujamiana

Kwa neno lake Mwenyezi Mungu Aliyetukuka: {Na wanakuuliza juu ya hedhi. Waambie, huo ni uchafu basi jitengeni na wanawake wakati wa hedhi. wala msiwaingilie mpaka watahirike. Wakisha twahirika basi waendeni alivyo kuamrisheni mwenyezi mugnu.} [2: 222]

Na kwa kauli ya Mtume ﷺ ilipoteremka aya hii: (Fanyeni kila kitu isipokuwa kuundama) [Imepokewa na Muslim.].

Maelezo

1. Mwenye kumuingilia mkewe na hali yuko katika hedhi hupata dhambi na itamlazimu kafara na huyo mke pia atoe kafara iwapo aliridhia.

Na kafara ni kutoa sadaka kadiri ya dinari moja au nusu dinari ya dhahabu, kwa hadithi ya Ibnu Abbas kumpokea Mtume ﷺ juu ya mtu anayemuingilia mkewe na hali yuko kwenye hedhi kuwa alisema: (Atatoa sadaka Dinari moja au nusu dinari) [Imepokewa na Muslim.].

Dinari moja ni grama nne na robo za dhahabu.

2. Aliyoko hedhini akiingia twaharani, haifai kwa mumewe kumuundama (kumuingilia) mpaka aoge, kwa neno la Mwenyezi Mungu Aliyetukuka {Na msiwakaribie mpaka watwahirike} yaani: kutokana na damu.

Kisha akasema: {wakijitwahirisha} yaani: wakaoga.

Kisha akasema {Wajieni kupitia pale alipowaamrisha nyinyi Mwenyezi Mungu} [2: 222], yaani: kuundama.

2. Kuswali

Kwa neno lake Mtume ﷺ: (Ikija hedhi acha kuswali, na ikiondoka Safisha damu kwa kuoga kisha uswali)

[Imepokewa na Abu Daud.].

Maelezo

1. Mwanamke haimlazimu kulipa swala akitwahirika, Kwa hadithi iliyothubutu kutoka kwa Aishaah t kuwa aliulizwa juu ya aliyekuwa na hedhi kulipa Saumu na kutolipa Swala, akasema: (Tulikuwa tukipatikana na hilo tukiamrisha kulipa saumu na hatukuwa tukiamrisha kulipa Swala) [Imepokewa na Bukhari na Muslim.].

2. Iwapo mwenye hedhi atawahi rakaa nzima ya wakati wa Swala, itamlazimu aswali, iwe ni rakaa ya mwanzo ya wakati au ya mwisho wake. Ikiwa atawahi sehemu ya wakati ambayo haikundukii rakaa moja, basi haimlazimu kuswali, kwa kauli ya Mtume ﷺ: (Mwenye kuwahi rakaa moja ya Swala amewahi swala) [Imepokewa na Bukhari na Muslim.].

3. Kufunga Saumu

Kwa kauli yake Mtume ﷺ: (Kwani akiingia katika hedhi si ataacha kuswali na kufunga? Wakasema (wanawake): “Ndiyo”) [Imepokewa na Bukhari.].

Maelezo

Akitwahirika mwenye hedhi kabla ya Alfajiri na akafunga, basi Saumu yake itakuwa sahihi, ingawa hakuoga mpaka baada ya Alfajiri

4. Kushika Msahafu

Kwaneno lake Mwenyezi Mungu Aliyetukuka: {Hawaigusi isipokuwa walitwahirishwa} [56: 79]

Na kwa neno lake Mtume (Hawagusi Mswahafu ila aliye twahara) [Imepokewa na Malik katika Muwatta'].

5. Kutufu Alkaaba

Kwa neno la Mtume ﷺ kumwambia ‹Aishah t: (Fanya kile anachokifanya mwenye kuhiji isipokuwa usitufu Alkaaba mpaka uwe twahara) [Imepokewa na Bukhari na Muslim.] na kwa hadithi ya Ibn ‘Abbas t alisema: (Wameamrisha watu iwe mwisho wa kukutana kwao na Alkaaba ni kutufu, isipokuwa mwanamke mwenye hedhi amehafifishiwa hilo) [Imepokewa na Bukhari na Muslim.]

6. Kukaa msikitini isipokuwa mpita njia

Kwa neno lake Mwenyezi Mungu Aliyetukuka: {Enyi mlioamini! Msikaribie swala hali mmelewa, mpaka myajue mnayo yasema, wala hali mna janaba isipo kuwa mmo safarini mpaka muoge} [4: 43]

na kwa neno la Mtume ﷺ (Mimi simhalalishii msikiti mwenye hedhi wala mwenye janaba)

Maelezo

1. Si makosa kwa mwenye hedhi kupita msikitini akijihifadhi na asichelee kuuchafua msikiti, kwa ujumla wa maneno ya

Mwenyezi Mungu Aliyetuka: {Isipokuwa wapita njia} [4: 43]

2. Ni haramu kwa mwenye hedhi kukaa kwenye eneo la kuswalia Idi, kwa neno lake Mtume ﷺ (Na wajiepushe na kuhudhuria mahali pa kuswali Idi) [Imepokewa na Bukhari na Muslim.].

7. Talaka

Ni haramu kwa mume kumuacha mkewe akiwa na hedhi, kwa neno lake mwenyezi Mungu Aliyetukuka: {Ewe Nabii mkiwataliki wanawake, watalikini mkizingatia eda lao } [65: 1].

Yaani waelekee kwenye eda maalumu wakati wa kuachwa.

Na talaka ya mwenye hedhi inapita ingawa ni haramu na ni uzushi katika Dini.

Ingia katika kiungo kifuatacho upate maelezo zaidi:

Ghuslu - Vipi Kukoga Janabah, Nifaas Na Hedhi

SWALAH

Ni kumuabudu Mwenyezi Mungu kwa maneno na vitendo maalumu, vinavyoanzia kwa takbiri na vinavyomalizikia kwa kupiga salamu.

Hukumu ya Swala

Swala tano ni wajibu kulingana na Qurʼani, Sunna na umoja wa wanavyuoni:

1. Qurʼani:

Anasema Mwenyezi Mungu Aliyetukuka: {Na simamisheni Swala na toeni Zaka na rukuuni pamoja na wenye kurukuu} [2: 43].

2. Sunna:

Amesema ﷺ: (Uislamu umejengwa juu ya nguzo tano: kushuhudia kuwa hapana mola isipokuwa Mwenyezi Mungu na kwamba Muhammad ni mja Wake na mtume wake, na kusimamisha Swala, nakutoa Zaka, nakuhiji Alkaba na kufunga mwezi wa Ramadhani) [Imepokewa na Bukhari na Muslim.].

- Na imepokewa kutoka kwa Twalhah bin ‘Ubeidillah kwamba mtu mmoja alimuuliza Mtume ﷺ kuhusu Uislamu, akasema ﷺ: (Ni Swala tano mchana na usiku. Akasema: “Je, kuna nyingine zinazonilazimu sizizokuwa hizo?” Akasema: La, isipokuwa ukijitolea) [Imepokewa na Bukhari na Muslim.].

3. Umoja wa wanavyuoni:

Umma kwa umoja wao wamekubaliana juu ya uwajibu wa Swala tano kipindi cha mchana na usiku.

Hukumu ya mwenye kuacha Swala

1. Mwenye kuacha Swala kwa kukanusha uwajibu wake:

Atafahamishwa akiwa hajui. Akiendelea kukanusha kwake, basi yeye ni kafiri, mkanushaji wa Mwenyezi Mungu na Mtume Wake na umoja wa Waislamu.

2. Mwenye kuacha Swala kwa uvivu:

Mwenye kuacha Swala kwa kukusudia na uvivu atakuwa amekufuru. Na ni juu ya kiongozi amlinganie kuswali na amuorodheshee toba kwa muda wa siku tatu. Basi akitubia ni sawa, na akitotubia atamuua kwa kuwa ameritadi. Hii ni kwa kauli yake Mtume ﷺ: (Ahadi iliyoko baina ya sisi na wao ni Swala.

Yoyote yule atakayeiacha basi atakuwa amekufuru)

[Imepokewa na Tirmidhi.], na kauli yake ﷺ: (Hakika baina ya mtu na ushirikina na ukafiri ni kuacha Swala) [Imepokewa na Muslim.].

Swala ya mtoto

Mtoto anaamrishwa kuswali akifika miaka saba, kwa kumzoeza, na anapigwa kwa kuiacha afikapo miaka kumi kipigo kisichoumiza.

Amesema Mtume ﷺ: (Waamrisheni watoto wenu kuswali wakiwa ni vijana wa miaka saba, na wapigeni kwa kuiacha swala wakiwa ni vijana wa miaka kumi)) [Imepokewa na Abu Daud.].

Masharti ya kufanya Swala iwe sahihi

Kwanza: kuingia wakati

Swala ya faradhi ina wakati ambao haiswihi kabla yake, wala baada yake isipokuwa kwa dharura. Asema Mwenyezi Mungu aliyetukuka: { Hakika Swala kwa Waumini ni faradhi iliyo wekewa nyakati maalum} [4: 103],

yaani imefaradhiwa katika vipindi maalumu.

Nyakati za Swala ni: .

1. Wakati wa Alfajiri:

Ni kuanzia kutoka alfajiri ya kweli, nao ni ule weupe unaokuwa kwenye pambizo upande wa Mashariki, mpaka kuchomoza jua.

2. Wakati wa Adhuhuri:

Ni kuanzia kupinduka jua mpaka kivuli cha kitu kiwe mfano wake, baada ya kile kivuli cha kupinduka jua. Hivyo ni kwamba jua likichomoza kitu kinachosimama huwa na kivuli upande wa magharibi, kisha kivuli hiko huenda kikipungua kila jua likipanda mpaka kivuli kisimame. Kisha kivuli kinaanza kuongezeka, na ongezeko hili lianzapo hua ndio wakati wa kupinduka.

3. Wakati wa Alasiri:

Ni kuanzia wakati wa Adhuhuri kuisha mpaka kivuli cha kitu kiwe ni mara mbili yake baada ya kivuli cha kupinduka jua.

4. Wakati wa Magharibi:

Ni kuanzia jua linapozama mpaka yapotee mawingu mekundu, nayo ni ule mwangaza mwekundu unaokuwa kwenye pembe za mbingu pale jua linapozama.

5. Wakati wa Isha:

Ni kuanzia kipindi cha Magharibi mpaka nusu ya usiku, kwa neno lake ﷺ: (Wakati wa Swala ya Isha ni mpaka usiku wa kati)

[Imepokewa na Muslim.].

Na katika zama hizi, inawezekana kujua nyakati za Swala kwa urahisi kwa njia ya kuweka jaduali za kujulisha nyakati.

Yasiofaa

- Kuswali na nguo ya kubana yenye kusifu uchi wa mtu, au nguo nyembamba yenye kuonyesha, au kuswali na huku akiwa tupu yake inaonekana, au na isbaal nao ni mtu kuswali na nguo yake imevuka vi fundoni.
- Kuswali na nguo yenye picha, au kuswali sehemu zilowekwa picha za roho, au kuswalia mswala wenye picha na michoro.

- Kuswali katika Msikiti wenye Makaburi, kwa neno lake Mtume ﷺ (Jueni kuwa watu walio kuwa kabla yenu wakiyafanya makaburi ya manabii wao na watuwema wao misikiti, basi musiyafanye makaburi yeni misikiti mimi nawakataza hilo) [Imepokewa na Muslim.]

Faida

1. Mwenye kuwahi rakaa moja kabla ya kutoka wakati huwa amewahi Swala, kwa kauli yake Mtume ﷺ: (Mwenye kuwahi rakaa moja ya Swala huwa amewahi Swala) [Imepokewa na Bukhari na Muslim.].

2. Ni lazima kutekeleza Swala kwa haraka iwapo wakati wake umepita kwa kulala au kwa kusahau, kwa neno lake Mtume ﷺ: (Mwenye kuisahau Swala basi ni juu yake aiswali anapoikumbuka, hakuna kafara yake isipokuwa hiyo) [Imepokewa na Bukhari na Muslim.]

Pili: Kutwahirika na hadathi

1. Kutwahirika na hadathi ndogo (tukio la kutokuwa na udhu):

Nako kunapatikana kwa kutawadha. Mtume ﷺ anasema: (Mwenyezi Mungu hatakubali Swala ya mmoja wenu akitokewa na tukio la kutokuwa na udhu mpaka atawadhe) [Imepokewa na Bukhari].

2. Kutwahirika na hadathi kubwa:

nako kunapatikana kwa kuoga, kwa neno la mwenyezi Mungu Aliyetukuka: {Na mkiwa na janaba jitwahirisheni} [5: 6].

Na yoyote atakayekumbuka akiwa katika Swala kuwa hana udhu au ametokewa na jambo la kuharibu udhu katikati ya Swala, basi Swala yake itatanguka Na itamlazimu ajitoe Swalani ili ajitwahirishe na bila ya kutoa Salamu, kwa kuwa swala

ishatanguka na bado haijamalizika, na utoaji salamu ndio mwisho wa Swala.

Tatu: Utwahara wa Nguo, mwili na mahali

1. Utwahara wa nguo,

kwa neno lake Mwenyezoi Mungu aliyetukuka: {Na nguo zako twahirisha} [74: 4].

2. Utwahara wa mwili,

kwa ilivyothubutu kuwa Mtume wa Mwenyezi Mungu ﷺ aliipita kwenye kaburi mbili akasema: (Hakika wawili hawa wanaadhibiwa. Na hawaadhibiwi kwa jambo kubwa. Ama huyu alikuwahajiepushi [Laa yastanzihu min al-baul: hajiepushi na hajikingi na mkojo.] na mkojo usimuingie) [Imepokewa na Abu Daud.].

3. Utwahara wa mahali,

kwa hadithi ya mbedui aliyekojoa msikitini. Mtume ﷺ alisema: (Muacheni na umwagieni [Hariiquu: mwageni.] mkojo wake ndoo [Dhanuub: ndoo kubwa iliyojaa maji.] ya maji) [Imepokewa na Bukhari na Muslim.].

Swala na Najisi

Mwenye kuswali naye ana najisi bila ya kuijua au akaisahau, basi Swala yake ni sahihi. Kwa kuwa ilithubutu kwamba Mtume wa Mwenyezi Mungu ﷺ aliswali akavua viatu vyake, na watu wakavua viatu vyao. Alipoondoka alisema ﷺ: (kwa nini mlivua viatu vyenu? Wakasema: “Ewe Mtume wa Mwenyezi Mungu! Tulikuona ukivua viatu vyako na sisi tukavua”. Mtume akasema: “Jibrili alinijia akanipasha habari kwamba viatu vina uchafu. Basi anapokuja mmoja wenu msikitini, avigeuze viatu vyake avitazame. Akiona kuwa vina uchafu,

basi na avisugue chini kisha aswali navyo) [Imepokewa na Abu Daud.].

Yoyote atakayejua kuwa ana najisi akiwa katikati ya Swala, itamlazimu kuiondoa, kisha aendelee na Swala yake na ajengee juu ya kile alichokiswali, kwa hadithi iliyotangulia. Akitoweza kuiondoa, swala yake itatanguka.

Ardhi yote ni Msikiti

Ardhi yote ni msikiti, kwa kuwa kuswali hapo inafaa. Mtume ﷺ amesema: (Nimefanyiwa ardhi kuwa ni mahali pa kuswali na mahali pakujitwahirishia. Basi mtu yoyote miongoni mwa umma wangu aliyeingiliwa na kipindi cha Swala na aswali) [Imepokewa na Bukhari na Muslim.].

Kinachovuliwa hapo ni kuswali kwenye sehemu zilizokatazwa, kama vile kuswali makaburini (Kinachovuliwa hapo ni Swala ya maiti.) na chooni, kwa kuwa Mtume ﷺ alisema: (Ardhi yote ni mahali pa kuswali, isipokuwa makaburini na chooni) [Imepokewa na Tirmidhi.].

Na pia sehemu ya malazi ya ngamia kwa kauli yake Mtume ﷺ: (Musiswali katika malazi ya ngamia) [Imepokewa na Tirmidhi.]. Na hapo ni mahali pa ngamia kulala na kukusanyika.

Nne: Kusitiri tupu

Tupu ya mwanamume: ni kuanzia kitovuni hadi gotini.

Tupu ya mwanamke: ni mwili wake wote isipokuwa uso na vitanga vya mikono.

Kufinika mabega

Inamlazimu mwenye kuswali avae nguo yenye kufinika mabega yake na shingo yake, kwa kuwa Mtume alisema: (Asiswali mmoja wenu kwa nguo moja bila ya kuwa imefinika mabega yake) [Imepokewa na Tirmidhi.].

isipokuwa yeye hakuwa akiswali juu yake Swala za faradhi)

[Imepokewa na Tirmidhi.].

Tano: Kuelekea Kibla

Na kibla ni alkaaba tukufu

Mwenyezi Mungu Aliyetukuka Amesemna: { Elekeza uso wako upande wa msikiti wa Haram. Na popote mlipo, elekezeni nyuso zenu upande wake} {Al-Baqara: 144}.

Na inalazimu kuchunga baadhi ya mambo:

1. La wajibu kwa mwenye kuswali ndani ya msikiti wa Haram aielekee alkaba yenyewe. Ama yule anayeswali akiwa mbali na Alkaaba, basi ataelekea upande wa hiyo Alkaba na sio kuielekea yenyewe, kwa kuwa hawezi kuielekea yenyewe. Kwa hivyo, Mtume ﷺ alisema: (baina ya mashariki na magharibi ni kibla)

[Imepokewa na Tirmidhi].

2. Swala ya Sunna kwa aliyepanda mnyama, kibla chake ni ule upande ambao kile kipando kinaelekea, kwa kuwa ilithubutu kwamba Mtume wa Mwenyezi Mungu alikuwa akiswali [Yusabbihu: anaswali Swala ya Sunna.] juu ya kipando chake akielekea popote pale kile kipando kinapoelekea, na alikiswali witri juu yake, isipokuwa yeye hakuwa akiswali juu yake Swala za faradhi) [Imepokewa na Abu Daud.].

- Asiyejua Kibla Atafanya Nini?

Asiyejua kibla akiwa kwenye jengo au mahali penye watu walio karibu, atauliza au atajijulisha kibla kwa vibla vya msikiti au dira au jua au mwezi au vinginevyo. Akitoweza kujua basi atajitahidi na atafuata lile lenye nguvu katika dhana yake, kwa neno lake

Mwenyezi Mungu: {Muogopeni Mwenyezi Mungu vile mnavyoweza} [64: 16].

Namna ya kuswali

Amesema Mtume ﷺ (Swalini kama munavoniona mimi nikiswali) [Imepokewa na Bukhari]

Aisha alipokewa kwamba alisema: (Mtume ﷺ alikuwa akifungua Swalah kwa Takbiri na kisomo cha “Alhamdu lillaahi Rabbil ‘aalamiin”, na alikuwa akirukuu hakiinamishi kichwa chake na wala hakisimamishi sawa, bali alikikiweka baina ya hali hizo mbili. Na alikuwa akiinua kichwa chake kutoka kwenye rukuu, hasujudu mpaka alingane katika kusimama. Na alikuwa akisoma Atahiyatu katika kila rakaa mbili, na alikuwa akikalia mguu wake wa kushoto na akiusimamisha mguu wake wa kulia. Na alikuwa akikataza mkao wa Shetani (kukaa kama shetani) na alikikataza mtu kuiweka chini mikono yake katika kukaa kama vile mnyama wa kuwinda, na alikuwa akihitimisha Swala yake kwa kupiga Salamu) [Imepokewa na Muslim.].

1.Nia: - Anayetaka kuswali atasimama hali ya kuelekea Kibla na kujihisi kuwa amesimama mbele ya Mwenyezi Mungu Aliyetukuka, hali ya kuwa ni mnyenyekevu katika kuswali kwake.

- Kisha anuilia kuswali moyoni mwake.na nia pahali pake ni moyoni, na haifai kuitemka nia kwani kufanya hivyo ni uzushi.Amesema Mtume (Hakika amali zote ni kwa nia na kila mtu hulipwa kwa alilo nuiliya) [Imepokewa na Bukhari.na muslim.]

2. Takbira ya kuhirimia: Yenyewe husomwa mara baada ya nia kwa kusema “**Allahu Akbar**”. Ambapo ni sunna

kuinua mikono mpaka usawa wa masikio, ni lazima uanzaji wa kuinua mikonouende sanjari na uanzaji wa tamko, na umalizike sanjari na tamko hilo,

3. Soma dua ya kufungua sala

سُبْحَانَكَ اللَّهُمَّ وَبِحَمْدِكَ، وَتَبَارَكَ
اسْمُكَ، وَتَعَالَى جَدُّكَ، وَلَا إِلَهَ
غَيْرُكَ

Subhaanaka Allaahumma wa bihamdika, wa tabaarakasmuka, wa ta'aalaa jadduka, wa laa 'ilaaha ghayruka.

Kisha usome *Ta'awwudh* halafu usome *bismillah*.

اعوذ بالله من الشيطان الرجيم
auzu billahi minash shaitan rajeem

بسم الله الرحمن الرحيم

bismillah hir rahman nir Raheem

Baada ya hapa utasoma suratul fatiha

الْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ^١ (١) الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ^٢ (٢) مَلِكِ
يَوْمِ الدِّينِ^٣ (٣) إِيَّاكَ نَعْبُدُ وَ إِيَّاكَ نَسْتَعِينُ^٤ (٤) اهْدِنَا
الصِّرَاطَ الْمُسْتَقِيمَ^٥ (٥) صِرَاطَ الَّذِينَ أَنْعَمْتَ عَلَيْهِمْ
(غَيْرِ الْمَغْضُوبِ عَلَيْهِمْ وَ لَا الضَّالِّينَ^٦ ٧

Alhamdu lillaahi Rabbil ‘aalameen Ar-Rahmaanir-Raheem
Maaliki Yawmid-Deen Iyyaaka na’budu wa Iyyaaka
nasta’een Ihdinas-Siraatal-Mustaqeem Siraatal-lazeena
an’amta ‘alaihim ghayril-maghdoobi ‘alaihim wa lad-
daaalleen

BAADA ya Fatiha soma sura yoyote utakayoweza

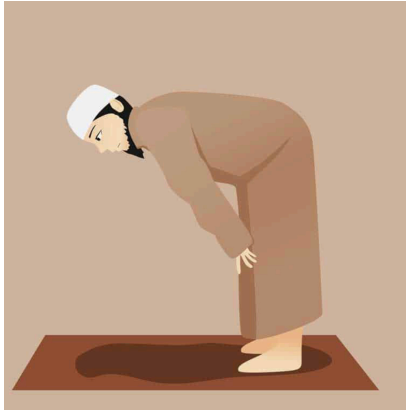
Kwa mfano unaweza kusoma suratul ikhlas:

Surah Ikhlas:

بسم الله الرحمن الرحيم

قل هو الله أحد، الله الصمد، لم يلد و لم يولد، و لم
يكن له كفوا أحد

Bismillah hir Rahman nir Rahim Qul Huwallahu ahad.
Allahussamad. Lam yalid wa lam yu-lad. Wa lam yakun lahu
kufuwan ahad.

4. Kisha useme Allahu Akbar
halafu urukuu na kusema mara tatu:.
Rukuu: Baada ya kumaliza kisomo,
inama kwa ajili ya rukuu na useme:

سُبْحَانَ رَبِّيَ الْعَظِيمِ

“Sub’hana rabbiyal Adhiim

wabihamdihi,” kama inavyoonekana katika picha

5. Kisha inua kichwa chako toka kwenye rukuu usimame
ukiwa mnyoofu, kisha useme: سَمِعَ اللَّهُ لِمَنْ حَمِدَهُ

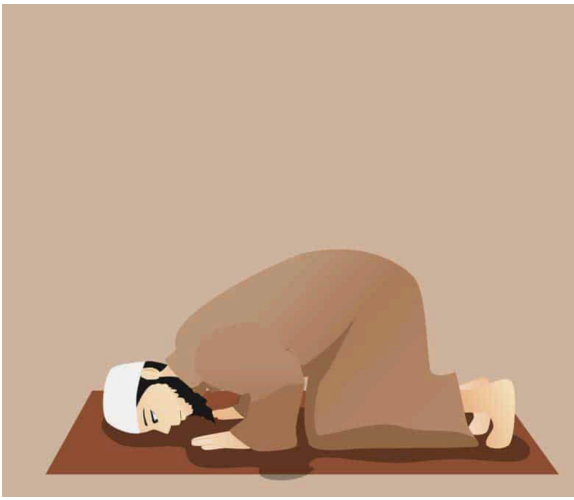
“Samiallahu liman hamidah” رَبَّنَا وَلَكَ الْحَمْدُ

Rabbana alkali hamd. kama inavyoonekana katika picha.

Kisha utasubiri kidogo kabla ya kwenda
kusujudu.

6. Kisha useme Allahu Akbar kisha
utaporomoka kwenda kusujudu kwa
kuweka viungo saba vya sijda juu ya ardhi na kusema:

سُبْحَانَ رَبِّيَ الْأَعْلَى Subhana

Rabbiyal A'la

Kisha tunainua kichwa kutoka kwenye sijda ya kwanza na kutulia kidogo, kisha tunasema: “**Allahu Akbar**”. Kisha tunakwenda kusujudu kwa mara nyingine kwa kufanya

kama tulivyofanya katika sijda ya kwanza na kusoma tuliyosoma katika sijda ya kwanza, kama inavyoonekana katika picha.

7. Kisha useme Allahu Akbar halafu ukae kitako useme:

رب اغفر لي ,

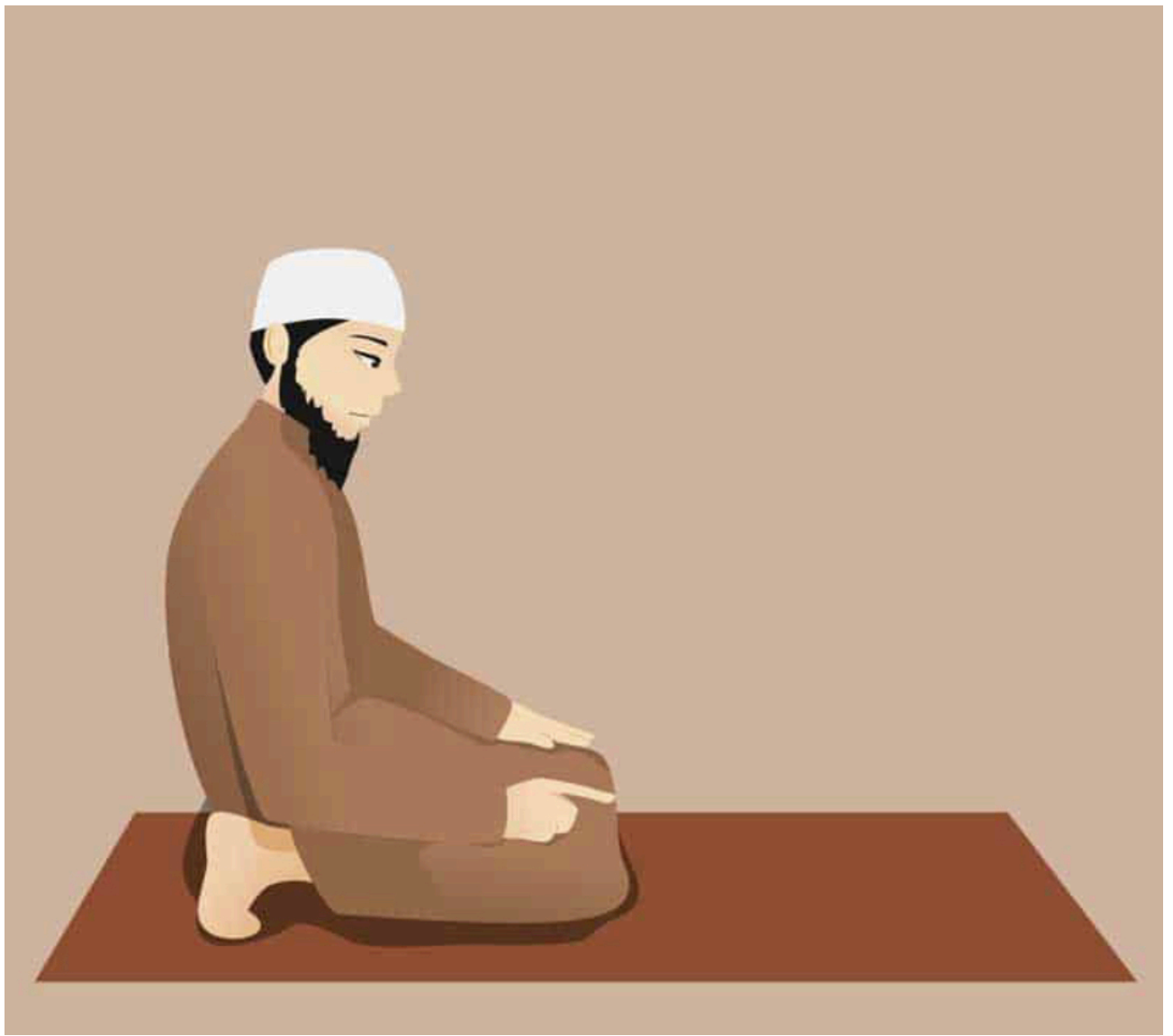
Rabbighfir li

8. Hapa tunasoma Tashahhud kimyakimya kwa kusema:

التَّحِيَّاتُ لِلَّهِ وَالصَّلَوَاتُ وَالطَّيِّبَاتُ، السَّلَامُ عَلَيْكَ أَيُّهَا
النَّبِيُّ وَرَحْمَةُ اللَّهِ وَبَرَكَاتُهُ، السَّلَامُ عَلَيْنَا وَعَلَى عِبَادِ
اللَّهِ الصَّالِحِينَ، أَشْهَدُ أَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَأَشْهَدُ أَنَّ
مُحَمَّدًا عَبْدُهُ وَرَسُولُهُ

Attahiyat lillahi wa salawatu wa't-tayyibat, as-salamu 'alayka
ayyuha'n-Nabiyyu wa rahmat-Allahi wa barakatuhu. As-

salamu 'alayna wa 'alaa 'ibad-Allah is-saliheen. ashhadu alla
ilaha illallah wa ashhadu anna muhammadan 'abduhu wa
rasuluhu

اَللّٰهُمَّ صَلِّ عَلٰى مُحَمَّدٍ وَعَلٰى آلِ مُحَمَّدٍ كَمَا صَلَّيْتَ
عَلٰى اِبْرَاهِيْمَ وَعَلٰى آلِ اِبْرَاهِيْمَ اِنَّكَ حَمِيْدٌ مَّجِيْدٌ اَللّٰهُمَّ
بَارِكْ عَلٰى مُحَمَّدٍ وَعَلٰى آلِ مُحَمَّدٍ كَمَا بَارَكْتَ عَلٰى
اِبْرَاهِيْمَ وَعَلٰى آلِ اِبْرَاهِيْمَ اِنَّكَ حَمِيْدٌ مَّجِيْدٌ

Allahumma salli ‘ala Muhammadin Wa ‘ala ali Muhammadin
Kama sallaita ‘ala Ibrahima wa ‘ala ali Ibrahima wa barik ‘ala
Muhammadin wa ‘ala ali Muhammadin Kama barakta ‘ala
Ibrahima Wa ‘ala ali Ibrahima Fil a’lamina Innaka hamidun
Majid.”

9. Toa salamu kwa kuelekeza uso wako kulia halafu
kushoto kwa kusema:

السَّلَامُ عَلَيْكُمْ وَرَحْمَةُ اللَّهِ
Assalamu alaikum wa rahmatullah

Baada ya salamu itakua sala ishakwisha.

Nguzo za Swala na Wajibu wake na Sunna zake

Nguzo za Swalah

Ni sehemu zake za kimsingi ambazo Swala inatokana nazo, kwa namna isiyofaa kuziacha kwa hali yoyote ile. Hazipomoki kwa kukusudia wala kwa kusahau isipokuwa katika hali ya kutoweza.

1. Kutia nia
2. Kusimama katika swala ya faradhi pamoja na kuweza
3. Takbiri ya kufungia Swala
4. Kusoma Fatiha
5. Kurukuu
6. Kuitadili kwa kulingana sawa baada ya kurukuu
7. Kusujudu kwa viungo saba
8. Kukaa baina ya sijida mbili
9. Kukaa kwa Atahiyatu ya mwisho.
10. Kusoma Atahiyatu
11. Kumswalia Mtume ﷺ katika Atahiyatu ya mwisho.
12. Kutoa salamu
13. Kujituliza katika nguzo zote
14. Kutungamanisha baina ya nguzo

Atafanya nini mwenye kuacha nguzo moja miongoni mwa nguzo za Swalah?

- 1. Mwenye kuacha nguzo kwa kusudi Swala yake inabatilika na inamlazimu kuirudia.**
- 2. Mwenye kuacha kwa kusahau, basi ni moja wa hali mbili:**

a. Asikumbuke kuwa yeye ameiacha nguzo hii mpaka baada ya kuifika pale mahali pake katika rakaa iliyofuatia. Basi hapa ile rakaa iliyopita ambayo aliiacha nguzo hiyo haitahesabiwa, na ataifanya rakaa hii ndiyo badala ya rakaa aliyoisahau, kisha atasujudu sijida ya kusahau¹¹⁸.

- Mfano wake: Mtu alikumbuka katika rakaa ya pili katika kusoma Fatiha kuwa yeye alisahau kusoma Fatiha katika rakaa ya kwanza. Hapa ataifanya rakaa yake hii kuwa ndio rakaa yake ya kwanza na ile iliyotangulia ataipuuza.

b. akumbuke kuwa alisahau nguzo kwenye rakaa, kabla hajafika kwenye mahali pa nguzo hiyo katika rakaa inayofuata. Hapa itamlazimu kurudia nguzo hiyo kwa haraka pale anapokumbuka.

- Mfano wake: Mtu alisahau kurukuu kisha akasujudu alipomaliza kisomo chake, kisha akakumbuka alipokuwa hali ya kusujudu kuwa bado hajarukuu. Basi huyu itamlazimu asimame arukuu kisha akamilishe Swala yake.

Pili: Mambo ya wajibu katika swalah

Mambo ya wajibu katika swala

Ni yale yanayoungwaungwa kwa sijida ya sahai na yanapomoka kwa kuyasahau

1. Takbiri za kuhamia kutoka kwenye kitendo kwenda kwenye kingine.
2. Kusema SUBHANA RABIYAL ADHIIM “Kutakasika ni kwa Mola wangu Mkubwa”.
3. Kusema SAMI’A LLAHU LIMAN HAMIDA “Mwenyezi Mungu Amemsikia mwenye kumsifu” kwa imamu na kwa mswali pweke, ama maamuma hakuwekewa na Sheria kusema neno hilo.
4. Kusema RABBANAA LAKAL HAMDU “Mola wetu! Na sifa njema zote ni zako” katika kuitadili kutoka kwenye rukuu.
5. Kusema SUBHANA RABBIYAL A’LAA “Kutakasika ni kwa Mola wangu Aliye juu” katika sijida.
6. Kusema RABBIGH FIRLIY “Mola wangu ! nighufirie” baina ya sijida mbili.
7. Kukaa kikao cha Atahiyatu ya kwanza.
8. Kuleta Atahiyatu ya kwanza

Atafanya nini mwenye kuacha jambo la wajibu miongoni mwa wajibu wa swalah ?

1. Mwenye kuiacha kwa kukusudia Swala yake inabatilika na itamlazimu kuirudia.
2. Mwenye kuiacha kwa kusahau, basi Swala yake ni sahihi, na atasujudu sijida mbili za sahai kabla hajapiga salamu.

Tatu: Sunna za Swalah

Na kila kisichokuwa ni miongoni mwa masharti ya Swala, nguzo zake na mambo yake ya wajibu katika vile vilivyotajwa juu ya Namna ya Kuswali, basi hicho ni sunna ambao kuiacha hakuathiri katika usahihi wa Swala wala hailazimu kwa kuacha kusujudu sijida saha.

Na sunna za Swala ni aina mbili:

Kwanza: Sunnah za maneno

1. Dua ya ufunguzi wa Swala: Nayo ni dua inayosomwa kabla ya kusoma Fatiha.
2. Kuleta Audhu: nako ni kusema A'UDHU BILLAHI MINA SHETWANI RAJIIM (Najilinda kwa Mwenyezi Mungu kutokana na Shetani aliyefukuzwa kwenye rehema ya mwenyezi Mungu).
3. Kuleta bismillahi nako ni kusema BISMILLAHI RRAHMANI RRAHIM (Kwa jina la Mwenyezi Mungu Mwingi wa rehema Mwenye kurehemu).
4. Tasbihi iliyo zaidi ya moja katika kurukuu na kusujudu.
5. Maneno ya ziada baada ya kusema RABBIGH FIRLIY (Mola wangu nighufirie) baina ya sijida mbili.
6. Kisomo cha ziada baada ya RABBANAA LAKAL HAMDU (Mola wetu! Na sifa njema zote ni zako) baada ya kuinuka kutoka kwenye rukuu.
7. Kisomo cha ziada baada ya Suratul Faatiha

Pili: Sunnah za vitendo

Nazo ni nyingi miongoni mwazo ni:

1. kuinua mikono pamoja na takbiri ya kufungia Swala, wakati wa kurukuu, kuinuka kutoka kwenye rukuu wakati wa kuinuka kwenda kwenye rakaa ya tatu.
2. Kuweka mkono wa kulia juu ya wa kushoto wakati wa kusimama kabla ya kurukuu na baada yake.
3. Kuangalia mahali pa kusujudu.

4. Kuiepusha mikono iwe kando na tumbo na mbavu wakati wa kusujudu.

5. Kukaa kikao cha iftiraash: nacho ni kukaa hali ya kuinua nyayo za mguu wa kulia na kuvielekeza vidole vyake kibla, hali ya kuweka mguu wa kushoto chini na kuukalia. Kikao hiki kimesunniwa katika vikao vyote vya Swala isipokuwa kikao cha Atahiyatu ya mwisho ya Swala ambayo rakaa zake zinapita mbili.

6. kikao cha tawarruk: nacho ni kukaa hali ya kusimamisha nyayo za mguu wa kulia na kuzielekeza vidole vyake kibla, na kuziweka nyayo za mguu wa kushoto chini ya muundi wa mguu wa kulia na kuzitoa nyayo upande wa kulia na kukalia kitako kwa kujitegemeza kalio la upande wa kushoto. Kikao hiki ni sunna kwa Attahiyatu ya mwisho ya Swala inayozidi rakaa mbili.

Ingia katika kiungo kifuatacho upate maelezo zaidi:

[Swalaah Za Sunnah Zinaswaliwa Rakaa Ngapi Ngapi?](#)

Kikao cha iftiraash

Kikao cha tawarruk

Swalah ya Janeza

Swalah ya Maiti

Nguzo za Swala ya maiti

1. Kusimama kwa anayeweza.
2. Takbiri nne..
3. Kusoma Fatiha.
4. Kumswalia Mtume ﷺ.
5. Kumuomba Maiti Dua
6. Kutugamanisha (kutaratibisha).
7. Kutoa Salamu.

Sunnah za Swalah ya Maiti

1. Kuleta Audhu..kabla ya kusoma.
2. Kujiomba dua mwenye kuswali na kuwaomba Waislamu.
3. Kusoma kwa siri.
4. Kuzifanya safu ziwe nyingi, ziwe tatu au zaidi.

Namna ya kuswalia maiti(jeneza)

Atasimama imamu kwenye kichwa cha maiti iwapo ni mwanamume, na katikati ya maiti iwapo ni mwanamke. Na maamuma watasimama nyuma yake kama ilivyo kwenye Swala nyingine, kisha atapiga takbiri nne kama ifuatavyo:

1. Atapiga takbiri ya kwanza, nayo ni takbiri ya kufungia Swala, na ataleta Audhu.. na apige bismillahi.. na asisome dua ya kufungulia Swala, kisha asome Fatiha.
2. Atapiga takbiri ya pili, na atamswalia Mtume ﷺ kama ilivyo namna ya kumswalia Mtume katika kikao cha Atahiyatu ya mwisho.
3. Atapiga takbiri ya tatu, na atamuomba maiti. Na miongoni mwa dua ni kusema: **(Ewe Mola! Mghufirie na umrehemu,**

umpe afya na umsamehe, ukirimu mashukizi yake na umpanulie njia yake kuingilia (Peponi), Umsafishe kwa maji, theluji na barafu, umtakase kutokana na dhambi kama inavyo takaswa nguo nyeupe na uchafu, Umbadilishie nyumba umpe nyumba ya kheri kuliko nyumba yake alokuwa nayo, na watu wa kheri zaidi kuliko watu alokuwa nao, na mke wa kheri kuliko yule alokuwa naye, Umtie peponi na umlinde na adhabu ya kaburi, au adhabu ya Moto)[Imepokewa na Muslim.].

Na iwapo maiti ni mwanamke kutatumika dhamiri za kike (dua isomwapo kwa Kiarabu)

Na maiti akiwa ni mtoto mdogo au ni tisha [Siqtw: mwana wa matumboni anayezaliwa kabla ya kukamilika.] atasema: (Ewe Mola! Mjaalie ni akiba ya wazazi wake na kitangulizi chema [Faratw: aliyetanguliwa na kuwa wa mwanzo.] na ni thawabu kwao na kiombezi mwenye kukubaliwa dua) [Imepokewa na Bukhari.].

4. Atapiga takbiri ya nne, na atanyamaza kidogo, kisha atatowa Salamu moja upande wake wa kulia au salamu mbili.

3-SAUM

Fadhili za swaumu na Hukumu zake

Saumu ni kufanya ibada kwa ajili ya Mwenyezi Mungu kwa kujizuia kula, kunywa na kufanya tendo la ndoa kuanzia kutokeza kwa alfajiri hadi kutwa kwa Jua.

Nguzo za swaumu

NGUZO YA KWANZA: Ni kujizuia kufanya mambo yatakayo Haribu swaumu kuanzia kutokeza kwa alfajiri hadi kuzama kwa jua kwa kuingia jioni

Dalili ni kauli yake Mwenyezi Mungu U: {...Na kuleni na kunyweni mpaka ubainike kwenu weupe wa alfajiri katika weusi wa usiku. Kisha timizeni saumu mpaka usiku...} (Al-Baqarah- Aya 187).

NGUZO YA PILI: Ni kutia nia ya Kufunga

Nako ni kukusudia kwa anayefunga saumu ya kwamba huku kujizuia na vitu vinavyofungua saumu ni ibada kwa ajili ya Mwenyezi Mungu Mtukufu; kwa dalili ya kauli ya Mtume (saw): (Hakika kila jambo analolifanya (mwanadamu) ni kulingamana na nia yake, na hakika kila mtu atalipwa kulingana na alivyonuilia) [Imepokewa na Bukhari na Muslim.]

4-ZAKAH

Ni kiwango maalumu cha mali kinachotolewa wakati maalumu ili kupewa watu maalumu.

Zaka ni faradhi katika faradhi za Dini ya Kislamu, na ni nguzo ya tatu katika nguzo za Uislamu, Anasema Mwenyezi Mungu Mtukufu: {Na simamisheni swala na toeni zaka} (Suratu An-Nur: 56),

Na akasema Mtume (saw): (Umejengwa Uislamu kwa mambo matano: Kushuhudia ya kwamba hapana mola apasaye kuabudiwa kwa haki isipokuwa Mwenyezi Mungu na kwamba Muhammad ni mja wake na ni Mtume wake, na kusimamisha Swala (tano za kila siku), na kutoa Zaka, na

kuhiji nyumba tukufu (Al-ka'abah – ilioko Makkah), na kufunga Mwezi wa Ramadhani) [Imepokewa na Bukhari na Muslim.].

Hukumu ya anayekataa kutoa Zaka.

Anayekataa kutoa Zaka, ima amekataa kwa kupinga kwamba sio lazima kutoa [Juhuud: Ni kukataa kuwajibishwa kwake.], au kwa ubakhili.

1. Mwenye kukataa kutoa Zaka kwa kupinga.

Anayepinga wajibu wa Zaka basi amekufuru kwa makubaliano ya umma wote – ikiwa mtu huyu anajua vizuri wajibu wa Zaka; kwa sababu atakuwa amemzulia uwongo Mwenyezi Mungu na Mtume wake.

Mali Yanayo wajibika kutolewa Zaka

1-(vitu) vinavyotoka ndani ya ardhi
2-Zaka za Dhahabu na Fedha
3-Zaka ya Mali ya biashara
4-wanyama wa mifugo

Masharti ya mtu kulazimika kutoa Zaka

1. Uislamu

Haikubaliwi Zaka kwa kafiri, kwasababu Mwenyezi Mungu U hakubali matendo yake.

2. Kuwa huru (muungwana).

Haikubaliwi kwa mtumwa kutoa Zaka, kwasababu mali yake ni milki ya bwana wake.

3. Kumiliki Nisabu.(kiwangu)

Maana ya Nisabu.

Nisabu.

Ni kiwango maalumu cha mali ambacho kwamba kikifikiwa basi inalazimika mali hayo kutolewa Zaka.

Masharti ya Nisabu.

1. Iwe Nisabu ni ziada ya mahitaji ya dharura ambayo kwamba mtu hatosheki kwa kuyapata mahitaji hayo, kama chakula, mavazi na makazi, kwasababu Zaka ni wajibu kwa lengo la kuwaliwaza mafukara. Hivyo basi inatakiwa mwenye kutoa hiyo mali asiwe ni mtu muhitaji.
2. Iwe Nisabu inamilikiwa na mtu maalumu umiliki wa kiukamilifu, basi haiwajibiki Zaka kwa mali ambayo haimilikiwi na mtu maalumu, kwa mfano: mali iliyokusanywa kwa lengo la kujenga msikiti, au mali iliyowekwa wakfu kwa maslahi ya ummah, au mali iliyoko kwenye hazina za jumua za mambo ya kheri.

4. Mali kupitiwa na Mwaka

Mwaka

Ni mwaka wa kiislamu) uliyokamilika.

Na hii ni kwamba ipite miezi kumi na mbili ya kalenda ya mtizamo wa mwezi hali ya kuwa Nisabu iko kwenye miliki ya mwenye mali. Na sharti hili ni peke yake kwa pesa (dhahabu na fedha), na mapato ya biashara, na wanyama wa mifugo. Ama mazao ya kilimo na matunda, na madini, hazina iliyozikwa ardhini sio sharti kwa vitu hivi kupitiwa na mwaka.

Zaaka ya (vitu) vinavyotoka ndani ya ardhi

Maana ya Vinavyotoka kwenye Ardhi

Vinavyo toka Ardhini

Kila kinachotoka ndani ya ardhi, na kinawezekana kunufaika nacho.

Kinachotoka ndani Ardhini ni Sampuli mbili: ni Nafaka na Matunda na Madini, na Hazina iliyozikwa Ardhini

Kwanza: Nafaka na Matunda

Maana ya Nafaka na Matunda

Nafaka

Kila tembe (mbegu) inayohifadhiwa katika mtama, ngano na mfano wa hii.

Matunda

Kila tunda linalohifadhiwa kama tende, na zabibu, na lozi.

Hukumu ya kutoa Zaka ya nafaka na matunda

Zaka ya nafaka na matunda ni wajibu, kwa kauli ya Mwenyezi Mungu U: {Na toeni haki yake siku ya kuvunwa kwake} (Al-An-am: 141);

na kwa kauli ya Mtume (saw): (Kwa yaliyo nyunyiziwa (maji) ya mbinguni (yaani mvua) au mito au kama yamemea yenyewe [Yamemea yenyewe: Ni mavuno yaliyomea kwa kunywa maji bila ya kunyunyuziwa maji, ima ni kwa unywevu wa mizizi yake kuwa na umajimaji au kupitia kwa mvua na umajimaji (kama vile hali ya umande) na mito.] (inafaa mtu atoe) ushuri moja (yaani atoe sehemu moja kwa kumi ya mavuno atakayopata (1/10), na yaliyonyunyiziwa kwa kumwagiwa maji [Yaliyonyunyiziwa kwa kumwagiwa maji (na mtu mwenyewe): Yaani amemwagia maji na akagharamika katika kuyatoa hayo mavuno.] nusu ushuri (yaani atoe sehemu moja kwa tano yamavuno atakayopata (1/20))” [Imepokewa na Bukhari.]

Masharti ya kuwajibika kwa Zaka ya nafaka na matunda

1. Iwe ni katika (mavuno) yanayohifadhika.

Ikiwa si mavuno ya kuhifadhika, na ni mavuno ya chakula chake cha siku basi hakuna Zaka ya kutolewa hapo; kwasababu sio ya kuhifadhiwa hayakuzidi mahitaji yake ya kula kwake kwa kila siku, hivyo basi hayamtoshelezi mahitaji yake; kwa kukosekana utulivu wa kunufaika (na yale mavuno).

2. Iwe ni (mavuno) yanayopimwa.

Na hii iwe ni katika (mavuno) yanayopimwa kwa mizani ili kulinganishwa na saaq, nayo ni kipimo (fulani), hii inaashiria kutambulika kwa mavuno hayo; kwa kauli ya Mtume (saw): (Hakuna katika nafaka, wala tende Zaka yoyote mpaka ifike saaq tano [Al - Wasaq: Ni Sawa na Pishi 60.]) [Imepokewa na Muslim.].

Basi ikiwa sio mavuno yanayopimwa kama vile mboga, na mabogaboga, hakuna Zaka kwa vitu hivi.

3. Iwe imemea kwa kupandwa na mtu katika Ardhi yake.

Ama yaliyomea peke yake bila kupandwa na mtu Mavuno hayo hayana Zaka.

4. Mavuno yafikie Nisabu.

Nayo ni Makapu matano, kwa kauli ya Mtume (saw): (Hakuna katika nafaka wala tende Zaka yoyote mpaka ifike saaq tano) [Imepokewa na Muslim.],

na hii itakuwa ni swaa' (Pishi) mia tatu, nayo ni sawa na (612kg) katika ngano nzuri, na yanachanganywa matunda ya aina moja pamoja ya mwaka mzima ili kukamilisha nisabu; kama sampuli tofautitofauti za tende, kwa mfano tende za sukkari zinachanganywa na tende za barhy, kwasababu ni sampuli za mavuno aina moja, wala haifai kuchanganya aina tofauti ya mavuno kwa nyengine, hivyo basi haifai kuchanganya ngano kwa shayir, wala ngano kwa tende.

Wakati wa kuwajibika kutoa Zaka ya Nafaka na Matunda.

Inawajibika utoaji wa Zaka katika nafaka pindi pale zitakapokomaa kuwa tayari, na katika matunda pale yatakapoanza kuonesha uzuri wake, kwa hali ya kwamba yamefikia kuwa mazuri kulika, na atakayeenza matunda au nafaka baada ya wakati wake wa kuwajibika kutolewa Zaka basi Zaka itakuwa ni kwa aliyeenza, kwasababu alikuwa akimiliki mavuno hayo wakati ule wa kuwajibika kutolewa Zaka.

Kiwango kinachowajibika kwa Zaka ya nafaka na matunda

1. Yalazimu kutoa ushuri (10%) Kwa (mavuno) ambayo kwamba hayakunyunyiziwa maji Kwa kuenezewa (na mtu) au kwa kugharamika (kwa mtu), kama vile yaliyonyunyiziwa kwa maji ya mvua au mito.
2. Yalazimu kutoa nusu ushuri (5%) kwa yaliyo nyunyiziwa kwa kuenezwa (na mtu) na kugharamika, kama yale yanayo nyunyiziwa kwa maji ya visima.
3. Yalazimu kutoa rubui tatu ya ushuri (7.5%) kwa yaliyo nyunyiziwa kutumia njia zote mbili, kama vile yanayo nyunyiziwa mara nyengine kwa maji ya mvua na mara nyengine kwa maji ya visima.

Na dalili ni kauli ya Mtume (saw): (Kwa yaliyo nyunyiziwa kwa maji ya mbinguni na mito, na maziwa (yatolewe Zaka) ushuri, na kwa yaliyo nyunyiziwa kwa kutumia saania [Saania: Ni mnyama anayetumika kunyweshea] (yatolewe Zaka) nusu ushuri) [Imepokewa na Muslim.].

Kuharibika kwa Nafaka na Matunda

Nafaka zikiharibika au matunda bila ya kuharibiwa na mtu au kushindwa kuzichunga vizuri, basi hakuna Zaka kwa mavuno hayo, ikiwa kuharibika kwake baada ya kupita mda wa kuwajibika kwake kwa kushindwa kuzichunga vizuri, au kuyaharibu mavuno kwa kusudi jambo hili halimuondoshei mtu jukumu la kutoa Zaka, atalazimika ateleze jukumu hili hivyo hivyo.

Zaka za Asali

Ameeleze Ibnu Abdulbar (R) kwamba Jumuhuri ya wanavyoni kwamba asali haitolewi zaka nahilo ndilo lililo wazi, kwa sababu

hakuna dalili katika Qur'ani wala katika Hadithi ya kuwajibisha kuitolewa zaka, na asili nikutowajibika lolote mpaka ipatikane dalili ya kuwajibisha

Pili: Madini na hazina iliyoziikwa Ardhini

Maana ya Madini na hazina iliyoziikwa ardhini

Madini

Ni chochote kinachotolewa ndani ya ardhi ambacho kwamba sio sampuli ya ardhi kama vile dhahabu, fedha, vyuma, na vijiwe vya tunu kama vile almasi na rubi, na risasi, na vyenginevyo katika vitu asili vinavyotolewa ndani ya Ardhi.

Hazina iliyoziikwa ardhini

Ni Mali iliyoziikwa ndani ya ardhi kwa kuekwa na mtu, kutokana na dhahabu, na fedha, na mfano wa vitu hivi.

Hukumu ya zaka ya madini na hazina iliyoziikwa ardhini

Ni lazima; kwa kauli ya Mwenyezi Mungu U: {Enyi mlioamini!

Toeni katika vile vizuri mlivyovichuma, na katika vile tulivyokutoleeni katika ardhi} (Al-Baqarah: 267),

na kauli ya Mtume (saw): (Na katika hazina iliyoziikwa ardhini (toeni) khumusi (1/5)) [Imepokewa na Bukharin a Muslim.].

Masharti ya kutoa zaka ya hazina iliyoziikwa ardhini

Hakuna masharti yoyote ya zaka ya hazina iliyoziikwa ardhini, basi atakapomiliki mtu hio hazina iliyoziikwa ardhini anafaa kutoa zaka yake moja kwa moja.

Kiwango cha kuwajibika mtu kutoa zaka ya madini na hazina iliyoziikwa ardhini

Ni wajibu mtu kutoa khumusu (1/5) kwa kichache au kingi atakachopata katika madini na hazina iliyoziikwa ardhini, kwa jumla ya kauli ya Mtume (saw): (Na katika hazina iliyoziikwa ardhini (toeni) khumusi) [Imepokewa na Bukharin a Muslim.].

Zaka za Dhahabu na Fedha

Maana ya Dhahabu na Fedha

Dhahabu na Fedha

Dhahabu na fedha, na chochote kinachosimamia nafasi ya vitu hivi viwili miongoni mwa pesa za karatasi zinazotumiwa siku hizi.

Hukumu ya Zaka ya Dhahabu na Fedha.

Ni lazima; kwa kauli ya Mwenyezi Mungu U: {Na wale wanaokusanya dhahabu na fedha wala hawazitoi katika njia ya Mwenyezi Mungu, wape habari za adhabu inayoumiza } (At-Tawbah 34)

na kwa kauli ya Mtume ﷺ: (Mtu yeyote aliye na hazina ya dhahabu na fedha na wala haitolei Zaka basi atachomwa nayo katika moto wa Jahannam na itajaaliwa kama vinoo ambavyo atapigwa navyo kwenye migongo na vipaji kila akipata ubaridi (yakipoa makali ya moto) anaregelewa tena (kupigwa navyo), mpaka Allaah Amalize kuhukumu waja wake siku ambayo ni sawa na miaka elfu khamsini. Kisha ndio ataoneshwa njia yake ikiwa kama ni ya peponi au motoni” [Imepokewa na Muslim.].

Masharti ya kuwajibika kutolewa kwa zaka ya Dhahabu na Fedha

1. Kupitiwa na mwaka.
2. Kuzimiliki kiukamilifu.
3. kufika nisabu ya zaka.

Nisabu ya zaka ya Dhahabu na Fedha

1. Nisabu ya dhahabu ni Dinari ishirini (85gms)
2. Na Dinari moja ya dhahabu = (ina dhahabu) gramu nne na robo, hivyo basi inakuwa nisabu ya dhahabu kwa gramu $4.25 \times 20 = 85\text{gms}$ za dhahabu safi (ambayo haikuchanganywa na kitu).

3. Nisabu ya fedha ni Dirham mia mbili (595 gms)

Na Dirham moja ya fedha = (ina fedha) 2.975gms, hivyo basi inakuwa nisabu ya fedha kwa gramu = $2.975 \times 200 = 595\text{gms}$ za fedha safi.

Mfano: Ikiwa gramu moja ya dhahabu = inauzwa Dolari 30, basi inamlazimu mtu kutoa zaka ikiwa amefikisha $85 \times 30 = \text{Dolari } 2550$ dolari.

Kiwango kinachofaa kutolewa zaka ya Dhahabu na Fedha

Kiwango kinachomlazimu mtu kutoa zaka katika dhahabu na fedha na stakabadhi za kiashirio cha pesa ni robo ushuri = 2.5%.

Basi kwa kila Dinari ishirini ya dhahabu atatoa zaka nusu Dinari, na itakayozidi (zaidi ya Dinari ishirini) itapigiwa hisabu, iwe imezidi kidogo au sana.

Na kwa kila Dirhamu mia mbili za fedha atatoa zaka Dirhamu tano, na kitakachozidi atakipigia hisabu; kwa kauli ya Mtume ﷺ :

(Ikiwa unamiliki Dirhamu mia mbili, na zimekamilisha mwaka, basi yatakiwa utoe Dirhamu tano, na si juu yako kutoa chochote – yaani – katika dhahabu mpaka umiliki Dinari ishirini, basi ukiwa na Dinari ishirini, na umemaliza nazo mwaka, basi itakulazimu utoe nusu ya Dinari, na zitakazozidi utafanya kwa hisabu hii) [Imepokewa na Abu Daud.].

- Mfano wa kufahamisha:-

Mtu anamiliki Dolari 9000, na imepita mwaka mzima hali ya kuwa anazimiliki hizo pesa, je analazimika kutoa zaka?

Kwanza: Tutahisabu nisabu ya zaka kwa mtizamo wa dhahabu au fedha kama ifuatavyo:

Nisabu = Gramu thamanini na tano katika dhahabu safi = $85 \times$ bei ya gramu moja ya dhahabu safi (inavyouzwa) siku ile ya

kulazimika kwake kutoa Zaka, na tukisie kwamba gramu moja yauzwa = Dolari 30.

= $85 \times 30 = \text{Dolari } 2550$.

Kwa hivyo Nisabu yake = Dolari 2550, hivyo basi itakuwa mali ya mtu huyu imefika nisabu, na imekamilisha mwaka mzima, kwa hivyo inamlazimu kutoa zaka.

Pili: Tutahisabu kiwango anachofaa kutoa zaka kama ifuatavyo: -

Kiwango cha kutolewa zaka = 2.5%.

= $9000 \times 2.5/100 = \text{Dolari } 225$.

Kwa hivyo huyu mtu yafaa atoe kutoka kwa mali yake Dolari 225 kama zaka.

- Kukusanya Dhahabu na Fedha pamoja

Mtu anapo miliki dhahabu na fedha lakini zikawa hazifikii kiwango cha kutolewa zaka, kauli yenye nguvu ni kuwa hatowajibika kutoa zaka, wala hata zikikusanywa pamoja ili zifikiye kiwango, kwani uwajibu ni kutoa dhahabu pekeyake na fedha pekeyake kwa sababu ni vitu viwili tofauti, na hakuna dalili ya kuzikusanya pamoja ili ifikie kiwango, na kwa neno lake

Mtume (**Hakuna chini ya wakiya tano zaka**) [**Imepokewa na Bukharin a Muslim**]

na atakae zikusanya dhahabu na fedha itakuwa amewajibisha zaka chini ya wakia tano

Zaka ya mapambo ya wanawake

Mapambo ya wanawake yako sampuli mbili: Mapambo ya dhahabu na fedha, na mapambo yasiyokuwa ya dhahabu wala fedha.

1. Mapambo ya dhahabu na fedha.

Kitengo cha kwanza: Mapambo yaliyokusudiwa kwa lengo la kuhifadhiwa au kuwekwa kama akiba ya baadaye kunapotokea jambo, au imenunuliwa kwa nia ya kufanya biashara, basi **zaka** hapa ni lazima kutoa.

Kitengo cha pili: Mapambo yaliyokusudiwa kwa lengo la kutumiwa, basi uzuri zaidi ni kuitolea zaka ili kijiepusha na lawama, **kwa hakika mwanamke mmoja alimjilia Mtume ﷺ pamoja na binti yake, na mkononi mwa binti yake kuna bangili mbili [Imepokewa na Abu Daud.] nzito za dhahabu, (Mtume ﷺ) akamwambia: “ Je watolea zaka hizi bangili) Akasema: Hapana. Akasema (Mtume ﷺ): (Je utafurahia Mwenyezi Mungu akuvalishe bangili kwa hizi bangili mbili za moto?) Akasema: Yule binti akazivua, akampatia Mtume ﷺ, kisha akasema: “Hizo ni za Mwenyezi Mungu na Mtume wake” [Imepokewa na Abu Daud.]**

Na kuna wanavyuoni ambao hawawajibishi mapambo ya wanawake kutolewa zaka; kwasababu hayo mapambo sio mali inayotarajiwa kukua, lakini ni pambo la mtu binafsi yuwatumia na kunufaika nayo kama vile nguo na fanicha na vyombo, na ni katika mahitajio ya mwanamke na virembesho vyake, na asili ya mali ni kukua au kuweza kukuzwa ndio ilazimike kutolewa zaka. Na ubora wa hali ni mtu kutoa zaka kwa mapambo yaliyokusudiwa kwa matumizi ambayo si kinyume na sheria na kwa lengo la kujirembesha; kwasababu kauli hii iko katika hali nzuri zaidi na kujiondoa kwa lawama; kwa kauli ya Mtume ﷺ: **(Wachana na linalokutia shaka na ufanye lile lisilokutia shaka) [Imepokewa na Bukhari].**

2. Mapambo Yasiyo kuwa ya Dhahabu wala Dedha.

Kama vile almasi, yakut, lulu, na mfano wa hizi, basi vitu hivi havitolewi zaka hata vikawa vingi kiasi gani, isipokuwa vikikusudiwa kwa lengo la biashara vitatolewa zaka vitakuwa vimeingia katika mali ya biashara.

Zaka ya Mali ya biashara

Maana ya Mali ya biashara

mali ya biashara

Kila kilichoandaliwa kwa lengo la kuuzwa na kununuliwa ili mtu apate faida.

Ziliitwa hivi, kwasababu hazidumu, bali hutokeza na kupotea, kwani mfanyi biashara huwa hataki hizi bidhaa ki-uhakika, bali anataka faida ya pesa.

Na bidhaa za biashara zimekusanya vitu vyote vya sampuli zote za mali ambayo sio pesa zinazotumika kununulia vitu, kama vile magari, nguo, vitambaa, vyuma, mbao, na vyenginevyo vilivyoandaliwa kwa biashara.

Hukumu ya zaka ya Mali ya biashara.

Ni lazima; kwa kauli ya Mwenyezi Mungu U: {Enyi mliaoamini! Toeni katika vile vizuri mlivyovichuma, na katika vile tulivyokutoleeni katika ardhi} (Al-Baqarah: 267).

Jumla ya wanavyuoni wametaja kwamba makusudio ya aya hii ni: Zaka ya mali ya biashara, na kwa kauli ya Mwenyezi Mungu U: {Chukua kutoka kwa mali zao sadaka} (At-tawbah: 103) , na mali ya biashara ni katika mali zilizo dhahiri, basi Kwa ajili hii ikawajibika kutolewa zaka.

Masharti ya kulazimika mtu kutoa zaka ya Mali ya biashara.

1. Kiwango chake kifikie nisabu, na nisabu inakadiriwa kwa kipimo cha dhahabu na fedha.
2. Ikamilishe mzunguko wa mwaka mzima.
3. Iwe imekusudiwa kwa lengo la biashara; na hii ni kwamba iwe imekusudiwa kama kuchuma; kwa kauli ya Mtume (saw):
“Hakika ya matendo ni kwa niya ya mtu” [Imepokewa na Bukhari na Muslim.].

Mtu atakapobadilisha niya yake kutoka kwa biashara na kutumia bidhaa hizo basi hukatika hisabu ya mzunguko (mwaka), na akirudia niya ya biashara ataanza tena upya kuhisabu mzunguko mpya, ila akiwa amekusudia kufanya udanganyifu kwa lengo la kuondosha jukumu la kutoa zaka, basi hapa mzunguko haukatiki.

- Mfano: mtu anunue ardhi mwezi wa mfungo nne kwa nia ya kufanya biashara kisha alipofika shabani akageuza nia na akakusudia kujenga nyumba ya kukaa, hapa mwaka utakatika, kisha mfungo mosi akamua kuifanyia biashara mwaka wake utahisabiwa mfungo mosi ila kama alifanya hivyo kwa njia ya hila na kukimbia asitoe zaka basi mwaka hautakatika.

Jinsi ya kutoa zaka ya Mali ya biashara

Mali yanapo pitiwa na mwaka zinakaguliwa bidhaa alizouza na kupewa bei ile ambayo kwamba iko sasa sokoni, kisha inatolewa zaka ya hayo mali kwa kutolewa bidhaa zenyewe au kima chake kwa njia ya pesa, kulingana na mahitaji ya mafakiri.

Vipi mfanyi biashara atafanya hisabu ya zaka ya mali ya biashara?

1. Atahisabu vitu vyote alivyonavyo katika bidhaa za biashara kwa kima cha wakati wa sasa.
2. Ataongeza pesa zote alizonazo, sawasawa iwe pesa zile alizitumia katika biashara ama hakuzitumia.
3. Aongeze vyote anavyodai watu katika madeni.
4. Aondowe chochote anachodaiwa.
5. Atoe Zaka kwa yatakayobakia (baada ya kufanya hivi vyote), nayo ni robi ushuri (2.5%)

Zaka inayowajibika kutolewa = (kima cha bidhaa za biashara + pesa + madeni anayodai watu – madeni anayodaiwa) x (kiwango cha kutolewa Zaka 2.5%).

- kuhisabu zaka za biashara hutizamwa mali ya zaka yaliko atazifafanua na azitie kima siku ile yakupasa zaka akijisaidia na

orodha ya hisabu ya mali bila yakuzingatia faida au hasara katika hisabu ya faida na hasara

- Vitu viliyo tayarishwa kwa ajili ya kubebea mali kama mifuko au mikebe havitiwi kima pekeyake ikiwa havikununuliwa kwa ajili ya kuviuza pekeyake, ikiwa zitatumiwa kwa kuviuza kibiashara basi vitatiwa kima vikiwa hupita kima cha mali yale. ikiwa havizidi kwa kima kama karatasi za kukunjia hivingii katika kutuwa kima.

- kutia kima huwa kwa Mfanya biashara yeyote awe ni wakuuza jumla au rejareja kwa thamani ambayo aweza kununuliya mwisho wa mwaka kima cha mabadaliko Nacho hutofautiana na bei ya kuuza na kima cha kuuza sokoni au cha tarehe au nukuu.

- bei zikitofautiana wakati wa kupasa zaka na wakati wakuzitoa inazingatiwa yatapewa siku ya kupasa ni sawa zizidi ama zipunguwe.

Na kuhusiana na suala la kutoa zaka kwa bidhaa zinazo safirishwa kabla ya kuzipokea, zaka za bidhaa hizi zitamuhusu yule anayezimiliki. Na umiliki wake unapatikana kwa kuzipokea bidhaa iliyonunuliwa kwa maelezo ya kuwa ipo njiani. Ikiwa imenunuliwa kwa mfano makabidhiano ya msingi yawe katika bandari (gati) la muuzaji. Umiliki halisi utapatikana kwa kupokea shehena hiyo. Na ikiwa imenunuliwa na makabidhiano ya msingi yawe katika bandari (gati) la mnunuzi basi umiliki wa mali hii unapatikana na kwa kitendo cha kufika tu shehena ya mali hiyo katika bandari (gati)..

- mali ya biashara yakiwa ni ya pesa mbali mbali, au ni dhahabu au fedha basi hutiwa kima kwa kujuwa kiwango kinacho pasa kutowa kwa sarafu ambayo aitumia mfanya biashara na hilo ni kwa bei ilioko siku ya kupasa zaka.

- na mizigo ya biashara ambayo mwenye kununua alitangulizia kuilipia lakini hajapokea ile mizigo basi zaka zake hazimpasi mwenye kununua bali humpasa mwenye kuuza.

Zaka za malighafi yakutumika kwa sanaa na vyenye kusaidia

1. Ama malighafi ya kimsingi yaliyo tayarishwa kwa ajili ya sanaa kama chuma kwa ajili ya kutengeneza magari, na mafuta ya kutengeneza sabuni, inapasa kutolewa zaka kulingana na thamani ambayo zilo nunuliwa mwisho wa mwaka, haya vilevile ni kwa wanyama na nafaka na mimea na kama hivyo.

2. Vitu vya kusaidia ambavyo haviingi kwenye orodha za kufanyia vitu vya sanaa kama vitu vya kuchomea havina zaka ni kama mali thabiti.

3. Zaka za bidhaa zisokuwa za sanaa na ambavyo havijesha kutengezwa:

4. Hutolewa Zaka zisizokuwa za sanaa

Na ambazo hazijesha kutengenezwa, zaka za mali ya biashara kulingana na thamani yake kwenye yalivo hivi sasa mwisho wa mwaka

- Kukusanyika sababu nyengine ya zaka pamoja na mali ya biashara

Yakikusanyika pamoja na mali ya biashara mali mengine yakutolewa zaka kama mali yamakulima hutolewa zaka za mali ya biashara

Sampuli ya Mali Yasiyopaswa Zaka

- Mali yanayo toka baharini kama lulu, na marijani, na Samaki, ila yakiwa ni Mali ya kufanyia biashara hutolewa zaka za Mali ya Biashara.

- Mali yaliyo tayarishwa kuajirishwa kama majumba na magari hayana zaka, zaka zake ziko kwenye ijara lake likifikia kiwango cha zaka na kupitiwa na mwaka.

- Vyombo vya dharura zake kama gari na nyumba hayana zaka.

Kumiliki Nisabu

Je inashurutishwa kumiliki nisabu katika kipindi chote cha mwaka, mwanzo wa mwaka hadi mwisho wa mwaka? Ama yatosha kukamilika kwa nisabu mwanzo wa mwaka na mwisho wake? Ama mazingatio ni kukamilika kwa nisabu mwisho wa mwaka?

Mazingatio ni kukamilika kwa nisabu mwanzo wa mwaka na mwisho wake; kwa ugumu wa kuweka vipimo vya kipindi chote cha mwaka mzima, basi inazingatiwa mwanzo wa mwaka kwa kupatikana sababu ya kulazimika kutolewa kwa zaka, na mwisho wa mwaka kukamilika mzunguko wake, na wepesi kwa muislamu ni kujiwekea mda maalumu kama vile mwezi wa Ramadhani au mwezi wowote ule kuhisabu mali yake na kuitolea zaka.

Zaka ya Raslimali

Kinachotolewa zaka katika mali za biashara ni raslimali ambayo kwamba imekusudiwa kwa lengo la kununua na kuuza ili mtu apate faida, ama raslimali ambayo kwamba ni ya mali za kukaa hazizunguki katika biashara yaani si za kununuliwa ili ziuzwe, basi raslimali kama hii haihisabiwi wakati wa kuhisabu bidhaa za biashara wala haitolewi zaka, mfano wake ni kama makabati, na jokofu/firiji ambazo zinahifadhi bidhaa za kuuzwa, na magari yanayobeba bidhaa, na vyombo vya kubebea bidhaa, na mfano wake.

Zaka za Hisa

Maana ya Hisa

Hisa.

Sehemu anayolipwa mtu baada ya kupatikana faida katika sehemu zilizo sawa kutokana na raslimali ya mtu aliyotowa kwenye shirika la umoja wa kuchanga

Mfano wake: Shirika la umoja wakuchanga lina raslimali Dolari milioni tatu, iligawanywa raslimali yake wakati wa kufunguliwa kwake vigawanyo elfu kumi, kila kigawanyo Dolari (300), kigawanyo hichi ndio hisa, na mwenye hisa ni mshiriki katika shirika kwa kiwango cha alichonacho katika hisa.

Hukumu ya kuzunguka kwa zaka ya Hisa.

Ni Mubah, Inaruhusiwa iwapo kazi ya shirika hilo si haramu, au haina mambo yaliyoingiliana na riba.

Namna ya kutoa zaka za Hisa

Idara ya kampuni itabeba jukumu lakuwatolea zaka kwa niyaba yao ikiwa imeelezwa hilo kwenye mpango wake wa kimsingi, au awe ametegemezea hilo Yule mwenye hisa

- Idara ya kampuni ikibeba jukumu la kutoa zaka kongamano la fiqhi la umoja wa mua'tamr wa kislamu kwamba zaka zimefungamanishwa na kapuni kwa kuizingatia kuwa ni mtu wakimazangatiwa likichukuliwa kutoka kwenye kaida ya kuchanganya iliyoko kwenye sunna takatifu kuhusu zaka za wanayama, na wamezieneza baadhi ya wanavioni wa fiqhi kwa mali yote kwa kuwa huzingatiwa mali ya wote wenye kuchangia ni kama mali ya mtu mmoja na hufardhiwa zaka kwa mazingatiwa haya kuhusu kiwango na kiyasi cha zaka na mfano wa hayo

- Msimamo wa jumhuri ya wenye ilimu nikutoishika kaida ya kuchangaya katika zaka za makampuni bali huangaliwa fungu la kila mwenye kushiriki peke peke.

Na ni muhimu kutaja kwamba mkutano wapili la kongamano la kiutafiti wakiilimu umefuata maoni ya jamhuri kwenye kadhia haukushika kaida ya kuchangaya bali iliyatizama kila mali peke yake kwa hivyo ukapitisha yafuatato:

- Kwenye makampuni haya ambayo wanashiriki watu kadha hautizamwi mkusanyiko wa faida za kampuni bali huangaliwa kila yenye kumkhusu mwenye kushiriki pekeyake

- na niwajibu juu ya idara ya kampuni kuweka mbali hisa zisizopaswa na zaka kama hisa za waqfu ya mambo ya kheri, na hisa za makundi ya mambo ya kheri, na asili ya mali thabiti, ambavyo hayapaswi na zaka kama majengo, na maofisi na vyombo, na magari mahsusi na kampuni ikitowatolea zaka hapo itawalazimu wenye hisa kujitolea wenyewe kwa namna ifuatayo:

1. Hisa za makampuni za makulima hutolewa zaka zake kama zaka za nafaka na matunda.

2. Hisa za makampuni ya biashara hutolewa zaka zake, mali ya asili na faida zote, na hukisiwa hisa kwa kima cha sokoni wakati wakuwajibika zaka.
3. Hisa za makampuni ya sanaa hutolewa zaka zake faida safi wala sio vyombo vya kukodisha na majengo na mfano wake.
4. Akiuza mwenye hisa hisa zake wakati wa kupitiwa na mwaka yatakuswanya thamani ya mali yake, na atayatolea zaka, ama mwenye kunuwa atatolea hisa alizo nunuwa kwa namna ilivo tangulia.

Zaaka ya wanyama wa mifugo

Maana ya wanyama wa mifugo

Wanyama wa Mifugo

Ngamia, Ng'ombe, Kondoo na Mbuzi.

Hukumu ya Zaka ya Wanyama wa Mifugo

Ni lazima; kwa kauli ya Mtume (saw): (Hakuna mwenye ngamia, wala ng'ombe, wala kondoo na mbuzi, ambaye hatoi Zaka ya vitu hivi isipokuwa atakuja (mnyama huyu asiyetolewa Zaka) siku ya Kiama hali ya kuwa amenona sana, (Mnyama huyo) atampiga mtu wake kwa pembe zake, na atamkanyaga kwa kwato zake [Kwato: sehemu ya chini katika mguu wa mnyama anyotumia kukanyagia na kutembelea.], kila anapoisha wa mwisho anarudi tena wa kwanza, mpaka watakapohukumiwa watu wote) [Imepokewa na Muslim].

Masharti ya kuwajibika kwa mtu kutoa Zaka ya Wanyama wa Mifugo

1. Wanyama wawe wamekamilisha mwaka mzima wakiwa kwa mwenye kuwamiliki; kwa kauli ya Mtume(saw) : **(Hakuna Zaka kwa mali yoyote mpaka ipitiwe na mzunguko mwaka)**

[Imepokewa na Ibn Maajah].

2. Awe ni mnyama wa kwenda malishoni; kwa kauli ya Mtume (saw): **“Kwa kila ngamia wa kwenda malishoni, kwa kila ngamia arubaini (toa zaka) ibn labun mmoja”** **[Imepokewa na Nasaai.]**.

Na ngamia anayekwenda malishoni: Ni yule ambaye chakula chake ni mimea ya ardhini, na nyasi zilizoruhusiwa – Nazo ni zile zilizomea kwa kujaaliwa na Mwenyezi Mungu bila kupandwa na mtu; ama ikiwa chakula cha mnyama huyo ni kile ambacho mfugaji anakipanda mwenyewe, basi mnyama huyo haihisabiwi kuwa ni mnyama wa kwenda malishoni hivyo basi hatolewi Zaka mnyama huyo.

3. Awe ni mnyama aliyekusudiwa kufaidisha watu kwa Maziwa yake na kuongeza idadi kuzaa au kuzalisha, asiwe mwenye kubebeshwa Mizigo, na ngamia mwenye kubeba mizigo: Ni yule anayetumika kulima shamba au kunywesha Maji Ardhi au kubeba vyombo au kubeba mizigo mizito. Na ngamia mwenye kubeba mizigo hawajibiki kutolewa Zaka, kwasababu kwa hali hii anaingia katika mahitaji ya mtu ya ki-asili kama vile nguo. Ama akikusudiwa kwa lengo la kukodishwa basi Zaka yake itakuwa ni katika yale yanayopatikana kwenye malipo ya kukodishwa, pindi utakapokamilika mwaka.

4. Wawe wanyama wamefika nisabu ya kisheria ya zaka.

Nisabu ya kisheria ya zaka ya Wanyama wa Mifugo

Kwanza: Nisabu za ngamia na kiwango kinachowajibika mtu kutoa kwa kila Nisabu.

Kutoka kwa Anas Ibn Malik radhi za Mwenyezi Mungu zimfikie, kwamba Abubakar Swidiq radhi za Mwenyezi Mungu zimfikie

alimuandikia: (Hii ni faradhi ya Zaka ambayo kwamba ameifaradhisha Mtume (saw) na wakaitekeleza waislamu, na ambayo kwamba Mwenyezi Mungu amemuamrisha Mtume wake (saw), kwa kila ngamia ishirini na nne na chochote kilichoko chini ya hapo katika mbuzi. Katika kila ngamia watano (atoe Zaka) mbuzi mmoja. Na wakifika ngamia ishiri na tano hadi thelathini na tano atoe binti makhaadhw mmoja [Binti makhaadhw: Ni ngamia wakike aliyekamilisha mwaka moja.] wa kike. Wakifika thelathini na sita hadi arubaini na tano atoe binti labun mmoja [Binti labun: Ni ngamia wakike aliyekamilisha miaka miwili.] wa kike. Wakifika arubaini na sita hadi sitini atoe hiqqah mmoja [Hiqqah: Ni ngamia wakike aliyekamilisha miaka mitatu.]. Wakifika ngamia sitini na moja hadi sabini na tano atoe jadh.a' mmoja [Jadh-a': Ni (ngamia wakike) aliyekamilisha miaka mine.]. Na ambaye hana isipokuwa ngamia wanne basi hana Zaka ya kutoa isipokuwa mfugaji mwenyewe akitaka kutoa, na wanapofika ngamia watano atatoa mbuzi mmoja [Wala hairuhusiwi katika kondoo au mbuzi anayetolewa isipokuwa kondoo aliyefikisha miezi sita, na mbuzi aliyefikisha mwaka mmoja..] “ [Imepokewa na Bukhari].

Nisabu na zaka ya Ngamia

Idadi ya ngamia	kiwango kinachowajibika kutolewa Zaka
5 : 9	Mbuzi mmoja
10 : 14	Mbuzi wawili
15 : 19	Mbuzi watatu
20 : 24	Mbuzi wane
25 - 35	Binti makhaadhw (aliyefikisha mwaka)
36 - 45	Binti labun (ali efikisha miaka miwili)
46 - 60	Hiqqah (aliyefikisha miaka mitatu)

61 - 75	judh'a
76 - 90	Binti labun wawili
91 - 120	Hiqqah wawili
120:.....	Nakwakila ngamia 40 Binti labuni Na kwakila ngamia 50 Hiqqah

Pili: Nisabu za Ng'ombe na kiwango kinachowajibika kutoa kwa kila Nisabu.

Kutoka kwa Muadh Ibn Jabal radhi za Mwenyezi Mungu zimfikie asema: (Mtume (saw) alinituma kwenda Yemen, akaniamrisha nichukue (yaani Zaka kutoka kwa watu wa Yemen) kwa kila ng'ombe thelathini tabia' mmoja [Tabii' na Tabiia': Ni ng'ombe aliyekamilisha mwaka mmoja.], na kwa kila ng'ombe arubaini musinna mmoja) [Musinna: Ni aliyekamilisha miaka miwili.]” [Imepokewa na Abu Daud.].

Nisabu na zaka ya za Ng'ombe

Idadi ya ng'ombe	Kiwango kinachowajibika kutolewa Zaka
30 – 39	Tabii' (ng'ombe aliyefikisha mwaka mmoja)
40 – 59	Musinnah (ng'ombe aliyefikisha miaka miwili)
60 – 69	Tabii' wawili
70 – 79	Tabii' mmoja na Musinnah mmoja

Tatu: Nisabu za Kondoo na Mbuzi, na kiwango kinachowajibika kutolewa Zaka kwa kila Nisabu.

Imepokewa kutoka kwa Anas radhi za Mwenyezi Mungu zimfikie, kwenye Hadith iliyotangulia: (Na Zaka ya kondoo na mbuzi wanaokwenda malishoni ikiwa wamefikia arubaini hadi mia na ishirini ni mbuzi mmoja, wakizidi mia na ishirini hadi mia mbili watolewe mbuzi wawili, wakizidi mia mbili mpaka mia tatu watolewe mbuzi watatu, na wakizidi mia tatu basi kwa kila mia atoe mbuzi mmoja, na ikiwa mtu ana kondoo au mbuzi wanaokwenda malishoni lakini ni chini ya arubaini

basi mtu huyu hana Zaka yakutoa, isipokuwa mfugaji akipenda mwenyewe kutoa) [Imepokewa na Bukhari].

Nisabu na Zaka ya Kondoo na Mbuzi

Idadi ya kondoo au mbuzi	Kiwango kinachowajibika kutolewa Zaka
40 - 120	Mbuzi mmoja
121 - 200	Mbuzi wawili
201 - 300	Mbuzi watatu (na kila wakizidi mia anazidi mbuzi mmoja)

Sifa ya Mali yanayo wajibika zaka

Wajibu katika kutoa zaka ni zitokamane na mali ya katikati siyo yale yaliyo bora mno wala yalio maovu, ni wajibu wa msimamizi wa zaka atunze miaka yenye kupasa kwa kuwa hazitoshelezi duni ya hizo, kwa sababu ni kuwadhuru mafukara, wala hatukiwi ya mali juu yake kwa sababu ni kuwadhulumu matajiri, na vile vile hachukui mgonjwa na mwenyeila na mkubwa mkongwe, kwa sababu hamnufaishi fukara, kwa upande mwingine hamchukuwi wakuliwa aliyenona aliye tayarishwa kuliwa, wala aliye mlezi mwenye mtoto wala mwenye mimba wala wenye kupendeza macho ambayo ni yale mali matukufu ambayo kuyachukuwa ni kumdhuru tajiri kwa kuwa mtume alisema (Tahadharini na mali yao matukufu) [Imepokewa na Bukhari]

Kuhusu kuchanyisha wanyama

Nao ni sambuli mbili

kuchanganya wanyama wenyewe

Nako nikuwa yale mali yameshirikiana, baina ya wawili katika kumiliki kwa kueneya kati mwao kiyasi chakuwa fungu la mmoja halijipambanui na la mwingine, na kuchangaya huku huwa kwa kurithi au kwa kununua

Sampuli ya pili kuchanganyisha kwa sifa

Nako nikuwa fungu la kila mmoja nilenye kulibaini kwa kujulikana na hukusanywa pamoja kwa ujirani tu.

Nako kwa sampuli zake zote mbili huyafanya mali hayo kuwa kama mali ya namna moja, mkusanyiko wake ukifikia kiwango, Na awe washirika wa wiwili ni miongoni mwa wenye kupaswa kutoa zaka, ikiwa mmoja wao ni kafiri kutangamana hakusihi, wala hakuwi na athari, na hushirikiyana mali mawili kwenye kulala pamoja na kuishi na yashirikiyane kwenye kwenda malishoni wanakwenda pamoja na kurudi pamoja na kukamuliwa maziwa, na malisho na fahali wa kupiga awe ni mmoja, yakipatika masharti haya mali mawili huwa nikama mali ya namna moja, kwa neno lake Mtume (saw) (Havikusanywi vilio tafauti wala haviwekwi mbali vilo pamoja kwa kuogopa kutoa zaka na yenye kuwa yawashirika wawili wataregeleyana kati mwao kwa usawa) [Imepokewa na Ibnu Khuzeymah]

kuchanganyisha kuna athari kuhusu kupasa zaka nakuto pasa, na hilo la husiana na wanyama tu.

Na mfano wa kukusanya kati ya walio mbali mbali

Ni watu wa tatu kila moja amiliki wanyama 40 wote ni mia na ishirini lau tungemzingatia kila mmoja peke yake wangepasa kutoa mbuzi watatu, lakini tukiwakusanya mbuzi wote hapasi ila mbuzi moja, hapa huwa wamekusanaya walio mbalimbali ili wasipaswe na mbuzi wa tatu bali mbuzi moja.

Na mfano wakuweka mbalimbali yaliyo pamoja

Ni mtu akawa na mbuzi arubaini akija mwenye kukusanya zaka akawaweka mbali mbali ishirini ishrini, ili wasichukuliwe zaka kwa kutofikia kiwango

Aina nyengine za zaka

Zaka ya madeni

Deni

Mali ambayo ni lazima kulipwa na mtu aliyechukua mkopo.

Hukumu ya zaka ya madeni yanayowajibika kulipwa na mtoaji zaka.

Ikiwa mtu ana deni kiwango chake chafika nisabu au kiko chini ya nisabu basi deni hili halimuwajibishi mtu huyu kutoa zaka. Na ikiwa deni halipunguzi nisabu basi atatowa kutoka kwa mali yake kiwango cha deni hilo, na atowe zaka katika mali iliyobaki.

Mfano: Ikiwa mtu ana (Dolari 10000), na deni (anadaiwa) (Dolari 10000), basi haimlazimu kutoa zaka; kwasababu deni hilo limemaliza nisabu, na vile vile ikiwa deni ni (Dolari 9950), basi deni hili linapunguza nisabu hivyo basi hawajibiki kutoa zaka, ama ikiwa deni lake ni (Dolari 4000), basi atapunguza kutoka kwa mali yake kiwango cha deni hilo, na itabakia na (Dolari 6000) ambazo zinawajibika kutolewa zaka

Isipokua achukue mtu deni na asitumie kwa lengo la kibiashara, kama mtu anunue nyumba kwa njia ya kulipa kidogo kidogo (hire purchase) au atumie deni kwa kufanya miradi ambayo inaokadiriwa kwa mamilioni ya pesa, huenda akaamua mmoja wa wafanyi biashara kupanua biashara yake, na kunua kutoka kwa pesa hizo jambo la kuzalisha, je deni hilo lilo zalisha mali itaangusha zaka?

Kusema hizo ni kupotea mali inaopaswa kutoa zaka kwa mafukara, pia inamaana kua wafanyi biashara wa leo hawaruhusiwi kutoa zakaana limemelizika kungamao lilofanywa kuweit mwaka wa 1409 hijri sawa na 1989 Miladi kwa yanayofuata:

Hukumu ya zaka ya madeni yanayostahiki mtoaji zaka kutoa.

1. Ikiwa kuna udhuru wa kutolipwa deni, kama vile kufilisika kwa anayedaiwa, au ni mkaidi katika kulipa, halazimiki hapa mwenye

kudai kutoa zaka kila mwaka, isipokuwa atatoa zaka mwaka mmoja tu pale atakapolipwa.

2. Ikiwa hakuna udhuru wowote wa kulipwa deni, kama vile awe anayedaiwa si mzito wa kulipa, na ametia nia kulipa, basi hapa yamlazimu mtu kutolea deni hili zaka kila mwaka; kwasababu iko katika hukumu ya vitu alivyonavyo.

Zaka ya shahada na stakbadhi za viashirio vya umiliki au kima cha pesa

Shahada ya kiashirio cha umiliki au kima cha pesa.

Ni shahada au stakbadhi inayowalazimu watoaji shahada kumpatia aliyobeba shahada hio kiasi cha pesa zilizo tajwa wakati akistahiki kupewa, pamoja na kutoa faida ya masikizano iliyo sawa na kima cha kutajwa katika shahada hiyo.

Na hii ni riba iliyowazi kabisa na ni haramu; kwasababu deni hili limeambatanishwa na faida, basi hizi shahada kwa ujumla hazifai; kwa sababu ni deni pamoja na faida waziwazi, basi ni juu ya kila anayehusika na mambo haya kuomba toba kwa Mwenyezi Mungu U.

Hukumu ya zaka ya shahada za viashirio vya umiliki au kima cha pesa, na kiwango cha kutolewa zaka.

Zaka ya shahada ya kiashirio cha umiliki au kima cha pesa inachukuwa hukumu ya zaka ya deni, basi inawajibika kutolewa zaka pale inapofikia nisabu yenyewe, au pale inapochanganywa na anavyomiliki mwenye mali katika pesa zake au bidhaa za biashara, na ikakamilisha mwaka mzima, basi itatolewa robo ushuri. Na ikiwa shahada hizo haziwezi kuvunjwa kubadilishwa pesa ila baada ya muda fulani, basi bado zaka yake ipo pale pale, lakini itatolewa zaka wakati wa kuvunjwa kubadilishwa pesa kwake kwa kila mwaka uliyopita.

Zaka ya malipo ya ziada ya mwisho wa kazi na malipo ya ziada ya uzeeni na mishahara ya uzeeni

Malipo ya ziada ya mwisho wa kazi

Ni kiwango cha pesa kinachokatwa kutoka kwa mfanya kazi, anastahiki mfanyakazi kutoka kwa muajiri wake mwisho wa kuacha kazi kwa mujibu wa kanuni na nidhamu, yanapotimia masharti yaliyowekwa kwa jambo hili.

Malipo ya ziada ya uzeeni

Ni kiwango cha pesa kinachokatwa. Inatolewa na serikali au mashirika maalumu kupewa wafanyikazi au mfanyikazi anayehusika na kanuni za bima ya jamii, ikiwa mtu huyu hakukamilisha masharti yanayohitajika kwake ili kupata mishahara ya uzeeni.

Mshahara wa uzeeni

Ni kiwango cha pesa anachostahiki kupewa mfanyikazi wa serikali au shirika maalumu kwa kila mwezi, baada ya kumaliza miaka yake ya huduma ya kazi kulingana na kanuni na nidhamu, ikiwa ametimiza masharti yanayohitajika.

Hukumu yake.

Hamlazimu mfanyikazi kutoa zaka mda wake wote anaofanya kazi kwa ajili ya malipo haya ya mwisho, kwa kukosekana umiliki uliyokamilika ambao kwamba ndio sharti la mtu kuwajibika kutoa zaka, kwa maana mfanyikazi huyu hawezi kutumia pesa hizo ndani ya kipindi chake cha kufanya kazi, wala hana haki yoyote ya umiliki wa pesa hizo katika kipindi chake cha kazi.

Pesa hizi inapopitishwa sheria ya kuhisabiwa na kupewa mfanyikazi zote kwa pamoja, au kupewa kwa kipindi cha mizunguko fulani (kama kila mwezi hivi) hapa itakuwa ni mwenye kumiliki mali hii kiukamilifu, na atatoa zaka kile atakachopata miongoni mwa hizo pesa (alizopata kwa mara moja) zaka ya mali yakufaidisha.

Zaka za mali zinazo kodishwa

Mali zinazi kodishwa

Kila kilicho andaliwa kwa ajili ya kukodishwa na sio andaliwa kwa ajili ya biashara katika vitu venyewe hasa, kama majengo na magari na viwanda vinavo zalisha

Wamekubaliana wanavyoni kwaba hakuna zaka ya vitu hiyo, na zaka zinatolewa zaka ya faida yake inayopatikana inajumushwa na nisabu na mwaka kwa kile anachomilili katika pesa na mali ya biashara na atatowa robo ya fungu lakumi 2.5% zaka yake ni kama zaka ya pesa

Zaka ya mali ya bima inayotolewa na mfanyikazi.

Mali ya bima

Pesa ambazo mfanyikazi anazitanguliza kwa mwenye kazi kwa mkataba (yaani mfanyikazi hachukuwi pesa hizi- zinakaa kwa mwenye kazi ili mfanyikazi apate huduma fulani pindi anapokumbwa na matatizo).

Haimlazimu mfanyikazi kuitolea zaka; kwasababu haimiliki mali hii, hivyo basi hajapata umiliki uliokamilika, ambao ni sharti ya mtu kuwajibika kutoa zaka.

Zaka ya haki za Hisia

Haki za Hisia

Ni utawala wa mtu juu ya kitu kisichonekana na kushikwa, sawa kiwe kitu kile ni matokeo ya juhudi yake ya kiakili, kama vile haki ya mwandishi katika vitabu vya mambo ya sanyansi na adabu, ama uvumbuzi wa kitu katika viwanda,. Ama matunda ya harakati za biashara alizofanya mwanabiashara ili kuwavutia wafanyikazi, kama katika jina la biashara na nembo za biashara.

Hukumu ya Zaka ya haki za Hisia.

Haki za hisia zimekuwa katika ada ni zenye kima cha mali inayotambulika kisheria, basi inafaa kuitumia haki hii kulingana na mipaka ya kisheria, nacho ni kitu cha kuhifadhi hadhi ya mtu haifai kuiendea kinyume.

Wala haimlazimu mtu kutoa Zaka katika haki ya uandishi na uvumbuzi wa kitu, kwa kule kukosekana masharti ya mtu

kuwajibika kutoa Zaka, lakini inapokuwa ni machumo ya pesa itabidi kwa anayepokea machumo haya kuchukua hukumu ya mali ya kufaidisha [Qadhwaayaa fiqhiyatu muaa'swirah Dr: Swallaah Asswaawy; uk. 60 na za mbele yake.].

Zaka ya malipo ya kibaruwa, mishahara, na faida ya kazi za mtu binafsi

Malipo ya kibaruwa na mishahara

Kile anacholipwa mfanyikazi kulingana na kazi atakayofanya.

Hukumu yake.

Mali haya hayana zaka wakati ya kuyakabidhi bali hukusanya na mali mengine ya mtu yanayo wajibika kutolewa zaka ikiwa yatafikia kiwango na kupitiwa na mwaka basi atayatolea zaka yote na mali ya faida katikati ya mwaka atayatolea zaka mwisho wa mwaka japokuwa mali yote hayatakuwa ya mepitiwa na mwaka madamu yale mali yake mingine ya mefikia kiwango na kupitiwa na mwaka kwa jumla. Na kiwango cha kutolewa Zaka ni robo ushuri (2.5%).

Wanaostahiki kupewa Zaka

Ni wale ambao kwamba wanastahiki kupewa Zaka, nao watu aina nane ambao kwamba Mwenyezi Mungu U Amewahisabu katika kauli yake: {Sadaka hupewa (watu hawa): - Mafakiri na Masikini na Wanaozitumikia na Wanaotiwa nguvu nyoyo zao (juu ya Uislamu) na katika kuwapa Ungwana watumwa na katika kuwasaidia wenye deni na katika (kutengeneza) mambo aliyoamrisha Mwenyezi Mungu na katika (kupewa) Wasafiri (walioharibikiwa). Ni faradhi inayotoka kwa Mwenyezi Mungu, na Mwenyezi Mungu ni Mjuzi (na) Mwenye hikima} (At-Twba – 60).

1. Mafakiri

Mafakiri

Ni wingi wa fakiri, naye ni yule ambaye hawezi kujitosheleza mahitaji yake ya dharura na mahitaji ya aliyechini yake, katika chakula na kunywa na mavazi na makazi.

Na yuwapewa katika Zaka kitakachomtosha yeye na familia yake kipindi cha mwaka mzima.

2. Masikini

Masikini

Ni wingi wa masikini, naye ni yule ambaye kwamba anapata nusu ya mahitaji yake, au zaidi ya nusu, kama yule ambaye ana mia moja, na anahitaji mia mbili. Na anapewa mtu kama huyu kiasi kitakachomtosha sawa na mahitaji yake na familia yake kwa mda wa mwaka mzima kutoka katika Zaka.

3. Wanaotumikia Zaka

Wanaotumikia Zaka

Wale ambao kwamba wanakusanya Zaka kwa idhini ya viongozi, na wanachukua jukumu la kugawa Zaka hiyo kwa wanaostahiki kupewa.

Na watapewa katika mali ya zaka kiyasi ya ujira wao na kazi yao hata kama wako nauwezo, kwa sababu ameacha kazi yake kwa ajili ya kazi hii, isipokuwa kama walipwa na serekali basi hawatopewa zaka, na huhisabiwa ni wenye kukusanya zaka kila anae shughulika, anaye kusanya na anaye andika na anelinda na anaegawanya wote hawa wanasahiki kupewa zaka

Kupewa Zaka wanaoitumikia Zaka

Anapewa zaka mwenye kukusanya zaka na mwenye madeni hata kama ni matajiri, na mwenye uwezo wakufanya kazi ikiwa amejishughulisha nakutafuta ilimu ya kisheria na ikawa hana mali, kwa sababu kutafuta ilimu ni jihadi katika njia ya mwenyezi mungu, na vile vile mwenye kupigana jihadi na wanaotiwa nguvu nyoyo zao kwa ajili ya kusilimu.ama mwenye kukaa nakufanya ibada na

akacha kufanya kazi hali yakuwa anaweza kufanya kazi huyu hatapewa zaka kwa sababu ibada faida yake ya mrudia yeye mwenyewe tafauti na mwenye kutafuta ilimu. { Enyi mlio amini! Toeni katika vile vizuri mlivyo vichuma, na katika vile tulivyo kutoleeni katika ardhi. Wala msikusudie kutoa vilivyo vibaya, hali nyinyi wenyewe msinge vipokea ila ingekuwa mmefumba macho. Na jueni kwamba Mwenyezi Mungu ni Mwenye kujitosha na Msifiwa. Shet'ani anakutieni khofu ya ufakiri na anakuamrisheni mambo machafu. Na Mwenyezi Mungu anakuahidini msamaha na fadhila zitokazo kwake. Na Mwenyezi Mungu ni Mwenye wasaa, Mwenye kujua. } [Al-Baqara: 267-268]

4. Waliosilimu wanaotiwa nguvu nyoyo zao juu ya Uislamu.

wanaotiwa nguvu nyoyo zao juu ya Uislamu.

Viongozi wanaoheshimika katika jamii yao, kwa wanaotarajiwa kwamba kupewa kwao kunaweza kuwa sababu ya kusilimu, au kuzuia shari zao, au kutia nguvu imani zao, au kuwakinga waislamu dhidi ya maadui zao miongoni mwa maadui zao. Na wanapewa Zaka kwa kiwango ambacho kitafikisha kwao kutiwa nguvu nyoyo zao.

5. Watumwa ili waachwe huru

Watumwa ili wa achwe huru

Mtumwa, na Mukaatib: ni Yule Mtumwa alie andikiyana na bwanake amlipe pesa ili ajikomboe nafsi yake na utumwa, huyu atapewa zaka kulipia deni lake walilo andikiyana

Ili awe huru kila mmoja miongoni mwao kuweza kufanya harakati za kimaisha, na awe ni kiungo chenye manufaa kwa jamii, na atulizane vizuri katika kumuabudu Mwenyezi Mungu kiukamilifu, na hapa pia inaingia kuwakomboa mateka wa kivita waliotekwa nyara miongoni mwa waislamu.

6. Wenye kudaiwa madeni.

Wenye kudaiwa madeni.

Wingi wa mwenye kudaiwa madeni, naye ni yule anayefaa kulipa deni.

Na wenye kudaiwa madeni wako sampuli mbili:

Ya kwanza: Ni yule mwenye deni linalomuhusu yeye mwenyewe, basi anapewa katika Zaka kitakacho kamilisha kulipwa kwa deni lake ikiwa ni fakiri.

Ya pili: Ni aliye na deni kwasababu ya kuleta suluhisho kati ya makundi mawili ya waislamu, basi anapewa katika Zaka kitakacho kamilisha deni hilo, hata kama ni tajiri.

7. Kwa njia ya Mwenyezi Mungu

Kwa njia ya Mwenyezi Mungu

Wale wanaopigana jihadi kwa njia ya Mwenyezi Mungu.

Watu hawa hupewa kinachowatosha katika jihadi kwa njia ya Mwenyezi Mungu.

Na inaingia ndani yake mambo mengi katika mambo ya kulingania dini ambayo yanahisabiwa kuwa ni jihadi kwa njia ya Mwenyezi Mungu na wala hayakupata katika sadaka kitakachosimamia harakati zake.

8. Msafiri (Alioharibikiwa).

Msafiri (Alioharibikiwa)

Msafiri ambaye kwamba amekatikiwa na safari yake wala hakubakia na chochote katika mali.

Anapewa katika Zaka kitakachomfikisha kwao, hata kama huko kwao ni tajiri.

Mambo yanayofaa kuzingatiwa

1. Zaka haitolewi kwa watu ambao hawako katika makundi haya yaliyotajwa, hata kama ni kwa lengo la kufanya wema na hisani, kama vile kujenga msikiti, na madrasa, na mahospitali/zahanati, na mengineo katika mambo ya kheri na ambayo kwamba waweza kuyafanya katika sadaka.

2. Sio lazima kufanya uchambuzi wa kina kwa haya makundi manane yaliyotajwa wakati wa kutoa Zaka, bali yaruhusiwa kutoa kwa kundi lolote kati ya haya makundi manane.

Zaaka ya fitri

Zaka aliyoifaradhisha Mtume (s.a.w) wakati wa kufungua katika kumalizika kwa mwezi wa Ramadhan.

Na imeitwa Zaka ya fitri kwasababu inawajibika pale mtu anapofungua kwa kumalizika mwezi wa Ramadhani.

Hukumu ya Zaka ya Fitri

Zaka ya Fitri ni lazima kwa kila Muislamu anayemiliki siku ya Idi na usiku wake pishi ya chakula cha ziada ya chakula chake cha siku na cha familia yake (nayo ni karibia kilo mbili na nusu).

Na yamlazimu mwenye kutoa Zaka ajitole Zaka nafsi yake, na mke wake, na wale ambao ni jukumu lake kuwalisha, hata mtoto alioko kwenye tumbo la mamake. Na dalili ya kuwajibika kwake ni ilivyopokewa kutoka kwa Ibn Umar radhi za Mwenyezi Mungu zimefikie asema: (Amefaradhisha Mtume (s.a.w) Zaka ya Fitri Pishi moja ya tende, au Pishi moja ya Shayir (aina ya nafaka) kwa mtumwa na muungwana, na mume na mke, na mdogo na mkubwa katika waislamu, na akaamrisha itolewe kabla ya watu hawajatoka kwenda kuswali (Idd) [Imepokewa na bukhari na muslim.]

5-HIJJAH

Hukumu za Hija na Umra

Hijjah ni Ni kukusudia Makka katika kipindi maalumu ili kutekeleza ibada ya Hijja.

Hukumu ya Hijja na fadhla zake

Hijja ni mojawapo ya nguzo za Kiislamu. Mwenyezi Mungu Alioyetukuka Ameilazimisha kwa waja wake. Anasema Mwenyezi Mungu U: {Ni haki ya Mwenyezi Mungu kwa watu waihiji Alkaba, kwa anayeweza kwenda huko. Na Mwenyezi Mungu ni Mkwasi Hawahitajii walimwengu} [3: 67]

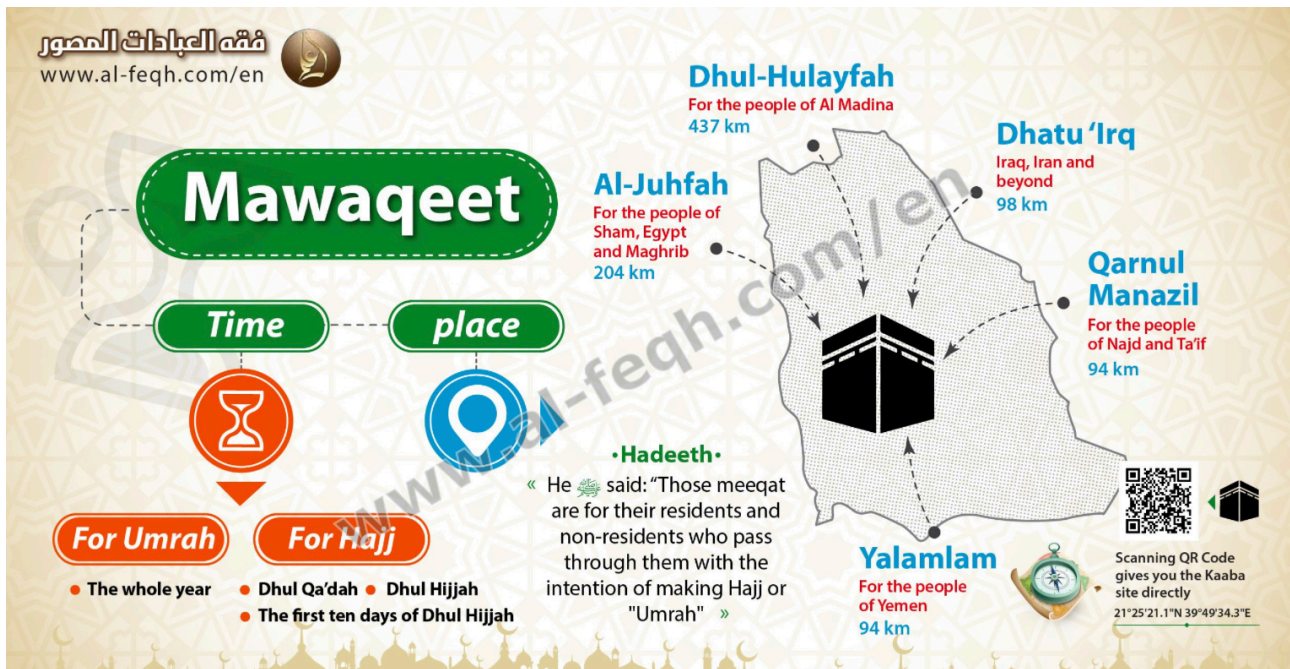
Na amesema Mtume (saw): (Uislamu umejengwa juu ya misingi mitano: Kukubali kuwa hapana mola isipokuwa Mwenyezi Mungu na kwamba Muhammad ni mja Wake na Mtume Wake, kusimamisha Swala, kutoa Zaka, kuikusudia Alkaba kwa Hija na kufunga mwezi wa Ramadhani)

[Imepokewa na Bukhari na Muslim.].

Na amsema Mtume wa Mwenyezi Mungu(saw): (Mwenye kuhiji asiseme maneno machafu [Rafath: ni neno linalotumika kumaanisha maneno machafu.] na asitoke kwenye utiifu wa Mwenyezi Mungu [Fusuuq: maasia.], atasamehewa dhambi zake zilizotangulia) [Imepokewa na Tirmidhi.].

Na Hijja ni lazima kwa umri mara moja.

MUONGOZO WA IBADA YA UMRAH NA HAJJ

MIIQAT

Miongoni mwa mambo muhimu kwa wenye kuhiji au kufanya 'Umra ni kufahamu vituo ambapo watanuia kuanza kuhiji rasmi na kuvalia vazi la Ihram. Vituo hivi huitwa Miiqaat. Miiqaat ni vituo maalum vilivyowekwa katika njia za sehemu mbali

mbali za kuingilia sehemu takatifu (Haram) ya Makka ambapo mahujaji wakifika humo huvua nguo zao za kawaida na kuvalia vazi rasmi la Ihram na kunuia rasmi kuanza ibada ya Hija au 'Umra. Vituo vya kunuia Hija alivyoviweka Mtume (s.a.w) kwa watu wa kutoka kila upande ni hivi vifuatavyo:

Haifai kwa anyetakag kuhiji au kufanya Umra azipite sehemu hizo isipokuwa awe amehirimia. Nazo ni sehemu tano

1. Dhul Hulaifah

Nayo ipo upande wa kusini wa mji wa Mtume wa Madina, na unaitwa «Abyaar <Ali>. Iko mbali na Makka kwa masafa ya kilimita 420.

Nayo ni mahali pa kuhirimia watu wa Madina.

2. Juhfah:

Nayo iko karibu ya mji wa Raabigh, na ina umbali wa kiasi cha kilomita 186 kutoka Makka.

Nayo ni mahali pa kuhirimia watu wa Shaam, Masri na nchi za upande wa maghribi

3. Yalamlam:

Nayo ni bonde kubwa kwenye njia ya watu wa Yaman kwenda Makka.

Kwasasa inaitwa: Assaḍdiyyah, na iko mbali na Makka kwa kiasi cha kilomita 120.

Nayo ni mahali pa kuhirimia watu wa Yaman.

4. Qarnul Manaazil:

Na sasa inaitwa (Assaylul Kabiir), na iko mbali na Makka kwa kiasi cha kilomita 75.

Nayo ni mahali pa kuhirimia watu wa Najd na Twaif. Na juu yake, kwenye njia ya Twaif upande wa Hadaa kuna mahali panapoitwa Waadii Muharram.

Na pote pawili ni sehemu ya kuhirimia watu wa Najd na wale wanaokuja kupitia njia ya Twaif.

5. Dhaatu ḥIrq:

na sasa inaitwa (Dhariibah au Khuraibaat).

Napo ni mahali upande wa Mashariki ya Makka.

Umbali wake na Makka ni kiasi cha kilomita 100.

Na kwa sasa hapo mahali pamehamwa.

Nayo ni mahali pa kuhirimia watu wa upande wa Mashariki (Iraki, Irani na nchi za nyuma yake. Na dalili ya yaliyopita ni ni riwaya iliyopokewa kutoka kwa Ibnu Abbas t kuwa alisema:

Ama Dhaatu ‘Irq haikutajwa kwenye hadithi iliyotangulia, na lililowekwa ni ‘Umar ibnu l-Khattaab [Imepokewa na Bukhari].

Maelezo

- Mwenye kuvuka sehemu hizi za mikati bila ya kuhirimia ni lazima kurudi na kuhirimia ikiwezakana, na isipoweza kufanya hivyo basi atawajibika kutoa fidiya, nao ni mbuzi atakae mchinja makka na agawanye nyama yake kwa masikini wa makka.
- Mwenye kupita sehemu za Mikaati kwa mtu asie kuwa ni wasehemu hiyo basi atahirimi hapo, lau mtu wakutoka najdi amekuja kwa njia ya watu wa madina atahirimia sehemu ya watu wa madina (Abyaar Ali)
- Mtu ikiwa nymba yake iko ndani ya sehemu ya kuhirimia kwa upande wa makka basi Mtu huyu atahirimia hija na umra sehemu alipo Mfano wa watu wa Jiddah na Bahra na Ashraa’i.
- Mwenye kuja kwa njia ya anga na bara, na bahari, huyu atahirimia akiwamkabala na sehemu ya Mikati iliyo karibu. Kwa kauli ya umar binl-khatwab (angaliyani mkabala wake kutoka kwenye njia yenu) [Imepokewa na Bukhari.]

- Mwenye kutia nia ya kuhiji kwa mtu wa makka au asie kuwa mtu wa makka huyu atahirimia makka, ama akitaka kufanya Umra atatoka kwenda tan'iim na Ji'iraan nazo ni sehemu ziko nje ya mipaka ya haram

NAMNA YA KUFANYA UMRAH

1. Atakayefanya Umra afikapo mahali pa kuhirimia, ataoga, atavaa mavazi ya kuhirimia

Atanuia Umrah hali ya kusema:

[لَبَّيْكَ عُمْرَةَ]

[Tunakuitikia kwa ibada ya Umra].

2. Ataanza kuleta Talbiya (Labeka), Sheria imeweka aseme:

[لَبَّيْكَ اللَّهُمَّ لَبَّيْكَ، لَبَّيْكَ لَا شَرِيكَ لَكَ لَبَّيْكَ، إِنَّ الْحَمْدَ وَالنُّعْمَةَ
لَكَ وَالْمُلْكَ، لَا شَرِيكَ لَكَ]

[Tunakuitikia kwa ibada ya
Umra.tumekuitikia! Sifa njema na neema ni
zako na ufalme! Huna mshirika!]

[Imepokewa na Bukhari na Muslim.]

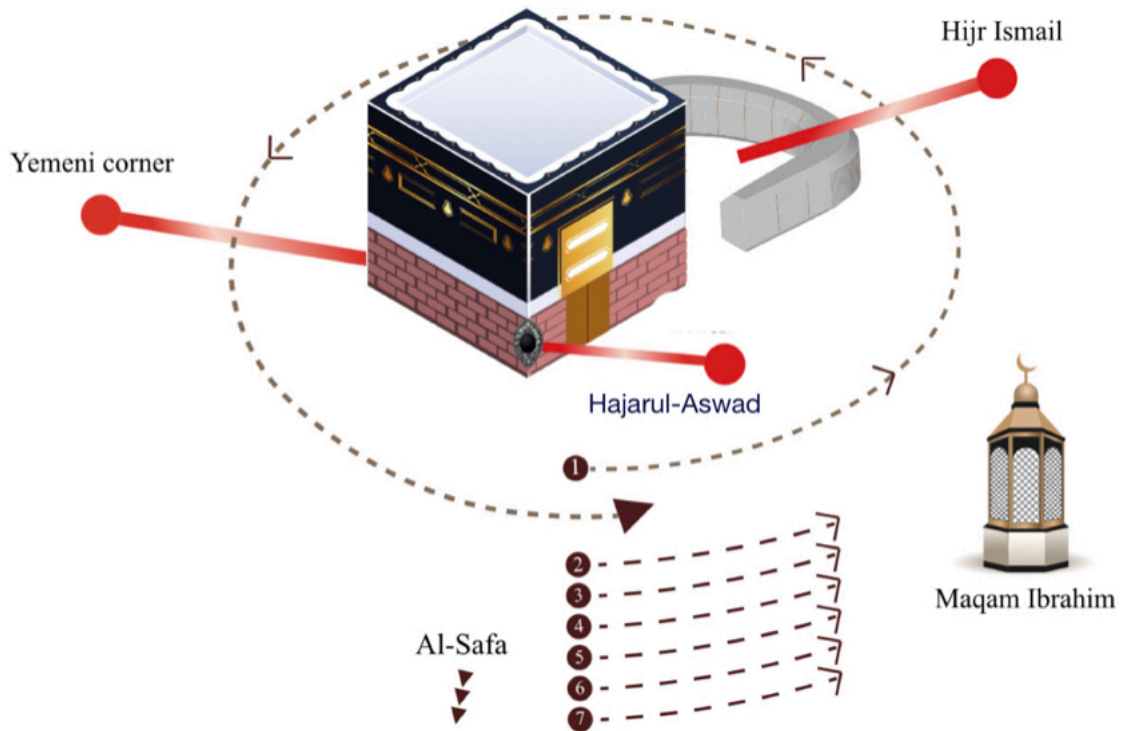
Na ataendelea kuleta Labeka mpaka aione
Alkaba na alisalimie Jiwe Leusi. Akifika
Alkaaba atawacha Talbiya.

3. Atakwenda aingie Msikiti wa Haram,
aanze kwa mguu wake wa kulia na aombe
dua ya kuingia msikitini.

بِسْمِ اللَّهِ ، وَالصَّلَاةِ وَالسَّلَامِ عَلَى رَسُولِ اللَّهِ ، اللَّهُمَّ اغْفِرْ لِي
ذُنُوبِي ، وافتح لي أبواب رحمتك ، أَعُوذُ بِاللَّهِ الْعَظِيمِ ،
وبوجهه الكريم ، وبسلطانه القديم من الشيطان الرجيم،

Twawwaaf:

Ni kuzunguka mara saba kuanzia Hajarul-Aswad
(jiwe jeusi) na kuanza kwa kusema:

Bismillahi Wa-Allaahu Akbar

Unapozunguza Twawwaaf, unaweza kusoma Qur-aan au kumtukuza Allaah (Subhaanahu wa Ta'aalaa) yaani Subhaana Allaah, au Kumshukuru, yaani Alhamdulillah, au Tahliyl yaani Laa Ilaah Illa Allah, au kuleta takbiyr yaani Allaahu Akbar, au kumswalia Nabiy (Swallah Allahu 'alayhi wa aalihi wa sallam), au kusoma

dua zozote unazotaka. Lakini sio kusoma vile vitabu ambavyo vinauzwa na vimeandikwa dua za kila Twawwaaf na du'aa yake, vitabu hivyo vimeandikwa na watu na havina ushahidi kutoka katika Hadiyith za Nabi kuwa alifundisha du'aa hizo zilizopangiliwa kwenye hivyo vitabu, bali ni mambo ya uzushi na juu ya hivyo yanasababisha zahma za watu kwa kutembea pole pole huku wakisoma vitabu kwa sauti. Ni bora kusoma du'aa zako mwenyewe unazohitajia kwa matatizo yako na shida zako, kwani hiyo ni fursa ya kuomba kila unachokitaka na kutamani kuliko kusoma vitabu hivyo ambavyo wengi hawajui hata maana ya yaliyoandikwa ndani yake.

Na kila unapofika katika Rukn (nguzo) ya Yamani hadi katika jiwe jeusi unasema:

رَبَّنَا آتِنَا فِي الدُّنْيَا حَسَنَةً وَفِي الْآخِرَةِ حَسَنَةً وَقِنَا عَذَابَ النَّارِ

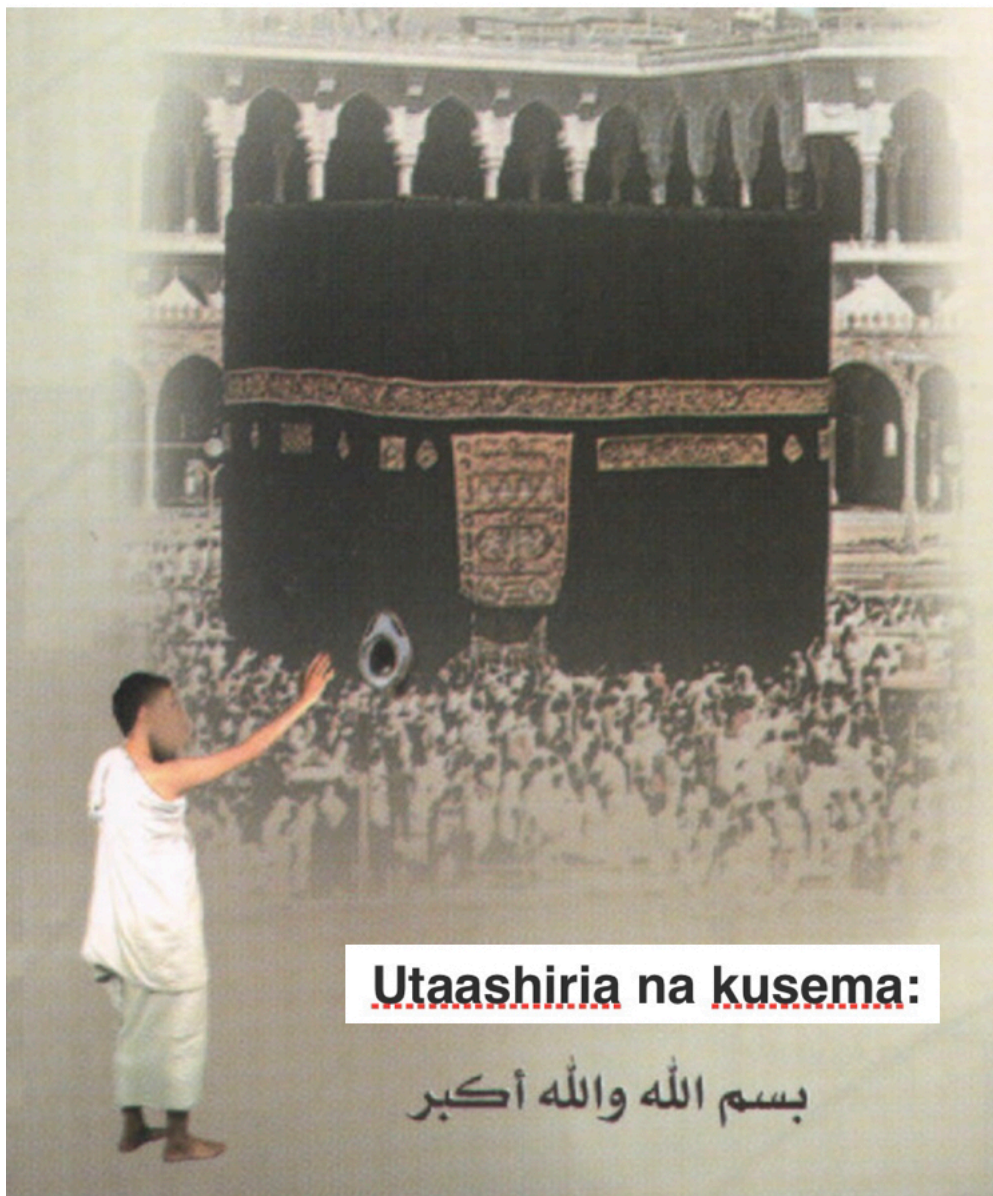
((Rabbanaa Aatinaa Fid-Duniyaa Hasanataw-Wafil-Aakhirati Hasanataw-Waqinaa 'Adhaaban-Naar)).

"Rabb wetu Mlezi, Tupe duniani mema, na Aakhirah mema, na Utulinde na adhabu ya Moto"

Ukifika katika Hajarul-Aswad (jiwe jeusi)
utaashiria kwa mkono wako kuelekea jiwe hilo na
kusema

بسم الله والله أكبر

Bismillahi Wa-Allaahu Akbar

Utaashiria na kusema:

بسم الله والله أكبر

Utakuwa umemaliza Twawwaaf moja.
Utaendelea hivyo hadi umalize Twawwaaf
(mizunguko) zote saba.

Haifai kujilazimisha kwenda kuligusa au kulibusu
Hajarul-Aswad na kusababaisha zahma na
kusongamana zaidi na watu kwani inatosheleza
kuashiria kwa mkono na thawabu ni zile zile, bali
pengine ni zaidi kuliko mwenye kusababisha
kusukumana na wenzake kwa ajili ya kutaka
kuligusa jiwe.

Rakaa Mbili Katika Maqaamu Ibrahiym

Ukimaliza Twawwaaf ya saba utasogea upande
wa Maqaamu Ibraahiym na utaswali Rakaa mbili,
Rakaa ya kwanza utasoma Suwrah Al-Kaafiruun
(Qul Yaa Ayyuhal-Kaafiruun) na ya pili utasoma
Suwral Al-Ikhlaasw (Qul-Huwa Allahu Ahad).

Kwa hali ilivyo hivi sasa sehemu hiyo imekuwa
ni zahma sana, hivyo haikupasi kujilizamisha
kuswali karibu kabisa na Maqaamu Ibraahiym,
bali unaweza kusogea mbali kabisa almuradi
umeelekea hiyo Maqaam ya Ibraahiym. Ni

makosa kusababisha zahma zaidi na msongamano
na kuswali sehemu ambazo zina zahma kuzidi
kuleta mashaka kwa Waislamu wengine

Sa'y

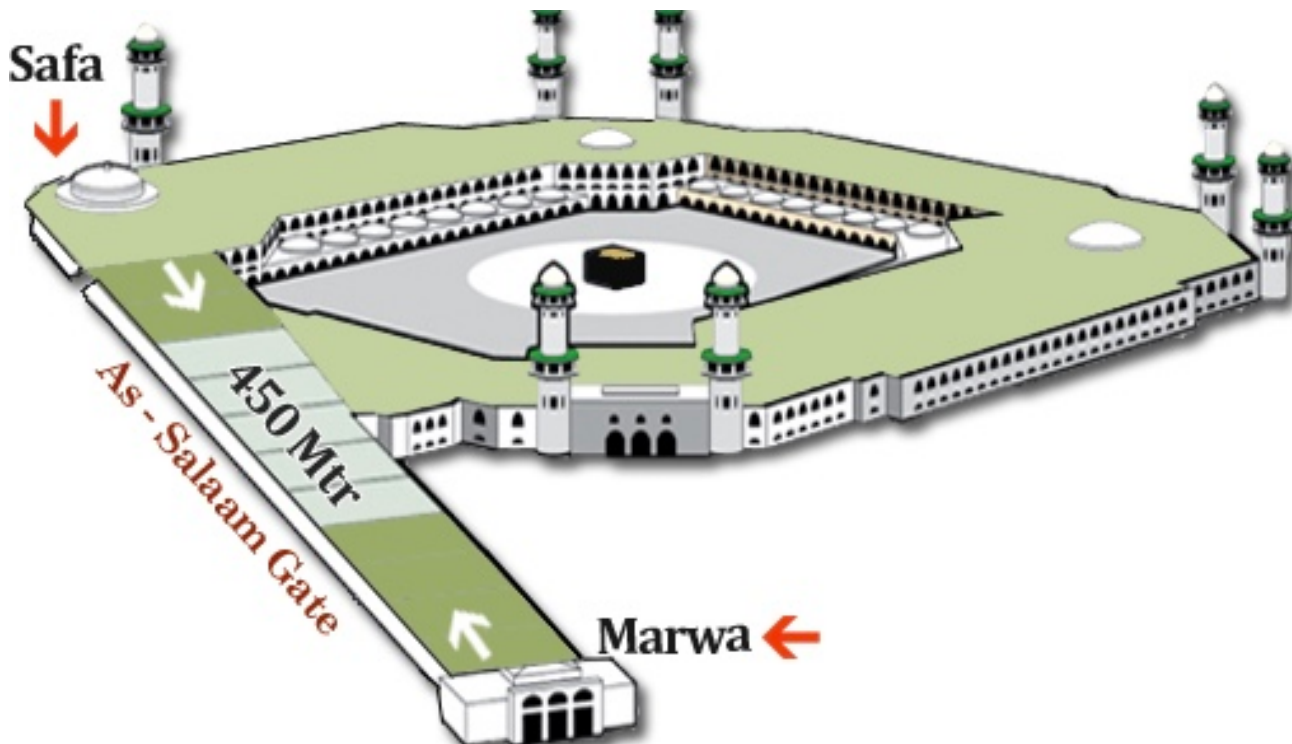
Utakwenda Swafaa na kuanza Sa'y kwa kupanda
juu ya kilima cha Swafaa na utaelekea Kaaba na
kusema:

لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَحْدَهُ لَا شَرِيكَ لَهُ، لَهُ الْمُلْكُ وَلَهُ الْحَمْدُ وَهُوَ عَلَى
كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ، لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَحْدَهُ أَنْجَزَ وَعْدَهُ، وَنَصَرَ عَبْدَهُ وَهَزَمَ
الْأَحْزَابَ وَحْدَهُ

Laa Ilaaha Illa-Allaah Wahdahu Laa Shariyka
Lah, Lahul-Mulku Walahul-Hamd Wa Huwa
'Alaa Kulli Shay-in Qadiyr. Laa Ilaaha Illa-
Allaah Wahdahu, Anjaza Wa'dahu Wanaswara
'Abdahu Wahazamal-Ahzaaba Wahdahu))

"Hapana Rabb Apasae kuabudiwa kwa haki ila
Allaah, hali ya kuwa peke Yake, wala Hana
mshirika Wake, ni Wake Ufalme na ni Zake sifa
njema. Naye juu ya kila kitu ni Muweza. Hapana
Rabb apasae kuabudiwa kwa haki ila Allaah hali
ya kuwa peke Yake, Ametekeleza ahadi Yake, na

Amemnusuru mja Wake, na Amevishinda vikosi

peke Yake"

Utaomba du'aa zako unazotaka kisha utanza Sa'y ukifika Marwa utakuwa umemaliza Sa'y moja, utapanda kilima na kusema hivyo hivyo na kuomba kwa kuelekea vile vile Ka'abah. Kuanzia Swafaa na kufika Marwa unahesabu kuwa ni moja, na kutoka Marwa na kufika tena Swafaa ni mbili hivyo hivyo hadi utamalizia Sa'y yako ya saba katika kilima cha Marwa.

Ufikapo marwa elekea kibra ulete dua kama ulivyofanya katika swafaa.

Kama ni mwanamme atanyoa au kupunguza nywele, na mwanamke atakata tu kidogo nywele zake kama inchi moja hivi au chini yake.

HAJJ

NGUZO ZA HIJJAH

Ibada ya hijjah ina nguzo ambazo kama hujazitekeleza hijjah yako haiwezi kusihi.

Nazo ni:

- 1 Kuhirimia katika vituo vya kuhirimia (Miiqat)
- 2-Kusimama Arafah
- 3-Tawaful-Ifadhah (Tawafu ya Nguzo)
- 4- Kusai kati ya safa na marwa.

MAMBO YA WAJIBU KATIKA HIJJAH

- 1- Kuhirimia katika vituo vya kuhirimia hijjah.
- 2- Kusimama Arafah mpaka kuzama kwa jua.
- 3- Kulala muzdalifah, kisha kuondoka hapo baada ya nusu ya usiku. Ilio bora mahujaji wanatakiwa kuondoka hapo muzdalifah baada ya salat ul fajri , isipokua kwa wanawake na watu wenye dharura kama

watu wazima na wanaowasaidia. Wanaweza kuanza kuondoka kuanzia saa kumi alfajiri.

4- Kulala minaa kuanzia tarehe 10-12

dhulhijjah kisha kuondoka na kwenda kulala makkah na hili liwe kabla ya kuzama kwa jua. Ikiwa jua litazama na bado upo hapo minaa utalazimika kulala na kwenda kutupa mawe tarehe 13 kisha kuondoka kuelekea makkah.

5- Kurembea maguzo matatu kunatakiwa kuwe kwa kufuata utaratibu alioufundisha mtume wetu Rahma na Amani iwe juu yake.

6- Kunyoa au kupunguza na kunyoa kwa wanaume ni bora zaidi na kwa wanawake watapunguza kidogo tu nywele zao.

7- Tawaafu ya kuaga kwa wanaume na wanawake ambao hawamo katika ada zao za kike.

Ni makosa kuacha moja kati ya hayo mambo ya wajibu. Atakae acha moja kati ya hayo itamlazimu achinje mnyama na hijjah yake itakua sahihi.

AINA YA IBADA ZA HIJJA.

1- Tamattu-Hapa hajj ahirimie umrah katika miezi ya hijjah mpaka amalize na ajitoe kwenye ihram. Na katika mwaka huohuo ahirimie tena kwa ajili ya hijjah. Mwenye kufanya tamattu akifika Makkah atafanya amali za umrah ambayo ni:kutufu,kusai kisha kunyoa au kupunguza nywele. Kisha atajitoe kwenye ihramu zake. Ikifika tarehe nane mwezi wa hijjah atavaa ihramu na atafanya amali za hijjah na atalazimika kuchinja kwa kupumzika kwake.

2- Qiraan- Hajj atahirimia hijjah na umrah kwa pamoja, au ahirimie umrah kisha anuilie kufanya hijjah kabla ya kuanza kufanya tawafu , na mwenye kufanya Qiraan atabaki kwenye ihramu yake mpaka amalize kufanya hijjah, na atalazimika kuchinja kwa kule kuhirimia pamoja kwa amali ya hijjah na umrah.

3-Ifraad -Hajj ahirimie hijjah peke yake na mwenye kufanya ifradi atabaki na ihramu zake mpaka amalize kuhiji na haitomlazimu kuchinja.

ULETAJI TALBIYA NA SEHEMU ZAKE.

Baada ya kuhirimia katika miiqat, utanza kuleta Talbiya kwa wingi ukiwa njiani kuelekea makkah.

Na inatiliwa mkazo mahali pengi kama: Ukipanada sehemu zilizoinuka juu au ukiteremka kwenye bonde ,au baada ya kuswali sala za faradhi,au ukaingia usiku au mchana.

Unaacha kuleta talbiya ukiwa kwenye umrah unapoiona alkaaba na ukiwa kwenye hijjah utakapoanza kurembea kiguzo cha mwisho siku ya idd.

MATENDO KATIKA SIKU ZA HIJJAH

MATENDO YA SIKU YA 1 TAREHE 8 DHULHIJJAH(SIKU YA TARWIYAH)

Kuhirimia na kuleta nia ya kuingia katika ibada ya hijjah.

Haji atahirimia kwa ajili ya Hijjah kwa kusema
اللهم لبيك حجا

Kisha ataanza talbiya kwa kusema

[لَبَّيْكَ اللَّهُمَّ لَبَّيْكَ، لَبَّيْكَ لَا شَرِيكَ لَكَ لَبَّيْكَ، إِنَّ الْحَمْدَ وَالنُّعْمَةَ
لَكَ وَالْمُلْكَ، لَا شَرِيكَ لَكَ]

Wanaume peke yao wataleta kwa sauti
kubwa na wanawake kwa sauti ndogo.

Elekea mina na huko utaswali swala za
faradhi kwa kufupisha rakaa nne ziwe rakaa
mbili mbili kwa wakati wake.

Utalala mina na utaswali hapo sala ya Alfajiri.

MATENDO YA SIKU YA 2 TAREHE 9 **DHULHIJJA(SIKU YA ARAFA)**

Baada ya kuchomoza jua utaelekea Arafa
huku unaleta talbiya kwa wingi.

Utaswali Arafa swala za Adhuhuri na Alasiri
kwa kufupisha rakaa mbilimbili. Itakua na
adhana moja na Iqama mbili.

Jitahidi kuzidisha dua na nyiradi huku
unaelekea qibla. Nyanyua mikono yako juu
uombe dua mpaka kuzama jua.

Uradi bora zaidi siku hii maalum ya arafa
iliothibiti katika sunnah ni kusema:

لا إله إلا الله وحده لا شريك له ، له الملك ، وله الحمد ، وهو
على كل شيء قدير

USIKU WA SIKU YA KUMI UTALALA MUZDALIFA

Jua litakapo zama, haji ataanza safari ya
kuelekea Muzdalifa na huko ataswali kwa
kufupisha kwanza sala ya magharibi rakaa
tatu kama kawaida kisha rakaa mbili ya sala
ya Isha.

Kabla ya kulala utatafuta vijiwe saba vidogo ya kwenda kurembea kesho yake Jamaratul Aqaba. Okota vijiwe saba peke yake kwa ajili ya kutupa kwenye jamarati, ama masiku yanayobaki utaokota vijiwe mina au sehemu yoyote.

Utalala hapo na Utaswali alfajiri hapo. Baada ya alfajiri inapendekeza kuelekea kibla na kuzidisha dhikri na dua hali ya kua umeinua mkono wako na uendeleo hivyo mpaka kupambazuke sana. utaendelea na dua na nyiradi kwa wingi.

Kabla ya jua kuchomoza utaelekea mina.

SIKU ZA TASHRIIQ AREHE 10,11,12,na13

Masiku ya Tashriiq ni masiku tatu.Siku ya 10,11,12 na 13. Zimeitwa kwa jina hilo kwa sababu nyama za udh-hiya zikikatwakatwa na kuanikwa juani ili zikauke na Mtume rehma na amani zimuendee amesema kua masiku haya ni masiku ya kula na kunywa na kumtaja Allah alietukuka.

MATENDO YA SIKU YA 3 YA SIKU YA IDDI 10 DHULHIJJAH

Elekea mina kabla jua halija chomoza.

Ufikapo mina,elekea katika Jamaratul Aqaba ulirembree vile vijiwe saba ulivyookota usiku wa muzdalifa huku unaleta takbira kila unaporembea kwa kusema:

الله أكبر

Baada ya kurembea utachinja mnyama ukiwa utaweza na usipoweza basi makampuni ya kuchinja watakuchijia.

الأضحية
السنن ومواعيد الذبح الشرعية

			
الإبل 5 سنين فأكثر	البقر والجاموس 2 سنة فأكثر	الماعز سنة فأكثر	الخروف 6 أشهر فأكثر

بداية الذبح
بعد طلوع شمس اليوم العاشر من ذى الحجة، وبعد دخول وقت صلاة الضحى، ومضى فترة من الوقت تسع لصلاة ركعتين وخطبتين خفيفتين

ينتهى وقت الذبح
عند غروب شمس اليوم الثالث من أيام التشريق، أى رابع أيام العيد

Baada ya hapo utanyoa na kupunguza nywele na kunyoa ni bora zaidi kwa wanaume.

Hapa utakua umemaliza hatua ya kwanza ya hijjah (tahlul Al awwal). Hapa utatoa Ihramu yako na kuvaa mavazi yako ya kawaida na pia ukitaka unaweza kujitia manukato mazuri. Hapa utakua umehalalikiwa kila kitu ila tu mke wako huwezi fanya nae tendo la ndoa.

Utaelekea makkah (Alkaabah) kufanya tawaful ifadhah.

Baada ya hapo utafanya sai ikiwa unafanya hajj ya tamattui. Pia ikiwa hufanyi hijjah ya tamattui na hukufanya tawaful quduum.

Kufikia hapa utakua umefanya tahalul ya pili na utahalalikiwa kila kitu hata mkeo. Baada ya hatua zote hizo utarudi minaa na kuendelea kulala huko.

MATENDO YA SIKU YA 4 TAREHE 11 **DHULHIJJA**

Rembea maguzo yote matatu mawe saba. Lala minaa mpaka tarehe 12 Dhulhijjah.

MATENDO YA SIKU YA 5 TAREHE 12 **DHULHIJJA**

Rembea majiwe yote matatu kama ulivyo fanya siku ya nne.

Ukitaka kuondoka minaa tarehe 12 dhulhijjah itakulazimu uondoke kabla ya jua kuzama lakini baada ya kurembea maguzo yote matatu. Na ukiamua kulala utarudi minaa katika mahema.

MATENDO YA SIKU YA 6 TAREHE 13 DHULHIJJAH.

Rembea maguzo yote matatu kama ulivyo fanya hapo nyuma.

Utaondoka minaa.

Tendo la mwisho ni tawaful widaa (tawafu ya kuaga).

Tawafu ya kuaga ndio kitu cha mwisho utakachokifanya katika nyumba tukufu.

“Mmoja wenu asiondoke mpaka iwe sehemu yake ya mwisho ni katika nyumba ya Allah”

TAWAFU YA KUAGA

MJI WA MADINA NA JINSI YA KUUZURU

MSIKITI WA MTUME REHMA NA AMANI
ZIMWENDEE

Mji wa Madina ndipo mahala alipohamia
Mtume -Rehma na amani za Allah
zimwendee, na hapo ndipo alipozikwa.
Katika mji huo upo Msikiti wa Mtume ,
ambao ni moja kati ya Misikiti mitatu

mitukufu ambayo haruhusiwi mtu kuifungia safari ispokuwa miskiti hiyo,kama alivosema Mtume- rehma na amani zimwendee- kwamba: « Haifungwi safari ya kiibada ispokuwa kuielekea miskiti mitatu:

Almasjed Alharam

Wal Masjed Alaqsa

Pamoja na kuwa kuuzuru Msikiti wa Mtume sio wajibu wala sharti katika Hijjah,bali pia hakuna mafungamano wala mahusiano yoyote,wala ziara hii haina

Ihraamu,ispokuwa ni jambo ambalo linatambulika kisharia,na linapendeza kwa muda wowote ndani ya mwaka.

Kwahiyo pindi Allah anapomuwafikisha mja,na akamrahisishia kufika katika nchi hii yenye Haramu mbili tukufu basi inakuwa ni Sunna kwake kwenda Madina,ili akaswali katika Msikiti wa Mtume -rehma na amani za Allah zimwendee-,maana kuswali katika msikiti huu swalainakuwa ni bora kuliko kuswali swala elfu moja katika miskiti mingine,ispokuwa Msikiti Mtukufu wa Makkah. Na Msikiti wangu huu (yaani msikiti wa Madina)

Maana swala katika Msikiti Mtukufu wa Makkah inakua ni sawa na swala laki moja katika miskiti mingine.

Wakati wa kuingia msikitini atatanguliza mguu wa kulia na huku akisema :

بِسْمِ اللَّهِ وَالصَّلَاةِ وَالسَّلَامِ عَلَى رَسُولِ اللَّهِ ، أَعُوذُ بِاللَّهِ
الْعَظِيمِ وَبِوَجْهِهِ الْكَرِيمِ وَبِسُلْطَانِهِ الْقَدِيمِ مِنْ
الشَّيْطَانِ الرَّجِيمِ، اللَّهُمَّ افْتَحْ لِي أَبْوَابَ رَحْمَتِكَ

Dua hii pia yatakiwa isomwe wakati wa kuingia katika miskiti mingine. Na baada ya kuingia kwake msikiti wa Mtume atanza kwa kuswali rakaa mbili za maamkizi ya msikiti, na itapendeza sana kama ataziswali mahala panapoitwa Arraudhwa (ambalo ni eneo lilipo baina ya kaburi ya Mtume na mimbari yake),

Lakini kama hakuweza basi ataswali sehemu yoyote ile hapo msikitini, kisha ataelekea katika kaburi ya Mtume -Rehman na amani za Allah zimwendee- asimame mbele yake hali

ya kuielekea, aanze kumsalimia kwa adabu

na kwa sauti ya chini, aseme hivi :

(Assalaamu alayka ayyuhan-nabiyyu warahmatullahi wabarakaatuh),
kisha amswalie.

Nakama atasema: Ewe Allah mpe njia na fadhila,na umfufue katika daraja ulilomuahidi,Ewe Allah mpe malipo ya kuutumikia Ummah wake malipo yaliyokuwa bora. Akisema hivyo sio vibaya.

Kisha anageuka...

upande wa kulia kidogo ili asimame mbele ya kaburi la Abu- ubakaris-siddiiq- Radhi za Allah zimwendee- atamsalimia na kumuombea rahma na msamaha na radhi.

Kisha anageuka...

kidogo tena kuliani kwake,ili asimame mbele ya kaburi la Umar Ibnil-khatwaab -Radhi za Allah zimwendee- atamsalimia na kumuombea rahma na msamaha na radhi.

Na imegundulika kwamba..

baadhi ya watu wanao uzuru Msikiti wa Mtume- Rehma na amani zimwendee- wanafanya makosa ambayo yanazingatiwa ni miongoni mwa uzushi ambao hauna asili katika Dini,wala ha- ukupokewa kwa Maswahaba .

Na miongoni mwa makosa hayo ni kama haya yafuatayo....

Kujipangusa katika vyuma vilivyo katika chumba hicho na kuta za msikiti. Kulielekea kaburi wakati wa kuomba dua. Na usahihi ni kuelekea Qibla wakati wa kuomba dua .

Kuyazuru makaburi ya watu wa Baqii ambayo wamezikwa Maswahaba wengi sana hapo, ikiwa miongoni mwao ni Khalifa watatu Uthmani -Radhi za Allah zimwendee . Kuyazuru makaburi ya Mashahidi wa vita vya Uhudi, na miongoni mwao ni yule bwana wa Mashuhadaa wote ambaye ni Hamza bin Abdil mutwalibi -Radhi za Allah ziwaendee

-awasalimie na kuwaombea dua kama ambavyo Mtume – Rehma na amani za Allah zimwendee- alivyowafundisha Maswahaba wakati wa kuzuru makaburi :

Aondoke hali akiwa na twahara kwenda katika Msikiti wa Qubaa, ambao ndio Msikiti wa kwanza uliojengwa katika Uislamu, ili akauzuru na apate kuswali humo, kama alivyofanya Mtume mwenyewe na akawahimiza katika hilo , kama anavyo sema Sahal bin Saad-Radhi za Allah zimwendee- kwamba Mtume -Rehma na amani za Allah zimwendee amesema:

« من تطهر في بيته ثم أتى مسجد قباء فسلى فيه صلاة »
« كان له كأجر عمرة »

«Mwenye kujitwaharisha nyumbani kwake, kisha akaelekea katika Msikiti wa Qubaa na akaswali katika Msikiti huo, hupata ujira wa Ibada ya Umrah».

Pia imekuja katika swahihi mbili (Bukhari na Muslim) katika Hadithi ya Abdallah Bin Umar- Radhi za Allah ziwaendee- amesema: « Mtume -Rehma na amani zimwendee- alikuwa akiuzuru Msikiti wa Qubaa kwa

kipandwa au kwa miguu,na anaswali rakaa mbili.

Baada ya Msikiti huu hapo Madina hakuna Miskiti mingine wala maeneo mengine ambayo sharia imetutaka tuyazuru illa baitul maqdis ambayo ipo palestina.

Kuhusu Qaida hii

Qaida hii ni kisaidizi cha kujifunza mwenyewe Qur'ani .Hii ni hatuwa ya

سبق ۲ Lesson 2

ب	ت	ث	ج	ح	خ
د	ذ	ز	س	ش	ص
ض	ع	غ	ف	ق	ک
ل	م	ن	ه	ر	ی

مشق Exercise

غ	ل	ر	ب	ص	خ	ف	ث	ح
ن	د	ق	ج	ع	ت	ض	ی	ب
ج	ی	ل	ع	ث	ر	ص	ک	غ
ش	ذ	ر	ف	ز	ه	ح	ق	ض

NOTE : IN LESSON 2 EXPLAIN IN DETAIL THE SHAPES & FORMS OF THE LETTERS.

mwanzo katika kujifunza kusoma Al-Qur'an.

JOINING UP LETTERS 4		
END	MIDDLE	BEGINNING
ا	ل	ا
ب	ب	ب
ت	ت	ت
ة	ت	ت
ث	ث	ث
ج	ج	ج
ح	ح	ح
خ	خ	خ
د	د	د

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

رَبِّ يَسِّرْ وَلَا تُعَسِّرْ وَتَمِّمْ بِالْخَيْرِ وَيَا مُنْعِمُ يَا فَتَّاحُ
رَبِّ نَزِدْ فِي عِلْمِنَا

ح	ت	ث	ب	ج
ط	ذ	ز	س	ص
ق	ض	خ	ظ	غ
ع	ه	ش	ي	ل
م	ن	و	ف	ي
ع	ك	د	ا	ر

مشق Exercise

ا	د	ر	ء	ط	ح	و	س	ه
ع	ص	ك	ن	ب	ظ	ج	ف	ذ
غ	ت	ض	ز	خ	ق	ش	ي	ث
ت	ز	ك	ء	ب	س	ث	ص	ج
ظ	د	خ	ض	ل	ذ	ط	ش	ف
ه	غ	ي	م	ح	ق	ر	ع	و
ث	غ	م	ر	ج	ل	ق	ض	ح
ت	ه	ص	ي	ف	ك	ذ	ب	خ
س	د	ز	ظ	ش	ع	ن		
ء	ض	ت	ز	ف	ح	ب	ع	ص
ظ	ج	ذ	خ	غ	ي	ق	ث	ش

END	MIDDLE	BEGINNING
ذ	ذ	ذ
ر	ر	ر
ز	ز	ز
س	س	س
ش	ش	ش
ص	ص	ص
ض	ض	ض
ط	ط	ط
ظ	ظ	ظ
ع	ع	ع

بَس	تَر	تَم	جَل	حَج	خَط	سَد	شَر
عَذ	صَب	ضَد	غَم	فَذ	قَل	كَن	لَم
ذِك	هَل	رُذ	يَر	ثَج	نَت	ثَب	نَظ

سبق ۳ Lesson 3

ا	ب	ت	ع	غ	ف
ۛ	بۛ	تۛ	عۛ	غۛ	فۛ
ق	ك	ل	م	ه	ي
قۛ	كۛ	لۛ	مۛ	هۛ	يۛ

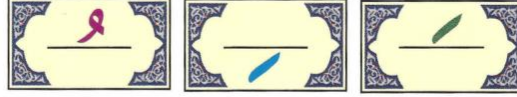
مشق Exercise

ن	ب	ث	ة	ع	تۛ	فۛ	هۛ	غۛ	قۛ
ي	ت	لا	كل	مۛ	به	صۛ	عۛ	ثۛ	بۛ
نۛ	بۛ	ثۛ	عۛ	تۛ	كۛ	لۛ	مۛ	هۛ	يۛ

NOTE : IN LESSON 3 EXPLAIN IN DETAIL THE SHAPES & FORMS OF THE LETTERS.

END	MIDDLE	BEGINNING
غ	غ	ز
ف	ف	ز
ق	ق	ق
ك	ك	ك
ل	ل	ل
م	م	م
ن	ن	ن
و	و	و
ه	ه	ه
ي	ي	ي

سبق 4 Lesson 4

ا	ب	ت	ث	ج	ح	خ	د
ذ	ر	ز	س	ش	ص	ض	ط
ظ	ع	غ	ف	ق	ك	ل	م
ن	و	ه	ء	ي			

مشق Exercise

اَمَرَ	بَلَغَ	ثَمَرَ	جَمَعَ
حَسَدَ	ذَكَرَ	رَفَعَ	زَعَمَ
سَرَقَ	صَدَقَ	ضَرَبَ	ظَلَمَ
عَدَلَ	قَمَرَ	كَسَبَ	وَجَدَ

سبق 5 Lesson 5

ا	ب	ت	ث	ج	ح	خ	د
ذ	ر	ز	س	ش	ص	ض	ط
ظ	ع	غ	ف	ق	ك	ل	م
ن	و	ه	ء	ي			

مشق Exercise

اَذِنَ	بَرَقِي	حَمِدَ	خَشِيَ
سَخَّرَ	شَرِبَ	عَجَبَ	غَضِبَ
كَذَبَ	بَخَلَ	فَرَمَ	يَرَسَ
أَبَتَ	بَلَدَ	مَلَكَ	حَطَبَ
أَبَلَ	كَبَرَ	عَرَمَ	أَرَمَ

سبق ٦ Lesson 6

ا	ب	ت	ث	ج	ح	خ	د
ذ	ر	ز	س	ش	ص	ض	ط
ظ	ع	غ	ف	ق	ك	ل	م
ن	و	ه	ء	ي			

مشق Exercise

جَعَلَ	خَرِقَ	ذَكَرَ	سُئِلَ
ظَلِمَ	مُنِعَ	لَعَنَ	هُدِيَ
وَجِدَ	سَقَطَ	عَفِيَ	حُشِرَ
حُبِكَ	صُحِفَ	أُذِنَ	رُبِعَ
أَعْطَ	تَزَرَّ	يَرِثُ	يَعْدُ

سبق 13 Lesson 13

و

و

أَوْ	بَوْ	تَوْ	ثَوْ	جَوْ	حَوْ	خَوْ	دَوْ
ذَوْ	رَوْ	زَوْ	سَوْ	شَوْ	صَوْ	ضَوْ	طَوْ
ظَوْ	عَوْ	غَوْ	فَوْ	قَوْ	كَوْ	لَوْ	مَوْ
نَوْ	وَوْ	هَوْ	ءَوْ	يَوْ			

مشق Exercise

أَوْهَنَ	تَوْبَةً	حَوْلَهُ	خَوْفٍ	رَوْحٍ
نَرُوجًا	سَوْفَ	غَوْرًا	فَوْتٍ	يُقَوْمٍ
كُوْشَرِ	لَوْمَةٍ	مَوْنَتَهَا	نَوْمٍ	هَوْنًا
يَوْمٍ	يَرُونَهَا	يَوْمَئِذٍ	أَوْتَادًا	عَفُونًا
سَوَاطِ	قَوْلٍ	لَوْحٍ	صَوْمًا	

19

Learn Quran Online @ GatewaytoQuran.weebly.com

وَجَدَكَ عَدْلَكَ خَلْقَكَ بَيْدَكَ

13

Learn Quran Online @ GatewaytoQuran.weebly.com

سبق ۱۴ Lesson 14

اُو	بُو	تُو	ثُو	جُو	حُو	خُو	دُو
ذُو	رُو	زُو	سُو	شُو	صُو	ضُو	طُو
ظُو	عُو	غُو	فُو	قُو	كُو	لُو	مُو
نُو	وُو	هُو	ءُو	يُو			

مشق Exercise

اُوْتِيْ	بُوْرِكْ	تُوْرُوْنْ	وُجُوْهْ	حُوْرْ
دُوْلَةٌ	لَذُوْ	زُوْرًا	يُسُوْمُوْنَ	صُوْر
وَطُوْرٍ	اَعُوْذُ	تَفُوْرٌ	يَقُوْلُوْنَ	تَكُوْنُ
مَوْقُوْفُوْنَ	نُوْحٌ	صَابِئُوْنَ	سَاهُوْنَ	
يُوْفُوْنَ	قُلُوْبٌ	شُهُودٌ	قُعُوْدٌ	شُبُوْرًا

20

Learn Quran Online @ GatewaytoQuran.weebly.com

كُفُوْا	لُبْدًا	سُرْرًا	هَزُوْرًا	رُسُلًا
عَلَقَةٌ	بَقْرَةٌ	حَسَنَةٌ	نَخْرَةٌ	

14

Learn Quran Online @ GatewaytoQuran.weebly.com

سبق 15 Lesson 15

اَيِّ	بِي	تِي	ثِي	جِي	حِي	خِي	دِي
ذِي	رِي	زِي	سِي	شِي	صِي	ضِي	طِي
ظِي	عِي	غِي	فِي	قِي	كِي	لِي	مِي
نِي	وِي	هِي	يِي				

مشق Exercise

اَيْنَ	بَيْتَ	اَتَيْنَا	حَيْثُ	خَيْرُ	بَدَيْنَ
قُرَيْشٍ	زَيْتُونٍ	شَيْءٍ	صَيْفٍ	صَيْفٍ	صَيْفٍ
طَيْرًا	عَيْنُ	غَيْرُ	كَيْدًا	يَلِيَّتٍ	مَيِّتًا
وَيْلٌ	بَنَيْنَا	ضَيْقٍ	رَيْبٍ	لَيْسَ	
هَدَيْنَا	هَيَّاهَاتَ	عَيْنَيْنِ	بَيْنَهُمَا		

21

Learn Quran Online @ GatewaytoQuran.weebly.com

شَرَّةٌ هَمْزَةٌ لَمْزَةٌ

15

Learn Quran Online @ GatewaytoQuran.weebly.com

سبق ۱۶ Lesson 16

اِي	بِي	تِي	ثِي	جِي	حِي	خِي	دِي
ذِي	رِي	زِي	سِي	شِي	صِي	ضِي	طِي
ظِي	عِي	غِي	فِي	قِي	كِي	لِي	مِي
	نِي	وِي	هِي	ءِي	يِي		

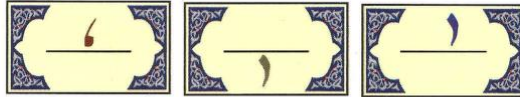
مشق Exercise

اَيْتُونِي	مَبِين	بَتِيمًا	كَثِيرًا	مَجِيدٌ
مَحِيطٌ	أَخِيهِ	نَذِيرٌ	كَرِيمٌ	تَجَزَى
يَسِيرًا	يَمْشَى	بَصِيرًا	لَطِيفٌ	عَظِيمٌ
عَيْنٌ	وَغِيضٌ	وَقِيلٌ	أَكِيدُ	عَلِيمٌ
مِيقَاتًا	بَنِيهِ	أَوِي	شَهِيدٌ	لَبِثِينَ

مشق Exercise

ذَاتَ	خَافَ	كَانَ	قَالَ	رَانَ	تَابَ
عَادُ	نَارًا	هَادٍ	مَالِكٌ	عَامٍ	ثَوَابًا
أَفَاقٌ	يَخَافُ	أَصَابَ	جُنَاحٌ	كَوَاعِبُ	
جَاعِلٌ	خَالِدًا	ثَبَاتٌ	كَاتِبٌ	غَاسِقٌ	
عَابِدٌ	دَافِقٌ	حَافِظٌ	مُطَاعٌ	صَوَابًا	
فَوَاكِهَ	رَوَاسِي	مَوَاحِرَ	أَنَامَ		

سبق 11 Lesson 11

أ	إ	ب	بُ	ت	ج	جُ	ح	حُ	خ
ذ	س	ش	ض	ظ	ع	و	وُ	م	وِي

مشق Exercise

أَلْ	أَدَمَ	أَمِنْ	ذَلِكَ	أَشْرَ	أَخْرَ
سَلَّمَ	حَلَلًا	مَابًا	كُتِبَ	مَهْدًا	إِلَهَ
أَيْتَ	أَشْرَ	خُلَّتِكَ	رِسَلَتْ	كَلِمَتِ	
قُنْتُ	حَفِظْتُ	سَمَوْتُ	كَشَفْتُ		

سبق 12 Lesson 12

اِ	هَ	يَ	اِ	هَ	يَ
وُ	عُ	هَ	وُ	عُ	هَ

مشق Exercise

أَلْفَ	هَذِهِ	أَيْتَهُ	بَيْدَهُ	صَاحِبَتَهُ	
يَرَهُ	وَرِيَّ	كُتِبَهُ	غَاوَنَ	دَاوُدَ	

أُولَئِكَ	هُوَ لَآءِ	فَانْصَبْ	وَانْحَرُ	إِنَّا
بَشَرٌ	طَوَى	هُدَى	صَلَوَةٌ	زَكْوَةٌ
مُؤَصَّدَةٌ	شَأْنٌ	يَأْمُرُكُمْ	يُؤْمِنُ	
تُؤْثِرُونَ	تَأْكُلُونَ	يُؤْتُونَ		

سبق 19 Lesson 19

يَأْتِكُمْ	وَأْمُرُ	تَأْتِيهِمْ	مَا وَاهُمْ	كَاسًا
يَابَ	نَاتِ	قَرَاتِ	بَاسِ	مَأْكُولِ

فَخُذُوهُ وَمَا نَهَاكُمْ عَنْهُ فَانْتَهُوا
وَإِذْ قَالَ إِبْرَاهِيمُ لِأَبِيهِ انْمُرْ

NOTE : EXPLAIN HOW THE HAMZA WITH A JAZAM ON TOP SHOULD BE READ.
THE ALIF WHICH HAS A JAZAM ON TOP IS KNOWN AS A HAMZA AND SHOULD
BE READ WITH A SLIGHT TWITCH.

كَرَّةٌ قِيَمَةٌ عَشِيَّةٌ عَلَيْنَ

سبق ۲۲ Lesson 22

—

—

بَا بُو بِي بَا بُو بِي

سَا سُو سِي سَا سُو سِي

بَاءَ جَاءَ سَاءَ شَاءَ مَاءَ هَا سُوءَ

عَطَاءٌ غُثَاءٌ نِسَاءٌ أَدَاءٌ سَوَاءٌ جَزَاءٌ

بَلَاءٌ دِمَاءُكُمْ حُفَاءٌ وَرَاءَهُ أَوْلِيَاءُ

رَجِيءٌ سَيِّئٌ بُضِيئٌ بَرِيئٌ خَطِيئَةٌ

NOTE : WITH EXAMPLES EXPLAIN HOW THE LETTER WITH & WITHOUT A MADD SHOULD BE READ-THE LETTERS WITH A MADD ARE STRETCHED LONGER.

مَلَكُكَ	يَا دَمُ	كَبَائِرُ	لَا إِلَهَ إِلَّا أَنْتَ
----------	----------	-----------	--------------------------

جَاءُوكَ	الْأَعْيُنُ	بَاءُوا
----------	-------------	---------

سبق ۲۳ Lesson 23

صَلَاً	حَاجَكَ	دَابَّةً	رَأَدَكَ	خَاصَّةً
--------	---------	----------	----------	----------

كَافَّةً	بَضَارَهُمْ	تَحْضُونُ	جَانُ
----------	-------------	-----------	-------

أَمِينُ	ظَالِمِينَ	صَالِينَ	اللَّهُ
---------	------------	----------	---------

سبق ۲۴ Lesson 24

عَمَّ	عَمَّا	فِيْمَ	فِيْمَا	مِمَّا
-------	--------	--------	---------	--------

كَانَ	كَانَا	إِنَّ	إِنَّا	ظَنَّ
-------	--------	-------	--------	-------

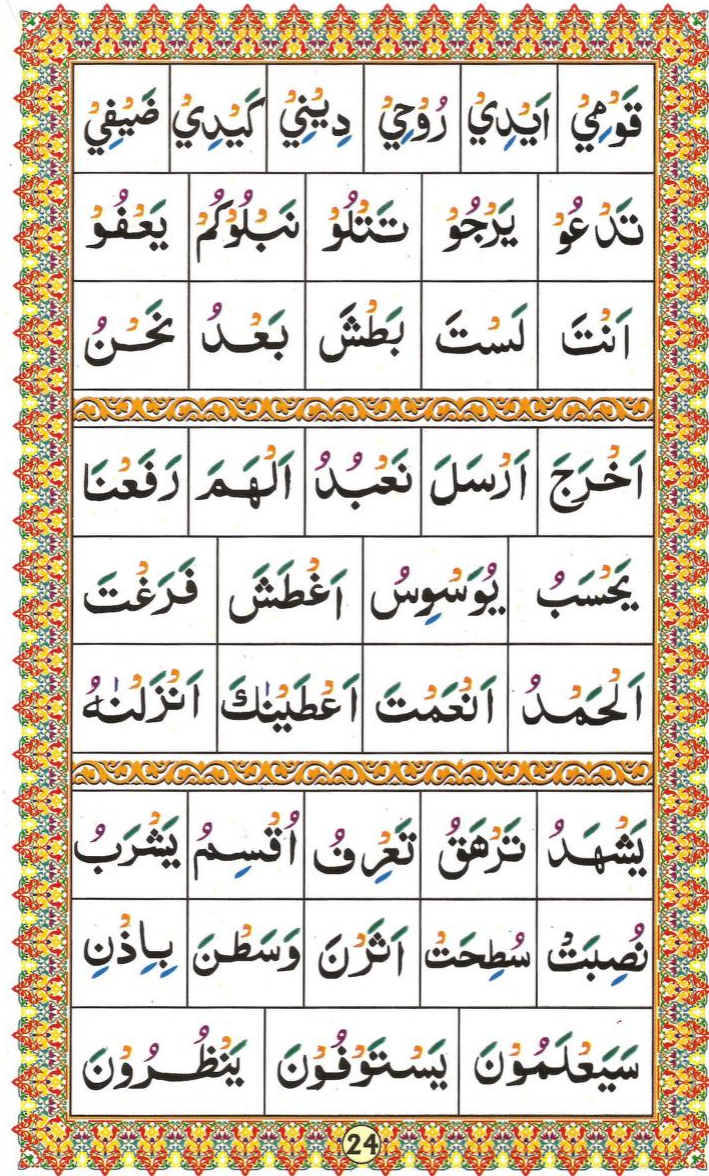
NOTE : IT SHOULD BE EMPHASISED THAT THE ALIF AT THE END OF THE WORD SHOULD BE CLEARLY PRONOUNCED.

سبق ۱۷ Lesson 17

أَنْ	إِذْ	أَمْ	إِنْ	بَلْ	تُبْ	خُذْ	دَعْ
ذُقْ	ذُرْنِي	نِرْدِي	سَلْ	فَصُرْ	عَنْ	عِدْ	
وَعِظْ	قَدْ	قُلْ	قُمْ	كَمْ	لَكُمْ	كُنْ	كُلْ
لَمْ	لَنْ	مَنْ	مَنْ	هَبْ	لِي	فَهَلْ	لَهُمْ

مشق Exercise

ادْفَعْ	اِذْهَبْ	انْزِلْ	امْهَلْ	اَلْقَتْ
اَتَمَّ	اَمْسِكْ	اَصْبِرْ	اُرْكُضْ	اَحْسَنْ
يَغْفِرْ	تَسْمَعْ	زِلْتُمْ	قُلْتُمْ	
يُعْظِمُ	اَقْتُلْ	يُدْخِلُكُمْ		
نَقْصُصْ	لَكُنْتُمْ	طَبَّيْتُمْ		

أَجْرٌ	حَبْلٌ	فَصْلٌ	عَدْنٌ	خُسْرٌ
مُسْغَبَةٌ	مَتْرَبَةٌ	مَقْرَبَةٌ	تَضْلِيلٌ	
صِدْقٌ	تَقْوِيمٌ	تَكْذِيبٌ	مَرْفُوعَةٌ	
مَشْهُودٌ	مَجْنُونٌ	قَدْحًا	صُبْحًا	نَقْعًا
أَلْبَابًا	أَشْتَاتًا	أَعْنَابًا	أَنْثَرَابًا	أَنْوَاجًا
سبق ١٨ Lesson 18				
عَلَى	إِلَى	أَوْى	فَهْدَى	أَغْنَى
يَحْيَى	تَرْضَى	مِائَةٌ وَأَنَا مِنَ الْأُولَى		
مَرْضُوا	أَمَنُوا	مَا الْقَارِعَةُ بِالْغَيْبِ		
NOTE : IN LESSON 18 EXPLAIN THE LETTERS THAT SHOULD NOT BE READ/ PRONOUNCED.				

سبق ۲۹ Lesson 29

قَدِيرُ الَّذِي لَمَزَةُ الَّذِي نُوحُ ابْنَهُ

خَيْرُ الْوَصِيَّةِ شَيْئًا اتَّخَذَهَا

أَعُوذُ بِاللَّهِ مِنَ الشَّيْطَانِ الرَّجِيمِ

قُلْ هُوَ اللَّهُ أَحَدٌ ۝ مِنْ خَوْفٍ ۝ وَجَدْتِ

الْفَافَا ۝ إِذَا حَسَدَ ۝ لِمَا يُرِيدُ ۝ بِأَصْحَابِ

الْقَبِيلِ ۝ إِبْنِي لَهَبٍ وَتَبَّ ۝ لِمَنْ خَشِيَ رَبَّهُ ۝

لِتُعْجَلَ بِهِ ۝ إِنَّهُ كَانَ تَوَّابًا ۝ وَشَاهِدٌ

مَشْهُودٍ ۝ مِنْهُمْ تُقْنَةُ ۝ ذُرِّيَّةٌ طَيِّبَةٌ ۝

NOTE : IT SHOULD BE EXPLAINED TO THE CHILDREN THE WAY IN WHICH ONE SHOULD STOP AT THE END OF THE WORD & THE SOUNDING OF THE LAST LETTER.

Exercise مشق

صَدَقَ	قَدَّرَ	كَذَّبَ	وَدَّعَكَ	عَلَّمَ
حُصِّلَ	مِلَّةٌ	ثُوبٌ	تَبَّتْ	هَمَّتْ
إِنَّمَا	كُنَّا	إِنِّهَا	لَعَدَّ	فِيهِنَّ
تَقَبَّلَ	كَذَّبَتْ	زُوجَتْ	عَطَلَتْ	
يَمْدُ	يَدْعُ	يُظُنُّ	يَحْضُ	يَفِرُّ
يَكْذِبُ	تُحَدِّثُ	نُيَسِّرُ	نُقَدِّسُ	
يُخْتَصُّ	يُبَيِّنُ	مُتَمِّ	بِأَنَّهُمْ	مُصَلِّينَ
مُتَّقِينَ	مُنْفَكِّينَ	خَفَّتْ	مُدَّتْ	حَقَّتْ
تَخَلَّتْ	وَالنَّاسِ	خَنَاسِ	جَنَّةِ	قُوَّةِ

28

تَابَا قَالَا كَلَّا لِيَكُونَا فُقُولَا رَسُولَا

إِذْهَبَا بِشَيْئِمَا فَلَاتَقْرَبَا أَطَاعُونَا

سبق ۲۵ Lesson 25

رَسُولٌ مِّنَ اللَّهِ كِتَابٌ مُّبِينٌ خَيْرٌ مِّنْهُ

بِحَجَارَةٍ مِّنْ سِجِّيلٍ لَّوْجٌ مَّحْفُوظٌ

صُحُفًا مُّطَهَّرَةً وَقُولُوا لَهُمْ قَوْلًا

مَعْرُوفًا مَتَاعًا لَّكُمْ خَيْرٌ لِّأَنفُسِهِمْ

جَنَّتْ لَهُمْ ذَبْدًا رَّابِيًا غُفُورٌ رَّحِيمٌ

عِيشَةٍ رَّاضِيَةٍ

لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ مُحَمَّدٌ رَّسُولُ اللَّهِ

سبق ۲۶ Lesson 26

مِنْ مَّاءٍ	مِنْ مِّثْلِهِ	وَإِنْ مِنْ شَيْءٍ
مِنْ لَدُنْهُ	لَمْ يَكُنْ لَهُ	أَنْ لَّمْ يَرَهُ
مِنْ رَبِّكَ	مَنْ رَّحِمَ	أَنْ سَرَاهُ قُلْ
رَبِّ	زِدْنِي عِلْمًا	بَلْ رَفَعَ غَابِدُ
مَّا عَبَدْتُهُمْ	وَجَدْتُهُمْ	وَعَدْتُهُمْ
وَإِنْ عُدْتُهُمْ	كِدْتُ	وَأَرْكَبُ مَعَنَا

سبق ۲۷ Lesson 27

حَبًّا وَنَبَاتًا	وَلَيًّا وَلَا نَصِيرًا	إِيمَانًا
وَقَالُوا	إِلَهُ وَاحِدٌ	مَالٌ وَلَا بَنُونَ

يَوْمَئِذٍ وَاجِفَةٌ أَفَمَنْ وَعَدْنَا شَرًّا يَئِسُّ

خَيْرًا يَئِسُّ وَيْلٌ يَوْمَئِذٍ يَوْمَئِذٍ يَصُدُّ

النَّاسُ دَافِقٌ يَخْرُجُ أَنْ يَشَاءَ فَمَنْ

يَعْمَلْ إِنْ يَتَصَرَّكُمْ وَإِنْ يُرِيدُوا

سبق ۲۸ Lesson 28

مَنْ بَعْدَ الْجَنَّةِ لِيُتَبَذَلَ ذَنْبٌ

أَنْبِيَاءَ مَنْ بَخِلَ مِنْ بَيْنِ أُنْبَتْنَا

لَنَسْفَعًا بِالنَّاصِيَةِ خَيْرٌ بِمَا تَعْمَلُونَ

أَبَدًا أَيْمًا عَلَيْهِ سَوَاءٌ بَيْنَنَا

أَصْحَابُ الْقُرْيَةِ ۖ سَمِعَ سَمَوَاتُ مَا الْعَقَبَةُ ۖ
فَاسْتَبَقُوا الْخَيْرَاتِ ۖ وَوَدِدَ بَنِي الصَّدَقَاتِ ۖ
بِالْوَادِ الْمُقَدَّسِ طُوًى ۖ يَتَّبِعَهَا أَذًى ۖ
وَنِسَاءً ۚ لَيْسُوا سَوَاءً ۖ أَخَاهُمُ صَالِحًا ۖ
نَارُ حَامِيَةٍ ۖ كُتِبَ قِيمَةُ ۖ إِلَّا هُوَ ۖ
أَعْمَالُهُمْ ۖ أَوْحَىٰ لَهَا ۖ مَنْ دَسَّهَا ۖ
إِذْ صَلَّى ۖ لَشَيْءٍ ۖ جَنَّتِي ۖ إِذْ أَلْسِرَ ۖ
وَلَوْ أَصَوَّا بِالصَّيْرِ ۖ حَتَّىٰ مَطْلَعِ الْفَجْرِ ۖ
أَبَابِيلَ ۖ تَرْمِيهِمْ ۖ أَفْوَاجًا ۖ فَسَبِّحْ ۖ
وَالْفَجْرِ ۖ وَلَيَالٍ ۖ يَوْمَئِذٍ وَاجِفَةٌ ۖ

أَبْصَارُهَا خَاشِعَةٌ ۖ كَيْدًا ۖ وَ أَكِيدُ -

فِي الْعُقَدِ ۖ وَالسِّينِ ۖ مَا الطَّارِقُ ۖ

النَّجْمُ الثَّاقِبُ ۖ أَمْرٌ ۖ سَلَمٌ ۖ

وَسَلَامٌ عَلَى الْمُرْسَلِينَ ۖ

وَالْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ ۖ

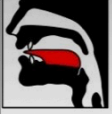
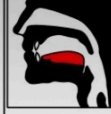
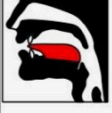
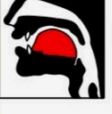
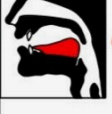
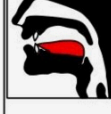
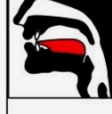
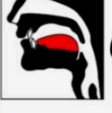
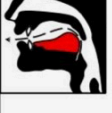
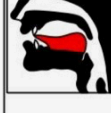
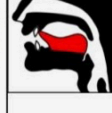
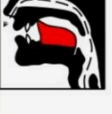
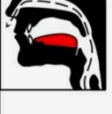
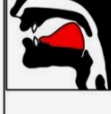
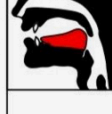
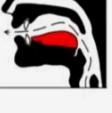
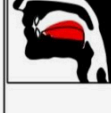
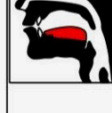
اَلَمْ اَتَمَّصْ اَلذِّ اَلْمَزْ كَهَيْعَصَ

طَهْ طَسَمْ طَسْ يَسْ صَ حَمْ

حَمْ عَسَقَ قَ نَ

NOTE : IT IS A VIRTUE TO MEMORISE THE HUROOF-E-MU-QAT-TA-AAT,

Arab alifbosi.

				
Jim	Sa	Ta	Ba	Alif
				
Ro	Zal	Dal	Xo	Xa
				
Dod	Sod	Shin	Sin	Za
				
Fe	G'oyin	A'yn	Zo	To
				
Nun	Mim	Lam	Kaf	Qof
				
Xamza	Lam-Alif	Ya	Ha	Vav